

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN

PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT

House of Representatives

PARLIMEN KELAPAN

Eighth Parliament

PENGGAL KETIGA

Third Session

KANDUNGAN

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 7273]

RANG UNDANG-UNDANG DIBAWA KE DALAM MESYUARAT
[Ruangan 7309]

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan Tambahan (1993) (No. 2) 1993

Jawatankuasa

Jadual:

Maksud B. 1	[Ruangan 7311]
Maksud B. 17	[Ruangan 7345]
Maksud B. 20	[Ruangan 7366]
Maksud B. 22	[Ruangan 7377]

USUL:

Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 3) 1993

Jawatankuasa

Maksud P. 18	[Ruangan 7352]
Maksud P. 19	[Ruangan 7366]
Maksud P. 20	[Ruangan 7366]

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT YANG KELAPAN

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG KETIGA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, TAN SRI DATO' MOHAMED ZAHIR BIN HAJI ISMAIL, P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K., J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, DATO' SERI DR. MAHATHIR BIN MOHAMAD, D.K.I., D.U.K., S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S., S.P.M.J., D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.N.M., P.I.S. (Kubang Pasu).

" Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Pembangunan Luar Bandar, TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, DATO' SERI DR. LING LIONG SIK, S.P.M.P., D.P.M.S., D.P.M.P. (Labis).

" Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' SERI S. SAMY VELLU, S.P.M.P., S.P.M.J., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai Siput).

" Menteri Perusahaan Utama, DATO' SERI DR. LIM KENG YAIK, S.P.M.P., D.P.C.M. (Beruas).

" Menteri Kerja Raya, DATUK LEO MOGGIE ANAK IROK, P.N.B.S. (Kanowit).

Yang Amat Berbahagia Menteri Hal Ehwal Sabah, TUN DATU HAJI MUSTAPHA BIN DATU HARUN, S.M.N., S.P.D.K., S.I.M.P., P.N.B.S., S.P.M.J., S.P.M.P., S.P.C.K., K.C.R.L., K.S.T.J., O.B.E. (Limbawang).

Yang Berhormat Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, DATO' SERI RAFIDAH AZIZ, S.P.M.P., D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar).

" Menteri Pendidikan, DATUK AMAR DR. HAJI SULAIMAN BIN HAJI DAUD, S.I.M.P., D.S.S.A., P.N.B.S., J.B.S. (Petra Jaya).

" Menteri Pertanian, DATUK SERI SANUSI BIN JUNID, S.S.S.A., D.S.D.K., D.G.S.M., S.M.K. (Jerlun-Langkawi).

" Menteri Kewangan, DATO' SERI ANWAR BIN IBRAHIM, S.S.A.P., S.S.S.A., D.G.S.M., D.M.P.N. (Permatang Pauh).

" Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, DATO' HAJI ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, S.P.M.S., D.P.M.S., S.M.S., S.M.T., P.I.S. (Kuala Selangor).

" Menteri Kesihatan, DATO' LEE KIM SAI, D.S.S.A., P.P.N. (Hulu Langat).

" Menteri Pertahanan, DATO' SERI HAJI MOHD. NAJIB BIN TUN HAJI ABDUL RAZAK (Orang Kaya Indera Shahbandar), S.S.A.P., S.I.M.P., D.P.M.S., D.S.A.P. (Pekan).

Yang Berhormat Menteri Penerangan, DATO' MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.I.M.P., S.S.S.A., S.S.I.J., D.P.M.J., D.P.M.S., P.N.B.S., K.M.N., B.S.I. (Pulai).

" Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, DATO' SABBARUDDIN CHIK, S.I.M.P., D.P.M.S., D.S.A.P., S.M.S. (Temerloh).

" Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, DATO' NAPSIAH BINTI OMAR, D.S.N.S. (Kuala Pilah).

" Menteri Perusahaan Awam, DATO' DR. MOHAMAD YUSOF BIN HAJI MOHAMED NOR, S.P.M.T., D.S.S.A., D.P.M.T., J.M.N., S.M.T., P.P.T. (Besut).

" Menteri Sumber Manusia, DATO' LIM AH LEK, S.I.M.P., D.S.A.P., S.M.T., J.P. (Bentong).

" Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' ABANG ABU BAKAR BIN DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAPHA, D.S.A.P., P.N.B.S., D.P.T.J., J.M.N. (Kuala Rajang).

" Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, DATUK LAW HIENG DING, P.N.B.S., K.M.N., P.B.S., P.B.J. (Sarikei).

" Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO' DR. TING CHEW PEH, D.P.M.P. (Gopeng).

" Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, TAN SRI DATUK HAJI SAKARAN BIN DANDAI, P.S.M., P.G.D.K., S.P.D.K., J.P., A.D.K. (Semporna).

" Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Undang-undang, DATO' SYED HAMID BIN SYED JAAFAR ALBAR, D.P.M.J., S.M.J., A.M.N. (Kota Tinggi).

" Menteri Luar Negeri, DATUK ABDULLAH BIN HAJI AHMAD BADAWI, D.S.S.A., D.M.P.N., D.J.N., K.M.N., A.M.N. (Kepala Batas).

" Timbalan Yang di-Pertua, TUAN ONG TEE KEAT, S.M.S. (Ampang Jaya).

" Timbalan Yang di-Pertua, TUAN HAJI JUHAR BIN HAJI MAHIRUDDIN (Kinabatangan).

" Timbalan Menteri Dalam Negeri, DATO' MEGAT JUNID BIN MEGAT AYOB, D.P.C.M., D.S.A.P., A.M.P., A.M.K. (Pasir Salak).

" Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN HAJI DAUD BIN DATO' HAJI TAHA, S.M.J. (Batu Pahat).

" Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' MOHD. TAJOL ROSLI BIN MOHD. GHAZALI, D.P.M.P., A.M.P. (Gerik).

" Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, DATO' ALEXANDER YU LUNG LEE, D.P.M.P. (Batu).

Yang Berhormat Timbalan Menteri Pertahanan, DATO' WAN ABU BAKAR BIN WAN MOHAMED, D.I.M.P. (Jerantut).

- " Timbalan Menteri Perusahaan Awam, DATO' DR. SITI ZAHARAH BINTI HAJI SULAIMAN, D.I.M.P. (Mentakab).
- " Timbalan Menteri Kewangan, DATO' LOKE YUEN YOW, D.P.M.P., A.M.P. (Tanjong Malim).
- " Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN OSU BIN HAJI SUKAM (Papar).
- " Timbalan Menteri Penerangan, TUAN RAILEY BIN HAJI JAFFREY, J.M.N. (Silam).
- " Timbalan Menteri Pengangkutan, DATIN PADUKA HAJAH ZALEHA BINTI ISMAIL, D.P.M.S., S.M.S., K.M.N. (Selayang).
- " Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, RAJA DATO' ARIFFIN BIN RAJA SULAIMAN, D.S.D.K., S.M.S. (Baling).
- " Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, DATO' HAJI MOHD. KHALID BIN MOHD. YUNUS, D.S.N.S. (Jempol).
- " Timbalan Menteri Pendidikan, DR. LEO MICHAEL TOYAD, J.B.S. (Mukah).
- " Timbalan Menteri Luar Negeri, DATO' DR. ABDULLAH FADZIL BIN CHE WAN, D.P.C.M., P.C.M. (Bukit Gantang).
- " Timbalan Menteri Kewangan, TUAN ABDUL GHANI BIN OTHMAN, S.M.J. (Ledang).
- " Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' DRS SULEIMAN BIN MOHAMED, D.P.M.S. (Titiwangsa).
- " Timbalan Menteri Kesihatan, DATO' MOHAMED FARID BIN ARIFFIN, D.S.P.N. (Balik Pulau).
- " Timbalan Menteri Belia dan Sukan, CIK TENG GAIK KWAN, A.M.N., P.P.N. (Raub).
- " Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN PETER CHIN FAH KUI, P.B.S., A.B.S. (Miri).
- " Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, TUAN CHUA JUI MENG, P.I.S. (Bakri).
- " Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, DATO' ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR, D.S.D.K. (Kulim Bandar Baharu).
- " Timbalan Menteri Kerja Raya, TUAN KERK CHOO TING (Taiping).
- " Timbalan Menteri Perusahaan Utama, DATO' HAJI TENGGU MAHMUD BIN TENGGU MANSOR, D.P.M.T., K.M.N., P.J.C., J.P., P.J.K. (Setiu).

Yang Berhormat Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar, TUAN MOHD. YASIN BIN KAMARI, A.M.N., P.D.N., P.I.S., B.S.I. (Sri Gading).

- " Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' WONG SEE WAH, D.S.N.S. (Rasah).
- " Timbalan Menteri Kerja Raya, DATUK PETER TINGGOM ANAK KAMARAU, P.N.B.S., K.M.N., A.M.N., P.P.C. (Saratok).
- " Timbalan Menteri Pendidikan, DR. FONG CHAN ONN (Selandar).
- " Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO DR. HAJI ABDUL HAMID BIN HAJI OTHMAN, D.S.D.K., S.M.J., K.M.N., P.P.T. (Sik).
- " Timbalan Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, DATO' CHAN KONG CHOY, D.P.M.S. (Lipis).
- " Timbalan Menteri Sumber Manusia, DATO' M. MAHALINGAM D.P.M.S., J.M.N., J.P. (Kapar).
- " Setiausaha Parlimen, Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, DATO' ABDUL RAMAN BIN SULIMAN, D.P.M.P., P.M.P., A.M.P., J.P. (Parit Buntar).
- " Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN OTHMAN BIN ABDUL, A.M.P., P.P.T. (Pendang).
- " Setiausaha Parlimen, Kementerian Pembangunan Luar Bandar, DATO' MOHAMED BIN JAMRAH, D.P.M.P., A.M.P., P.P.T., J.P. (Bagan Datok).
- " Setiausaha Parlimen, Kementerian Belia dan Sukan, DATO' ISMAIL BIN SAID, D.P.M.T., S.M.T., A.M.N. (Kemaman).
- " Setiausaha Parlimen, Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi, DATO' MOHD. NOH BIN RAJAB, D.S.N.S. (Tampin).
- " Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN DOUGLAS UGGAH EMBAS, A.B.S., P.B.S. (Betong).
- " Setiausaha Parlimen, Kementerian Pertanian, TUAN MOHD. SHARIFF BIN HAJI OMAR, P.P.T. (Tasek Gelugor).
- " Setiausaha Parlimen, Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, TUAN YONG KHOON SENG (Padawan).
- " Setiausaha Parlimen, Kementerian Dalam Negeri, TUAN ONG KA TING (Pontian).
- " Setiausaha Parlimen, Kementerian Penerangan, DATO' HAJI FAUZI BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.I.M.P., A.M.P., P.P.N. (Kuantan).
- " Setiausaha Parlimen, Kementerian Kesihatan, DATO' K. KUMARAN, D.P.M.P., K.M.N., J.S.M., P.M.P., P.P.T., J.P. (Tapah).
- " Setiausaha Parlimen, Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, DATUK S. S. SUBRAMANIAM, D.P.M.S., J.S.M., P.J.K., A.M.S. (Segamat).

Yang BerhormatTUAN ABDOL MULOK BIN AWANG DAMIT (Labuan).

- " DATO' ABDUL AJIB BIN AHMAD, D.G.S.M., D.P.M.J., B.S.I. (Mersing).
- " TUAN HAJI ABDUL HADI BIN HAJI AWANG (Marang).
- " TUAN HAJI ABDUL HAMID BIN ABDUL RAHMAN (Sungai Benut).
- " DATUK HAJI ABDUL MANAN BIN OTHMAN, D.P.M.T., P.P.T. (Kuala Terengganu).
- " TUAN ABDUL MALEK MUNIP (Muar).
- " DATO' HAJI ABDUL RASHID BIN MUHAMMAD, D.P.M.T., A.M.N., P.J.K. (Kuala Nerus).
- " DATUK PATINGGI TAN SRI HAJI ABDUL TAIB MAHMUD, D.P., D.A., S.P.M.J., P.G.D.K., S.S.A.P. (Kota Samarahan).
- " TUAN HAJI NIK ABDULLAH BIN HAJI ARSHAD, S.M.K. (Pengkalan Chepa).
- " DATO' DR. AFFIFUDIN BIN HAJI OMAR, D.S.D.K., J.S.M., K.M.N., B.C.K. (Padang Terap).
- " TUAN AHMAD BIN NOR (Bayan Baru).
- " TUAN AHMAD BIN OMAR, P.P.N. (Pagoh).
- " TUAN AHMAD SHUKRI BIN HAJI HASSAN (Machang).
- " DATO' ALIAS BIN MD. ALI, D.P.M.T., J.S.M., S.M.T., K.M.N., P.J.K. (Hulu Terengganu).
- " DATU AMIR KAHAR BIN TUN DATU MUSTAPHA (Marudu).
- " TUAN HAJI AWANG BIN JABAR, S.M.T., A.M.N., P.J.K. (Dungun).
- " TUAN HAJI BADRUDDIN BIN AMIRULDIN, B.K.M., P.J.K. (Jerai).
- " DATUK HAJI BASRI BIN BAJURI, D.S.S.A., K.M.N., S.M.S., P.J.K. (Kuala Langat).
- " DATUK BERNARD GILUK DOMPOK, P.G.D.K. (Penampang).
- " TUAN BILLY ABIT JOO (Hulu Rajang).
- " TUAN HAJI BUNYAMIN BIN YAAKOB (Bachok).
- " TUAN CHIAN HENG KAI (Bukit Mertajam).
- " TUAN CHOR CHEE HEUNG (Alor Setar).
- " TUN DAIM ZAINUDDIN, S.S.M., D.H.M.S., S.S.A.P. (Merbok).
- " DR. V. DAVID (Puchong).
- " TUAN FONG KUI LUN (Klang).
- " TUAN FOO PIEW KOK (Batu Gajah).
- " TUAN GEORGE SANGKIN (Bandau).
- " TUAN GOOI HOCK SENG (Bukit Bendera).
- " TUAN HAJI HAMZAH BIN HAJI MOHAMED ZAIN (Tasek Chenderoh).

Yang Berhormat TUAN HARRISON NGAU LAING (Baram).

- " TUAN HAJI IBRAHIM BIN ALI (Pasir Mas).
- " TUAN HAJI IBRAHIM BIN JENDOL, P.J.K. (Alor Gajah).
- " TUAN HAJI IBRAHIM BIN MAHMOOD (Kuala Krai).
- " TUAN IBRAHIM BIN PATEH MOHAMAD (Tanah Merah).
- " CHE IBRAHIM BIN MUSTAFA (Sungai Petani).
- " LT. KOL. (B) IBRAHIM BIN SAREH (Jelebu).
- " PUAN HAJAH ILANI BINTI DATO HAJI ISAHAK (Kota Bharu).
- " TUAN HAJI ISHAK BIN ARSHAD (Kangar).
- " DATO' DR. HAJI JAMALUDDIN BIN HAJI JARJIS, D.I.M.P. (Rompin).
- " TUAN JAWAH ANAK GERANG (Lubok Antu).
- " TUAN JAMES JIMBUN ANAK PUNGGU, P.B.S. (Kapit).
- " TUAN JOSEPH MAUH ANAK IKEH (Selangau).
- " TUAN KANG CHOW OH (Kluang).
- " TUAN R. KARPAL SINGH (Jelutong).
- " TUAN KERK KIM HOCK (Pasir Pinji).
- " DR. KUA KIA SOONG (Petaling Jaya).
- " TUAN LAI LUNG TZEE (Sandakan).
- " TUAN LAU DAK KEE (Ipoh).
- " TUAN ROBERT LAU HOI CHEW (Sibu).
- " TUAN LIEW AH KIM (Seputeh).
- " TUAN LIM GUAN ENG (Kota Melaka).
- " TUAN LIM HOCK SENG (Bagan).
- " TUAN LIM KIT SIANG (Tanjong).
- " PUAN LIM LAY HOON (Padang Serai).
- " DATIN LING CHOOI SIENG (Lumut).
- " TUAN HAJI MAHBUD BIN HAJI HASHIM (Sabak Bernam).
- " TUAN MAIDOM P. PANSAL (Kota Belud).
- " DR. T. MARIMUTHU (Telok Kemang).
- " TUAN MICHAEL ASANG, B.S.K. (Jambongan).
- " TUAN MICHAEL LISA KAYA @ GOR KAYA (Bukit Mas).
- " DATO' HAJI MOHAMAD BIN ABDULLAH, D.I.M.P., P.J.K. (Maran).
- " TUAN HAJI MOHAMAD BIN SABU (Nilam Puri).
- " TUAN MOHAMED KAMAL BIN HUSSAIN (Lembah Pantai).

Yang BerhormatTUAN MOHAMED KHALED BIN NORDIN (Johor Bahru).

- " DATO' HAJI MOHAMMAD ABU BAKAR BIN RAUTIN IBRAHIM, D.S.D.K., K.M.N. (Kuala Kedah).
- " DATO' HAJI MOHD. SHARIF BIN JAJANG, D.P.M.S., A.M.N., P.J.K. (Sepang).
- " TUAN MOHD. TAMRIN BIN ABDUL GHAFAR (Batu Berendam).
- " DATO' HAJI MOHD. ZIHIN BIN HAJI MOHD. HASSAN, D.I.M.P., P.M.P., A.M.P. (Larut).
- " DATUK MONGGOH OROW, P.G.D.K., K.M.N., A.D.K. (Tuaran).
- " TUAN NASRUDDIN BIN HAJI ALANG SAIDIN, A.M.P. (Parit).
- " DR. NAWAWI BIN MAT AWIN (Tambun).
- " TUAN NURNIKMAN BIN ABDULLAH (Kimanis).
- " TUAN ONG TIN KIM (Telok Intan).
- " DR. OSMAN MINUDIN (Kinabalu).
- " DATUK JOSEPH PAIRIN KITINGAN (Keningau).
- " TUAN G. PALANIVEL (Hulu Selangor).
- " DR. PATAU RUBIS, P.B.S. (Mas Gading).
- " DATUK DOMINIC JOSEPH PUTHUCHEARY, P.G.D.K., A.S.D.K. (Nibong Tebal).
- " DATO' HAJI QAMARUZ ZAMAN BIN HAJI ISMAIL, D.P.M.P., P.C.M., K.M.N., B.C.K., P.J.K. (Bagan Serai).
- " TUAN RADIN MALLEH (Padas).
- " PUAN HAJAH RAKIBAH BINTI HAJI ABDUL MANAP (Shah Alam).
- " Y.B.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Gua Musang).
- " TUAN RICHARD RIOT ANAK JAEM (Serian).
- " PUAN ROHANI BINTI ABD. KARIM (Santubong).
- " TUAN RUHANIE BIN HAJI AHMAD (Parit Sulong).
- " TUAN SAIDIN @ YUSOF BIN ADAM (Tanjong Karang).
- " DR. SANUSI BIN DAENG MARIOK (Rantau Panjang).
- " TUAN SHAHIDAN BIN KASSIM, A.M.P. (Arau).
- " TUAN SIM KWANG YANG (Bandar Kuching).
- " PUAN SITI ZAINABON BINTI ABU BAKAR (Tebrau).
- " TUAN HAJI SUKRI BIN HAJI MOHAMED (Kok Lanas).
- " TUAN TAIMIN BIN LUMAING (Pensiangan).
- " DATUK DANIEL TAJEM ANAK MIRI, P.N.B.S., J.M.N. (Sri Aman).

Yang Berhormat TUAN TAN KOK WAI (Sungai Besi).

- " DR. TAN SENG GIAW (Kepong).
- " TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- " TUAN WAHAB BIN SUHAILI (Batang Sadong).
- " WAN HANAFIAH BIN WAN MAT SAMAN (Kota Setar).
- " WAN JUNAIDI BIN TUANKU JAAFAH (Batang Lupar).
- " TUAN HAJI WAN MOHD. JAMIL BIN WAN MAHMOOD (Tumpat).
- " WAN OMAR BIN WAN MAJID (Pasir Puteh).
- " TUAN WEE CHOO KEONG (Bukit Bintang).
- " DATUK AMAR JAMES WONG KIM MIN (Bintulu).
- " TUAN JASON WONG SING NANG (Lanang).
- " TUAN WONG WING ON (Kampar).
- " TUAN WOON SEE CHIN, S.M.J., A.M.N., P.I.S. (Senai).
- " TUAN VUN SHIN CHOI @ JOSEPH VOON (Tanjong Aru).
- " TUAN GEOFFREY YEE LING FOOK (Tawau).
- " TUAN YIM CHEE CHONG (Seremban).
- " TUAN PHILIP YONG CHIEW LIP (Gaya).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

- Setiausaha Dewan Rakyat* : Dato' Haji Abdul Rahman bin Haji Ali,
A.M.N., P.J.K., A.M.S., S.M.T., A.S.D.K.
- Ketua Penolong, Setiausaha* : Haji Taijadin bin Saberan.
- Penolong Setiausaha* : Abdullah bin Abdul Wahab.
- Penolong Setiausaha* : Zamani bin Haji Sulaiman.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

- Pegawai Penerbitan* : Ramaswamy.
- Penolong Penyunting* : Hajah Shamsiah binti Md. Yusop.

Pelapor Perbahasan Parlimen:

- Haji Suhor bin Husin.
- Mohd. Saleh bin Mohd. Yusop.
- Supiah binti Dewak.
- Ismail bin Haji Hassan.
- Hajah Kalsom binti Ghazali.
- Mohamed bin Osman.
- Norishah binti Mohd. Thani.
- Zaharah binti Naim.
- Su Soon Chuan.
- Norwahidah binti Azizi.
- Rozita binti Abd. Samad.
- Jainah binti Sakimin.
- Ahmad Kamal bin Mohd. Yusop.

BENTARA MESYUARAT

Lt. Kol (B) Haji Rahimuddin bin Abdul Mutalib

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Selasa, 26hb. Oktober 1993

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Timbalan Yang di-Pertua
mempengerusikan Mesyuarat)

JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-
PERTANYAAN

**ASB—SKIM PINJAMAN
KEPADA GOLONGAN
TERMISKIN**

1. Dato' Dr Haji Jamaluddin bin Haji Jarjis minta Menteri Kewangan menyatakan :

- (a) pencapaian yang dicatatkan oleh PNB dalam skim pinjaman ASB kepada golongan miskin. Adakah Kementerian bercadang untuk memperkembangkan lagi skim yang disediakan;
- (b) jika ya, berapakah peruntukan yang disediakan; dan
- (c) adakah peneroka FELDA boleh dikategorikan sebagai golongan yang boleh ditimbang dalam skim ini.

Timbalan Menteri Kewangan (Tuan Abdul Ghani bin Othman): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Skim Pinjaman Amanah Saham Bumiputera di bawah Program

Pembangunan Rakyat Termiskin (ASB-PPRT) adalah bertujuan memberi peluang kepada keluarga termiskin untuk turut serta di dalam skim Amanah Saham Bumiputera dan seterusnya menikmati pulangan dividen dan bonus setiap tahun. Pencapaian yang dicatatkan adalah seperti berikut :

- (i) PNB setakat ini telah meluluskan pinjaman berjumlah RM506.1 juta melibatkan 506,170,000 unit saham kepada 101,234 keluarga.
- (ii) Sebanyak RM11 juta dividen dan bonus telah diagihkan kepada keluarga termiskin yang mendapat pinjaman ASB-PPRT bagi pelaburan sepanjang tahun lalu. Secara puratanya, seorang peminjam telah menerima 4% dividen dan bonus bersamaan RM200 setahun.
- (b) Sejumlah RM500 juta telah diperuntukkan semasa ASB-PPRT dilancarkan. Pada bulan September 1993, Kerajaan telah menambah peruntukan sebanyak RM200 juta menjadikan keseluruhan peruntukan ASB-PPRT berjumlah RM700 juta.

(c) Syarat-syarat kelayakan pinjaman ASB-PPRT adalah seperti berikut :

- (i) Pemohon mestilah Bumi-putera (termasuk Orang Asli).
- (ii) Golongan termiskin/fakir.
- (iii) Berdaftar dalam Daftar Induk Program Pembangunan Rakyat Termiskin.
- (iv) Pendapatan keluarga kurang daripada RM175 sebulan bagi Semenanjung, RM225 sebulan sekeluarga bagi Sarawak dan RM260 sebulan sekeluarga bagi Sabah. Sekiranya ada antara peneroka FELDA memenuhi syarat-syarat kelayakan yang disebutkan di atas, maka mereka layak memohon pinjaman ASB-PPRT.

Dato' Dr Haji Jamaluddin bin Haji Jarjis: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Sebentar tadi dalam jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri ada menyebutkan tentang paras pendapatan yang dianggapkan sesuatu keluarga itu miskin. Memandangkan kaedah sekarang ini semakin hari kos sara hidup meningkat, walaupun kita dapat mengawal dari segi kadarnya tetapi tetap meningkat. Adakah Kerajaan bercadang untuk mengkaji kembali paras yang digunakan dari setahun ke setahun supaya yang miskin itu tidak terkeluar daripada kumpulan yang Kerajaan hendak menolong atau memerlukan bantuan. Itu soalan yang pertama.

Soalan tambahan yang kedua, setakat ini berapa peratuskah yang ditakrifkan sebagai 'miskin' sudah

mendapat bantuan daripada skim yang dikelolakan oleh Kerajaan ini?

Tuan Abdul Ghani bin Othman:

Tuan Yang di-Pertua, pada hari semalam di Dewan ini saya sudah pun menyebutkan bahawa pihak Kerajaan merujuk kembali kepada senarai induk yang ada pada ICU, Jabatan Perdana Menteri mengenai keluarga-keluarga yang termiskin berdasarkan kepada kajian terperinci di peringkat Pejabat Daerah dan Pejabat Kemajuan Negeri. Senarai daftar induk itu akan dikaji semula supaya keluarga termiskin di bawah tafsiran yang ada pada hari ini tidak ada yang tercicir ataupun tertinggal.

Tuan Yang di-Pertua, di antara methadologi yang terkandung di dalam program ini ialah keluarga termiskin mendapat faedah dalam bentuk dividen, pada akhir tahun yang ke-15, mereka memiliki saham kesemuanya. Tetapi sepanjang 15 tahun itu mereka dijangka akan mendapat dividen setiap tahun yang rasanya tidak kurang pada paras 4% ataupun RM2000 sebulan. Sebahagian dividen yang lain, antaranya akan dimasukkan ke dalam tabung pusingan dan yang baki adalah untuk membayar balik pinjaman daripada sumber Kerajaan. Jadi, berdasarkan kepada wujudnya tabung pusingan, berdasarkan kepada bayaran balik bonus, maka tabung ini akan sentiasa hidup.

Oleh yang demikian adanya kemampuan tabung itu sendiri untuk meneruskan peruntukan sama ada berdasarkan kepada kajian paras kemiskinan atau untuk cara-cara menambahkan lagi peruntukan kepada keluarga yang termiskin.

Jadi, Tuan Yang di-Pertua, berdasarkan wujudnya tabung pusingan ini dalam masa 15 tahun akan datang

maka RM700 juta itu sebahagiannya akan sentiasa hidup untuk langkah-langkah yang selanjutnya.

Tuan Yang di-Pertua, saya merujuk kepada perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat, daripada 142,765 keluarga miskin yang mendaftar di Daftar Induk, kami telah menerima borang sebanyak 102,178 dan borang yang sudah diluluskan dan disempurnakan pembayaran saham itu ialah sebanyak 1,234 borang. Jadi saya tidak terjemahkan angka-angka mutlaknya dalam bentuk peratusan. Itu sebenarnya angka sebenar.

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Daripada jumlah keluarga miskin 142,000 yang dilaporkan oleh Yang Berhormat Menteri tadi setakat ini hanya diluluskan 101,000 bermakna lebih kurang 40,000 lagi keluarga miskin yang masih belum menikmati skim tersebut.

Adakah Kerajaan berhasrat untuk memperhebatkan skim ini supaya kesemua jumlah keluarga miskin yang berdaftar itu dapat menikmati kemudahan.

Yang keduanya saya percaya niat Kerajaan adalah baik untuk memberi bantuan kepada golongan miskin secara menyeluruh. Tetapi dari segi pelaksanaan boleh dipertikaikan, misalannya apa yang berlaku di Negeri Kelantan. Bagaimana cara pemilihan dan pendaftaran mereka-mereka yang layak ini diberikan kepada golongan yang berpartisan. Maka pendaftaran golongan miskin ini tidak menyeluruh. Soalan saya adakah Kerajaan berhasrat untuk mewujudkan satu jawatankuasa bebas, jawatankuasa

yang betul-betul akan mengkaji golongan miskin dan memberi kemudahan kepada golongan miskin tanpa mengira fahaman politik mereka barulah dengan demikian sasaran untuk membantu golongan miskin itu dapat dicapai. Adakah Kerajaan berhasrat untuk melaksanakan jawatankuasa demikian.

Tuan Abdul Ghani bin Othman: Tuan Yang di-Pertua, daripada 142,765 yang mendaftar hanya 944 borang sahaja yang ditolak. Bermakna, seperti mana Yang Berhormat sebutkan sebentar tadi lebih kurang 41,000 borang keluarga miskin yang mendaftar belum lagi disahkan kedudukan mereka.

Untuk makluman Dewan ini bahawa RM500 juta telah sempurna dibayar kepada keluarga yang terpilih. Yang Berhormat Menteri Kewangan menambah sebanyak RM200 juta lagi dengan tujuan supaya mereka yang telah pun menghantarkan borang mereka dan ada di antara mereka yang layak nanti akan diiktiraf untuk menerima RM200 juta tambahan.

Jika sekiranya ada lagi di antara keluarga termiskin ini tidak mendapat faedah daripada RM200 juta tambahan tersebut, mereka akan diletakkan sebagai keluarga termiskin yang menunggu daripada sumber tabung pusingan.

Tuan Yang di-Pertua, pada hari semalam saya telah memberi penjelasan bagaimana keluarga-keluarga miskin itu diiktiraf. Ianya datang dari sumber Pejabat Daerah yang dibawa oleh Ketua Kampung atau Penghulu Kampung dan dikaji semula oleh pegawai-pegawai di peringkat daerah seperti Jabatan

Penerangan, Jabatan KEMAS dan Jabatan Kesihatan untuk mengesahkan mereka itu keluarga termiskin. Dan ini dilaksanakan di seluruh negara.

Tuan Yang di-Pertua, dalam soal membela keluarga miskin ini, Yang Berhormat Menteri Kewangan khasnya dan Kerajaan amnya membuat pendirian bahawa itu adalah hak keluarga termiskin menikmati sebahagian daripada kemakmuran yang ada dalam negara ini sebagai hak mereka yang kurang bernasib baik, termiskin, daif dan fakir. Oleh yang demikian adalah menjadi hasrat dan cita-cita murni Kerajaan untuk membela mereka dan tidak ada ruang dan tempat untuk sesiapa pun menzalimi program ini.

Jadi, Tuan Yang di-Pertua, kalau Ahli Yang Berhormat dari Kok Lanas mendapati tanda-tanda ada yang teraniaya, tersingkir atau tercicir maka Kerajaan akan mengambil berat tentang langkah-langkah sebegini.

MINYAK SAWIT KE IRAN— CARA MENGATASI DAKYAH

2. Dato' Dr. Affifudin bin Haji Omar minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan mengapakah Iran terpengaruh dengan dakyah anti-minyak sawit yang disebarkan oleh kumpulan tertentu di Amerika. Apakah tindakan Kementerian untuk membetulkan keadaan ini di Iran.

Timbalan Menteri Perusahaan Utama (Dato' Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor): Tuan Yang di-Pertua, sebab mengapa Iran terpengaruh dengan dakyah anti-minyak sawit yang disebarkan oleh kumpulan tertentu tidaklah dapat

ditentukan. Negara Iran tidak membenarkan import minyak sawit kerana pihak pentadbirannya menganggapkan bahawa minyak sawit tidak sesuai untuk makanan manusia. Walau bagaimanapun, larangan import minyak sawit ini telah ditarik balik pada tahun 1988 hasil dari usaha yang dijalankan oleh Kerajaan Malaysia dalam menyakinkan Iran tentang kebaikan minyak sawit.

Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Perusahaan Utama bersama-sama dengan agensinya sentiasa menjalankan usaha-usaha untuk menembusi pasaran minyak sawit di Iran. Dalam hal ini, pelbagai langkah telah dan akan diambil. Langkah-langkah tersebut termasuklah mengadakan perbincangan dengan pihak-pihak berkuasa Iran tentang hasil kajian pemakanan yang menunjukkan minyak sawit bukan sahaja sesuai untuk dimakan tetapi mempunyai ciri-ciri keistimewaan pemakanan yang lebih baik. Dalam perbincangan ini, pihak kita telah menyebarkan maklumat terbaru hasil penyelidikan pemakanan minyak sawit oleh pakar-pakar pemakanan yang terulung di seluruh dunia kepada pihak Kementerian Kesihatan Iran dan, dengan izin, Institute of Standard dan Industrial Research of Iran (ISIRI).

Baru-baru ini, Kementerian Perusahaan Utama melalui Institut Penyelidikan Minyak Kelapa Sawit Malaysia (PORIM) telah menganjurkan satu seminar teknikal dan pameran untuk mendedahkan kepada pegawai-pegawai Kerajaan, industri minyak dan lemak dan pengguna-pengguna di Iran tentang keistimewaan minyak sawit Malaysia dari segi pemakanan.

Kerajaan juga telah menawarkan kemudahan kredit kepada Iran di bawah skim Peraturan Kredit dan Pembayaran Minyak Sawit Malaysia sebanyak US\$50 juta yang membolehkan Iran membeli sebanyak 100,000 tan minyak sawit. Di samping itu, pihak industri Malaysia akan mengadakan usahasama dalam menyediakan instalasi pukal di pelabuhan di Iran bagi mengimport minyak sawit Malaysia.

Dato' Dr. Affifudin bin Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Semenjak usaha-usaha untuk mengatasi masalah yang saya sebut dalam soalan saya itu pada tahun 1988, berapa banyakkah import minyak kelapa sawit yang dilakukan oleh Iran setakat ini? Seperti mana yang disebut oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi iaitu staging point yang dicadangkan untuk diadakan di Iran iaitu minyak kelapa sawit dibawa ke Iran dan selepas itu diagihkan ke negara-negara Asia Tengah seperti Uzbekistan, Azerbaijan dan lain-lain lagi, apakah projek ini telah berjaya dan disokong oleh pihak Iran?

Soalan yang kedua, Tuan Yang di-Pertua, adakah usaha-usaha dibuat oleh pihak PORIM untuk memberi maklumat kepada pasaran bahawa minyak kelapa sawit adalah berbeza banyak daripada minyak kelapa? Kerana dalam lawatan saya ke Iran dulu saya dapati berlaku banyak confusion di antara minyak kelapa sawit dengan minyak kelapa. Minyak kelapalah yang mempunyai bahan-bahan yang banyak membawa mudarat. Jadi, baik di Iran mahu pun di Amerika, palm oil itu dirangkumkan di bawah minyak kelapa dan minyak kelapa sawit dikatakan sebagai satu

family dengan minyak kelapa pada hal ianya adalah berlainan daripada khasiat dan mudaratnya.

Dato' Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor: Tuan Yang di-Pertua, buat masa ini, kebanyakan minyak yang dihantar ke Iran dan ke negara Timur Tengah yang lain ialah menerusi Pakistan. Sebab itu Pakistan yang terbesar sekali mengimport minyak di seluruh dunia pada masa ini, iaitu melebihi 900,000 tan pada tahun 1992. Dan import secara terus akan dibuat setelah kajian dan perundingan dijalankan sebagaimana yang saya katakan tadi.

Tentang maklumat, memanglah diberi sebagaimana yang telah saya jawab tadi, iaitu diadakan pameran dan sebelum ini mereka rasa confused, dengan izin, kerana minyak sawit juga boleh dijadikan sabun dan lilin. Jadi, mereka rasa confused, dengan sebab itulah kita menerangkan sebahagiannya boleh dibuat sabun, lilin—itu tidak boleh dimakan dan sebahagian yang lain itu boleh dimakan.

Jadi, dengan sebab itu, minyak sawit jauh bezanya dengan minyak kelapa kerana ianya bebas dari kolestrol dan tidak sebagaimana yang dikatakan terdapat banyak kolestrol pada minyak sawit. Ini telah pun difahami oleh Iran. Sebab itulah kita harap pada masa depan, pengedaran minyak sawit kita akan dapat ditambahkan, khususnya di Timur Tengah.

Tuan Haji Ishak bin Arshad: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin mendapat sedikit maklumat berhubung dengan kemudahan kredit yang disebut oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri kepada negara Iran. Saya percaya ini merupakan satu strategi yang dibuat bagi menghadapi

masalah dakyah daripada Amerika Syarikat. Selain daripada Iran, apakah negeri-negeri lain yang telah diberi kemudahan tersebut dan apakah syarat-syarat pemberian dan bagaimana dengan bayaran balik yang ditetapkan oleh pihak Kementerian?

Soalan yang kedua ialah, apakah strategi-strategi lain, jangka pendek dan jangka panjang yang telah dibuat oleh Kementerian bagi menghadapi masalah yang berkaitan dengan Iran berhubung dengan masalah minyak kelapa sawit dan negeri-negeri yang lain yang mempunyai masalah yang sama.

Dato' Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor: Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan kita menerusi Kementerian Kewangan telah memperuntukkan sebanyak US\$500 juta bagi diadakan skim kredit ini. Jadi, syarat-syarat yang diberi ialah terutamanya kepada sesebuah negara yang boleh mengimport 100,000 tan ke atas sahaja. Ini untuk hendak memastikan bahawa penawaran dan permintaan minyak sawit ini berada ditahap harga yang kompetitif. Tentang negeri-negeri, saya rasa, saya perlu notis.

Yang kedua, mengenai strategi jangka pendek dan jangka panjang yang dibuat, sebagaimana yang saya katakan bahawa kita banyak menghantar rombongan-rombongan untuk mengadakan perbincangan dengan ketua-ketua Kerajaan dan juga pihak swasta di negara-negara yang mana pasaran minyak sawit tidak menggalakkan lagi. Terutamanya pada pertengahan tahun baru-baru ini, satu rombongan telah dibawa ke Uzbekistan, Turkmenistan, Kazakhstan dan hasil daripada ini kita telah mengadakan seminar dan kita telah memberi pendedahan kepada rakyat

dan juga pihak swasta di negara-negara berkenaan. Dan hasil daripada ini, sejumlah lebih kurang 100,000 tan telah pun dipohon oleh Kazakhstan dan pada dasarnya kita telah bersetuju untuk memberi kredit kepada Kazakhstan. Begitulah harapan kita masa depan minyak sawit sesungguhnya begitu cerah kerana kelapa sawit adalah merupakan makanan dan juga bukan makanan.

FERI PULAU PINANG— SEMAKAN SEMULA KADAR TAMBANG

3. Tuan Lim Hock Seng minta Menteri Pengangkutan memberitahu kenaikan tambang feri Pulau Pinang ditangguh sehingga bila. Apabila kenaikan tambang dikuatkuasakan nanti, adakah kadar tambang seperti dicadangkan akan dikurangkan. Sila beritahu kadar tambang yang terbaru.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail): Tuan Yang di-Pertua, pihak Suruhanjaya Pelabuhan Pulau Pinang sedang menyemak semula struktur tambang feri Pulau Pinang. Memandangkan keadaan itu, soalan-soalan lain Ahli Yang Berhormat itu pada setakat ini tidak relevan.

Tuan Lim Hock Seng: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri, dalam sidang Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang pada bulan Julai tahun ini, Ketua Menteri Pulau Pinang semasa menjawab kritikan parti Pembangkang berkenaan dengan kenaikan tambang, beliau lantang membela tindakan

kenaikan tambang feri dengan alasan-alasan seperti yang telah diberikan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri Pengangkutan. Tetapi selepas pengumuman penangguhan kenaikan tambang, beliau berkata: "Kerajaan Pulau Pinang ada membuat rayuan supaya ia dikurangkan."

Saya ingin bertanya di sini, adakah Kerajaan Pulau Pinang membuat rayuan terhadap kenaikan tambang dan jika ada, bila dan apa kandungannya?

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail: Tuan Yang di-Pertua, disebabkan ada rayuan dan perbincanganlah, maka kita tangguhkan tempoh hari dan dikaji semula. Tidak perlu hendak tahu apa kandungannya.

Tuan Chian Heng Kai: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Kalau tidak silap saya, salah satu sebab untuk menaikkan tambang feri ialah untuk menampung kerugian perkhidmatan feri. Saya ingin bertanya sekiranya tambang feri itu naik, adakah kemungkinan bahawa kebanyakan kereta-kereta yang queue begitu lama di feri itu akan menggunakan Jambatan Pulau Pinang. Jadi, kalau perkara ini berlaku bukanlah perkhidmatan feri rugi lagi?

Soalan yang kedua, kalau kenaikan tambang ini bukan untuk kepentingan feri yang akan diswastakan, bukannya lebih baik sekiranya Menteri Pengangkutan merayu kepada Menteri Kerja Raya supaya menurunkan bayaran tol supaya khasnya orang-orang di Pulau Pinang boleh mendapat kepentingan.

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail: Tuan Yang di-Pertua, kita semua hendaklah realistik. Keadaan

tambang Feri Pulau Pinang ini kali terakhir ianya dinaikkan ialah pada tahun 1979, bererti 14 tahun yang lalu. Dan Ahli-ahli Yang Berhormat semua pun sedar bahawa harga, kos barang-barang, begitu, begitu, semuanya telah naik meningkat. Yang dahulu kita cadangkan hendak naikkan 50% itu hanya 20 sen misalnya satu contoh, sebatang rokok pun tidak boleh dapat, secawan teh pun tidak boleh dapat.

Walau bagaimanapun, kalau yang dikatakan kenderaan tadi hendak menggunakan jambatan—baik juga, tidak menjadi masalah. Kerana kita adakan dua perkhidmatan ini dipilih oleh orang ramai, sama ada penduduk-penduduk Pulau Pinang ataupun rakyat Malaysia ataupun pelancong-pelancong. Dia ada pilihan yang mana satu yang dia suka, dia boleh gunakan.

Masalah hendak menurunkan bayaran tol itu, tidak timbul.

NAHAS UDARA PESAWAT SKYVAN—JUMLAH KES

4. Tuan Harrison Ngau Laing minta Menteri Pengangkutan menyatakan:

- (a) jumlah kes nahas udara yang melibatkan pesawat jenis Skyvan yang beroperasi di Malaysia dan Indonesia sejak tahun 1990;
- (b) punca berlakunya kemalangan pesawat Skyvan di Long Loyang, Tinjar, Baram pada 22.7.1993 dan di Long Seridan pada 3.9.1991;
- (c) adakah pesawat tersebut dibenar untuk membawa penumpang dan mengapa pesawat-pesawat berkenaan

dibenar membawa penumpang lebih dari kerusi (seats) yang ada dalam pesawat; dan

- (d) apakah agensi yang diberi kuasa untuk menjalankan pemeriksaan keselamatan dan sebagainya ke atas pesawat berkenaan. Berapa kali pemeriksaan dijalankan dalam setahun. Bila pemeriksaan yang terakhir dibuat terhadap kedua pesawat Skyvan yang terlibat dalam nahas udara pada 3.9.1991 dan 22.7.1993 itu.

Datin Paduka Hajah Zaleha binti

Ismail: Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Jumlah kes nahas udara yang melibatkan pesawat jenis Skyvan berdaftar di Malaysia sejak 1990 ialah tiga.
- (b) Penyiasatan terhadap kemalangan pesawat Skyvan di Long Loyang pada 22.7.1993 dan Long Seridan pada 3.9.1991 masih dijalankan. Punca atau punca-punca kemalangan akan hanya diketahui apabila penyiasatan selesai dan laporan kita terima.
- (c) Pesawat-pesawat Skyvan adalah dibenarkan membawa penumpang jika pesawat tersebut dipasang dengan tempat duduk. Pesawat-pesawat berkenaan tidak dibenarkan membawa penumpang lebih dari kerusi yang ada dalam pesawat.
- (d) Agensi yang menjalankan pemeriksaan keselamatan terhadap pesawat udara ialah Jabatan Penerbangan Awam. Pemeriksaan mandatori yang dijalankan sekurang-kurangnya

sekali setahun. Untuk nahas pada 3.9.1991 pemeriksaan terakhir terhadap pesawat berkenaan telah diadakan pada bulan Mac 1991 dan bagi nahas pada 22.7.1993 pemeriksaan terakhir terhadap pesawat yang terlibat adalah pada 19.4.1993.

Tuan Harrison Ngau Laing: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Di Sarawak bukanlah seperti di Semenanjung, khususnya di kawasan pendalaman, di mana kita tidak mempunyai banyak jalan-jalan yang membolehkan kita berulang-alik dari bandar ke kampung. Oleh kerana itu, orang ramai selalu menggunakan pesawat-pesawat. Tetapi setakat ini MAS tidak memberi 'flight' yang cukup untuk kegunaan orang ramai. Oleh kerana itu ramai orang terpaksa charter 'private' aircraft untuk balik ke kampung. Ini bukanlah bererti orang Sarawak lebih kaya atau lebih senang dari orang Semenanjung tetapi adalah oleh kerana keadaan kita lebih mundur lagi dari orang Semenanjung.

Jadi, soalan saya ialah oleh kerana hasil "inquest" terhadap insiden-insiden nahas udara yang sudah berlaku, tetapi belum dikenal pasti setakat ini, maka kita tidak tahu apakah punca-punca nahas udara yang telah berlaku ini, sama ada ia berpunca dari 'pilot error' atau 'manufacturing' atau 'mechanical fault'. Jadi, adakah operasi pesawat-pesawat berjenis Skyvan di Malaysia akan di 'suspend' buat sementara waktu, sementara kita menunggu result inquest, dengan izin, yang akan dibuat, dan jika tidak, mengapa.

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail: Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya MAS tidak dapat memberi

perkhidmatan ke semua tempat di luar bandar, tetapi dibenarkan syarikat-syarikat lain dengan diberi "Air Operation Permit, dengan izin, untuk mengadakan perkhidmatan-perkhidmatan tersebut. Jadi, itulah sebabnya menjadi tanggungjawab Jabatan Penerbangan Awam untuk memeriksa sekurang-kurang sekali setahun untuk menentukan 'air worthiness' kapal terbang-kapal terbang yang digunakan.

Walaupun kita belum mendapat laporan muktamat mengenai kejadian-kejadian nahas Skyvan tersebut, dari penyiasatan awal diketahui bahawa kejadian pada 3hb. September, 1991 adalah disebabkan kehabisan minyak. Kejadian pada 22 Julai, 1993 adalah kesilapan manusia dan keadaan alam sekitar. Itu adalah penyiasatan awal dan belum ada keputusan muktamat. Oleh kerana sebab-sebab itu bukan disebabkan oleh kesilapan teknikal atau oleh kapal terbang itu sendiri, maka kita tidak ada niat untuk men'suspend' atau menahan penggunaan Skyvan setakat ini.

Tuan Lau Dak Kee: Tuan Yang di-Pertua, nampaknya Kerajaan memang tidak begitu mengambil berat tentang mengutamakan keselamatan penumpang-penumpang yang menggunakan pesawat-pesawat terbang. Oleh kerana nahas Skyvan itu pun telah berlaku begitu lama, tetapi sampai sekarang belum dapat satu laporan yang lengkap, hanya laporan sementara sahaja, nampaknya memang betul bahawa Kerajaan tidak mengutamakan keselamatan.

Di sini saya hendak tahu, bilakah laporan yang pertama itu dapat dibentangkan dan adakah pihak

MAS akan menukarkan kegunaan Skyvan ini kepada pesawat-pesawat yang lain memandangkan MAS telah mengumumkan pada tahun 1992 bahawa mereka akan membelanjakan antara RM8 bilion hingga RM9 bilion untuk menukar pesawat-pesawat seperti dalam tempoh 5 tahun mereka akan membeli 15 pesawat Boeing 737....

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, soalnya?

Tuan Lau Dak Kee: Soalan saya, sekarang ini berapa perbelanjaan di antara RM8 bilion hingga RM9 bilion itu yang akan digunakan untuk menukarkan pesawat-pesawat seperti Skyvan kepada pesawat-pesawat yang lebih selamat.

Datin Paduka Hajah Zaleha binti Ismail: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat ini tidak cukup baca. Dia pandai menuduh Kerajaan tidak mengutamakan keselamatan orang ramai. Saya sudah kata, keperluan mengikut I.C.A.O, bahawa salah satu kapal terbang itu mesti sekurang-kurangnya diperiksa sekali setahun. Apabila kita sudah periksa dan mendapati bahawa ianya "air-worthy", dengan izin, maka kita benarkan kapal terbang itu digunakan. Yang Berhormat ini pun tidak faham bahawa Skyvan ini bukan MAS yang operate, ianya milik operator individu atau kompeni-kompeni yang saya kata diberikan "Air Operation Permit". Jadi, apa kena-mengena dengan MAS belanja RM8 hingga RM9 bilion itu? MAS belanja RM8 hingga RM9 bilion itu, ialah untuk kapal terbang yang Ahli Yang Berhormat naik Boeing 747-400, 747-300, Air Bus, Combi dan macam-macam lagi. Bahkan Fokker pun kita

tidak pakai lagi dikebanyakan tempat di mana kita telah menukarkan penggunaan Fokker 27 kepada Fokker 50 yang lebih besar dan lebih selesa lagi.

Jadi, tidak 'justified' lah Yang Berhormat tuduh tadi itu.

PENSWASTAAN AGENSI KERAJAAN—TENDER TERBUKA

5. Dato' Haji Mohammad Abu Bakar bin Rautin Ibrahim minta Perdana Menteri menyatakan mengapakah dasar penswastaan agensi Kerajaan tidak dibuat secara tender terbuka untuk memberi peluang kepada syarikat-syarikat yang lain menyertai usahasama berkenaan.

Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri (Tuan Othman bin Abdul): Tuan Yang di-pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pelaksanaan Dasar Penswastaan mempunyai dua pendekatan iaitu melalui tawaran bersaing (competitive bidding) atau tender terbuka dan juga perundingan terus dengan pihak swasta. Bagi projek-projek yang dikenalpasti oleh Kerajaan, penswastaan projek berkenaan akan dilaksanakan melalui tawaran berasingan.

Banyak projek-projek penswastaan dilaksanakan melalui kaedah ini seperti Lebuhraya Utara/Selatan, Lebuhraya Seremban—Port Dickson, Terminal Kontena, Lembaga Pelabuhan Kelang, Jambatan Bertingkat di Jalan Kuching/Kepong, Jejambat dan Jejantas di Sekitar Kuala Lumpur, TV4, Pemeriksaan Kenderaan Perdagangan di Jabatan Pengangkutan Jalan dan banyak lagi projek-projek

penswastaan yang lain. Oleh itu, adalah tidak tepat untuk mengatakan bahawa Kerajaan tidak melaksanakan dasar penswastaannya melalui tawaran terbuka seperti yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat.

Walau bagaimanapun, Kerajaan berpendapat adalah tidak wajar untuk menghadkan pelaksanaan Dasar Penswastaan kepada sistem tawaran bersaing sahaja oleh kerana Kerajaan mendapati terdapat kes-kes di mana pihak swasta mengemukakan cadangan penswastaan yang menarik, inovatif dan menguntungkan Kerajaan yang sebelumnya tidak terfikir oleh pihak Kerajaan. Oleh itu, cadangan yang didayausahakan oleh pihak swasta wajar diberi pertimbangan kerana ianya selaras dengan hasrat Kerajaan bagi menggalakkan semangat inovatif di kalangan penduduknya.

Kerajaan mengenakan syarat-syarat yang ketat sebelum sesuatu cadangan pihak swasta dapat diterima untuk perundingan yang lebih lanjut. Dalam hubungan ini, Kerajaan telah menetapkan bahawa hanya cadangan-cadangan yang memenuhi kriteria-kriteria tertentu sahaja diberi pertimbangan termasuklah keunikan cadangan dan dapat memberi penyelesaian terbaik kepada masalah yang dihadapi oleh Kerajaan. Kriteria-kriteria ini ada diterangkan dengan jelas dalam dokumen Pelan Induk Penswastaan yang dikeluarkan oleh Kerajaan.

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, bukannya benar bahawa kriteria penswastaan yang ditetapkan adalah sangat kabur sehingga ia merupakan satu peluang rasuah oleh pemimpin-

pemimpin tertentu, khususnya yang mempunyai hubung-kait dengan ahli-ahli politik yang terdiri dari pemimpin-pemimpin politik yang tertinggi di negara kita. Sebagai satu contoh, terdapat satu kes di mana Yang Berhormat Menteri Kewangan telah campur tangan dalam kes talian digital-line yang melibatkan PNB dan SAPURA dan ini boleh dikatakan merupakan satu kontroversi besar kerana memaksa Yang Berhormat Menteri Kewangan campur tangan supaya tender yang baru dibuat semula. Memandangkan keadaan yang sedemikian bukanlah lebih baik mengadakan satu sistem tender yang telus (transparent), kerana apa yang berlaku sekarang adalah tidak transparent dan memberikan peluang yang banyak untuk melakukan amalan rasuah.

Tuan Yang di-Pertua, perkara yang kedua ialah, adakah Yang Berhormat Setiausaha Parlimen akan bersetuju bahawa sejak penswastan dilakukan kepada semua Badan-badan Berkanun Kerajaan, khususnya kepada sistem pos lain-lain, bayaran yang dikenakan para pengguna telah dinaikkan. Bolehkah Yang Berhormat Setiausaha Parlimen berikan satu contoh di mana harga perkhidmatan yang diberikan, diturunkan. Kalau tidak boleh, bukankah ini menunjukkan janji Kerajaan bahawa faedah daripada penswastan akan memberikan manfaat dari segi kos lebih rendah tidak tercapai.

Tuan Othman bin Abdul: Tuan Yang di-Pertua, sukaulah saya menjelaskan bahawa ketelusan (transparency) ini adalah suatu perkara yang boleh dirujuk pada bila-bila masa pun. Saya hendak menjelaskan kepada Yang Berhormat mengenai segala projek Kerajaan

yang diswastakan bahawa sesiapa saja boleh menyemak untuk melihat tentang kaedah dan cara-caranya. Kalau boleh, saya sebutkan di sini bahawa kriteria yang disebutkan tidaklah kabur tetapi mungkin Yang terhormat agak kabur, kerana tidak baca agaknya.

Pertama, saya ingin sebut ialah kriteria yang digunakan sebagai garis panduan cadangan untuk mencari penyelesaian kepada beberapa masalah ekonomi yang ditawarkan, di mana ia berpotensi menjimatkan Kerajaan dan oleh yang demikian, Kerajaan yakin bahawa pihak swasta berkeupayaan melaksanakan. Itu kriteria yang pertama.

Keduanya, pihak swasta yang berkenaan mungkin berada dalam kedudukan yang unik untuk melaksanakan sesuatu perusahaan dengan jayanya berasaskan pemilihan hak-cipta dan pengetahuan teknik yang merupakan unsur penting di dalam penswastan. Jadi, ini merupakan dua perkara seperti yang saya katakan, pertamanya, dengan cara tender dan keduanya dengan cara rundingan.

Suka saya menjelaskan bahawa rundingan ini dijalankan kerana pihak swasta yang mengemukakan cadangan kepada Kerajaan. Apabila pihak swasta mengemukakan cadangan kepada Kerajaan, Kerajaan akan mengkaji terlebih dahulu sama ada ianya menepati kriteria ini atau tidak?

Jika ia menepati kriteria seperti yang saya sebutkan ini, baharulah rundingan itu dijalankan dengan pihak swasta. Kalau rundingan ini tidak berjaya, maka Kerajaan akan

menswastakan secara 'open tender'. Dalam soal ini saya rasakan jelas. Jadi, saya rasakan contoh yang diberikan bahawa Menteri Kewangan masuk campur, kalau kita lihat contoh yang diberikan oleh Yang Berhormat menunjukkan Kerajaan mempunyai tujuan untuk menjaga kepentingan tempatan dengan memasukkan beberapa syarikat tempatan yang dipilih bersama-sama dengan rakan kongsinya daripada luar negeri. Saya rasa, itu sebabnya kita menjaga soal ini dengan jelas. Saya hendak menafikan bahawa Menteri Kewangan ada kepentingan di dalam beberapa syarikat yang dia cadangkan. Dia mencadang untuk menjaga supaya rakyat tempatan atau bumiputera mengambil bahagian di dalam beberapa projek penswastaan Kerajaan yang melibatkan syarikat luar negeri.

Keduanya, saya hendak menyebutkan tentang bayaran. Saya suka menjelaskan bahawa ada kebenarannya mengenai apa yang disebutkan oleh Yang Berhormat iaitu daripada beberapa bayaran ini jelas menunjukkan kenaikannya. Ini disebabkan, pertamanya, kerana perkhidmatan yang diberikan adalah lebih baik. Kalau kita berkehendakan perkhidmatan cemerlang dan hebat, maka sudah pasti kita perlu membayar sedikit tambahan untuknya. Jadi, saya tidak nafikan bahawa soal ini memang ada kerana kecekapan yang nyata kepada beberapa syarikat Kerajaan yang diswastakan, misalnya TNB, Telekom dan sebagainya. Sekarang sudah jelas menunjukkan bahawa syarikat-syarikat ini mampu mengendalikan kerja mereka dengan baik maka dengan itu saya rasa rakyat tidak keberatan untuk membayar

sedikit tambahan, seperti apa yang dijelaskan oleh Yang Berhormat itu.

Tuan Ahmad Shukri bin Haji Hassan: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah Kerajaan, di dalam memberi tender kepada sesebuah syarikat, mengambil kira syarikat-syarikat sederhana dan syarikat-syarikat kecil demi untuk membantu dan memberi peluang kepada mereka untuk mengembangkan industri dan perniagaan mereka.

Tuan Othman bin Abdul: Tuan Yang di-Pertua, saya telah menyebutkan dengan agak jelas tadi bahawa salah satu daripada keunikan syarikat yang hendak diswastakan itu ialah keupayaan untuk mengendalikan syarikat itu untuk mengurangkan beban Kerajaan. Kalau sekiranya syarikat itu kecil dan sederhana, maka sudah pasti projek yang hendak diswastakan itu juga merupakan projek yang kecil sesuai kedudukan kewangan sesebuah syarikat. Kita tidak boleh beri suatu projek yang besar kepada syarikat yang kecil yang tidak mampu hendak mengendalikan, ini akan menyebabkan kegagalan projek penswastaan Kerajaan. Maka sudah pastilah, seperti yang saya sebutkan tadi bahawa kemampuan melaksanakan projek itu dari segi kewangan dan teknikalnya akan diambil kira oleh Kerajaan.

ALAT SERAMPANG (SPEAR GUNS)—MENGHADKAN BILANGAN LESEN

6. Tuan Gooi Hock Seng minta Menteri Dalam Negeri menyatakan atas alasan-alasan apakah maka Jabatan Perikanan telah membuat permohonan untuk membekukan pengeluaran semua spear guns.

Setiausaha Parlimen Kementerian Dalam Negeri (Tuan Ong Ka Ting):

Tuan Yang di-Pertua, Jabatan Perikanan telah mencadangkan kepada pihak Polis untuk menghadkan bilangan lesen-lesen alat serampang ataupun spear guns, dengan izin. Cadangan itu adalah sebagai satu usaha untuk melindungi sumber-sumber kehidupan marin, khasnya di dalam kawasan taman laut di negara kita. Usaha ini juga akan dapat mengekalkan kehidupan marin yang kian merosot dan menjaga industri pelancongan yang kita berkembang.

**GURU-GURU BERSARA—
LANTIKAN SEMULA**

7. Dato' Haji Mohamad bin Abdullah minta Menteri Pendidikan menyatakan:

- (a) berapa ramaikah guru-guru yang telah bersara diambil semula untuk berkhidmat dengan Kementerian Pendidikan sehingga sekarang. Berapa ramaikah yang akan diambil berkhidmat pada tahun-tahun 1994 dan 1995; dan
- (b) adakah Kerajaan bercadang untuk memberikan kepada mereka elaun lebih masa sekiranya mereka mengajar masa tambahan di waktu-waktu luar masa mengajar atau mengajar kelas tambahan di waktu malam kepada pelajar-pelajar mereka.

Timbalan Menteri Pendidikan (Dr. Fong Chan Onn): Tuan Yang di-Pertua;

- (a) Kementerian Pendidikan telah melantik semula seramai 709

guru bersara wajib sebagai guru kontrak sejak tahun 1992. Pengambilan untuk tahun-tahun 1994 dan 1995 akan dibuat mengikut kesesuaian calon-calon yang ada.

- (b) Kementerian Pendidikan belum ada cadangan untuk membayar elaun lebih masa kepada guru-guru yang mengajar masa tambahan atau mengajar kelas tambahan.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Apakah dengan mengambil guru-guru yang bersara untuk terus berkhidmat, maka ianya menutup peluang guru-guru sementara untuk 'confirm' dengan lebih cepat? Atau pun guru sementara ini terpaksa menjadi sementara lebih lama kerana adanya guru-guru yang telah bersara mengambil tempat mereka untuk mengajar.

Dr. Fong Chan Onn: Tuan Yang di-Pertua, ia tidak ada berkaitan langsung kerana kita selalunya menggalakan guru-guru sandaran yang layak untuk memasuki maktab perguruan. Pada masa sekarang kita menghadapi kekurangan tenaga guru dan itulah alasan utama yang menyebabkan kita menggalakkan guru-guru yang bersara wajib untuk berkhidmatan semula dengan Kementerian Pendidikan. Selain daripada itu juga, kita memerlukan pengalaman mereka supaya mereka boleh terus berkhidmat untuk mengajar di sekolah-sekolah kita.

Tuan Haji Ishak bin Arshad: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Berhubung dengan pengambilan guru-guru yang telah bersara, saya ingin mengetahui program yang telah dibuat atau pelaksanaan yang telah

dibuat satu masa dahulu di mana pihak Kementerian telah mengambil guru-guru dari luar negara dalam bidang-bidang yang tertentu yang bersesuaian untuk berkhidmat dengan pihak sekolah dalam bidang-bidang yang tertentu. Saya ingin mengetahui tentang program yang tersebut, sama ada ianya akan diteruskan atau diperbesarkan lagi.

Soalan kedua ialah kita dapati bahawa ramai guru-guru kita yang dedikasi telah menghabiskan masa mereka dengan mengadakan kelas-kelas tambahan dan sebagainya, terutamanya sekali mengambil masa cuti mereka dan mereka ini memang tidak mendapat apa-apa ganjaran. Selain daripada kursus yang diambil kira dalam kenaikan pangkat, apakah pihak Kementerian tidak akan menjadikan ini sebagai perkara pokok, selain daripada faktor-faktor yang lain terhadap kenaikan pangkat seseorang guru di masa hadapan.

Dr. Fong Chan Onn: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pendidikan memang menghadapi kekurangan tenaga guru-guru dan kita yakin bahawa dengan memperluaskan skim-skim latihan untuk menggalakkan lebih ramai calon-calon rakyat Malaysia untuk memasuki Maktab Perguruan atau memasuki kursus Diploma Pendidikan di universiti-universiti tempatan, diharap kita akan dapat mengatasi cabaran tersebut dalam masa yang singkat. Jadi, kita merasakan bahawa tidak payahlah nasib negara kita diserahkan kepada rakyat-rakyat dari luar negara, khususnya di bidang pendidikan.

Jadi, Kementerian Pendidikan akan terus menggalakkan lebih ramai rakyat Malaysia khususnya pemuda-

pemudi yang minat berkhidmat di sekolah-sekolah kita.

Bagi soalan kedua, memang Kementerian Pendidikan akan mengiktirafkan pengorbanan guru-guru kita, dedikasi guru-guru kita khususnya dari segi perkhidmatan mereka untuk mengajar kelas-kelas tambahan dan kelas-kelas dalam masa cuti dan sebagainya. Semua contribution itu akan diambilkira dalam proses kenaikan pangkat. Di sini, memang Kementerian Pendidikan menjaminkan bahawa segala contribution dan segala dedikasi yang ditunjukkan oleh guru-guru kita amatlah dibanggakan dan kita akan mengambil perhatian semua usaha-usaha tersebut di dalam proses kenaikan pangkat.

KAYU BALAK DARI SARAWAK—PENYELUDUPAN

8. Tuan Chor Chee Heung minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan:

- (a) bagaimanakah ketara atau seriusnya aktiviti-aktiviti penyeludupan balak dari negara kita khususnya di negeri Sarawak ke negara lain seperti Jepun;
- (b) mengikut siasatan yang telah dilakukan, sila beritahu berapa banyak kerugian hasil yang diakibatkan oleh aktiviti-aktiviti penyeludupan dalam tahun 1992 hingga Jun, 1993; dan
- (c) apakah tindakan tegas yang telah dan akan diambil ke atas aktiviti haram tersebut.

Dato' Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor: Tuan Yang di-Pertua,

berdasarkan maklumat yang diperolehi dari Kerajaan Negeri Sarawak, sehingga kini belum ada kes penyeludupan kayu balak dari Sarawak ke negara-negara lain. Namun demikian, bagi mengelak kemungkinan berlakunya penyeludupan kayu balak dari Sarawak, pihak Jabatan Perhutanan Sarawak telah mengambil seramai lebih kurang 300 pegawai penguatkuasa untuk menjalankan pemeriksaan mengejut di sepanjang sungai dan di pintu-pintu eksport yang lain bagi memastikan kayu balak yang diperuntukkan untuk kegunaan industri berasaskan kayu tempatan tidak dieksport.

Di samping itu, Kerajaan Negeri Sarawak juga akan meminda Ordinan Hutan Sarawak bagi mengenakan hukuman yang lebih berat ke atas mereka yang terlibat dalam kegiatan pembalakan dan pengeksportan kayu balak secara haram selaras dengan peruntukan di bawah Akta Perhutanan Negara.

Tuan Fong Kui Lun: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri, sejak Akta Perhutanan (Pindaan) 1993 dikuatkuasakan, adakah kegiatan pembalakan haram dan penyeludupan telah dapat dikurangkan?

Dato' Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor: Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana yang kita ketahui bahawa Akta ini baru sahaja digezetkan dan sedang dalam proses Kerajaan-kerajaan Negeri untuk memindanya.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Tuan Yang di-Pertua, selalunya apabila disebut "seludup", barang-barang itu

kecil dan mudah dibawa misalannya dadah tetapi seludup balak ini satu perkara yang menghairankan—besar dan berat. Bukan masalah penyeludupan kayu itu tetapi soalnya bagaimana kita hendak up-gradekan orientasi pegawai-pegawai perhutanan itu.

Apakah usaha Kerajaan secara serius untuk menghalang mereka dari terlibat dalam "tumbuk rusuk" ataupun rasuah dan sebagainya yang boleh menyebabkan balak yang besar boleh keluar dari kuala sungai ataupun di jalan-jalan raya. Bagaimana usaha yang serius untuk membanteras sifat pegawai-pegawai kita dalam menjaga kayu balak ini?

Dato' Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor: Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana yang saya terangkan, penyeludupan tidak berlaku. Jadi, soalan yang dikemukakan tidak timbul.

CUKAI PENDAPATAN— LANGKAH MENGGALAKKAN PEMBAYARAN

9. Tuan Thomas Salang Siden minta Menteri Kewangan menyatakan apakah langkah akan diambil oleh Kementerian untuk memperansangkan orang awam membayar cukai pendapatan mereka walaupun bayaran cukai mereka banyak. Adakah Kerajaan mengadakan kempen membayar cukai, supaya orang awam tidak berselindung dari cukai pendapatan.

Tuan Abdul Ghani bin Othman: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, semua pembayar cukai mesti membuat laporan pendapatan yang

benar dan membayar cukai yang betul, tidak mengira sama ada cukai yang dibayar banyak ataupun sedikit sahaja.

Untuk menganjurkan orang awam menyempurnakan bayaran cukai pendapatan masing-masing, maka Jabatan Hasil Dalam Negeri melaksanakan langkah-langkah seperti berikut:

- (i) Minggu Perkhidmatan Pembayar Cukai. Ini adalah satu kempen tahunan yang diadakan di seluruh negara. Tujuannya membantu pembayar cukai khususnya yang tidak diwakili oleh ejen cukai untuk mendapat khidmat nasihat cukai. Sepanjang kempen ini, disediakan kaunter-kaunter penerangan cukai di tempat-tempat awam termasuk kompleks-kompleks membeli-belah, pasaraya dan juga pejabat-pejabat Kerajaan dan sektor swasta serta di kilang-kilang.
- (ii) Program Pembelajaran Cukai Secara Meluas Melalui Media-Massa.
- (iii) Risalah Cukai Pendapatan diedarkan.
- (iv) Ceramah Cukai Pendapatan juga dibuat di merata tempat.
- (v) Unit Tindakan Khas. Unit ini ditubuhkan sebagai langkah memperluaskan asas cukai negara.

Tanggungjawabnya ialah untuk memberi khidmat nasihat cukai kepada golongan yang bekerja sendiri menerusi lawatan-lawatan yang dibuat ke premis-premis perniagaan dan kawasan aktiviti perniagaan.

- (vi) Pasukan Audit Luar. Pasukan ini menjalankan tugas-tugas mengaudit akaun perniagaan-perniagaan supaya selari dengan kehendak Akta Cukai Pendapatan dan akaun mereka disimpan dengan cara yang betul.
- (vii) Wujud Pusat Penyiasatan di mana kes-kes pelarian cukai disiasat dan serbuan sentiasa dibuat ke atas premis perniagaan dan kediaman pelari cukai untuk merampas buku-buku akaun palsu serta dokumen-dokumen dan rekod yang berkaitan.

Hasil daripada siasatan telah membawa kepada kesan peningkatan pematuhan cukai pendapatan. Bagi tahun 1992, misalnya, 333 kes disiasat dan membawa cukai serta penalti sebanyak RM266.6 juta.

Langkah-langkah yang telah dilaksanakan seperti disebut di atas telah dapat menambahkan bilangan pembayar cukai daripada 2,013,944 dalam tahun 1990 kepada 2,456,308 sehingga Ogos 1993.

Tuan Yang di-Pertua, sekiranya terdapat sesiapa mengelak atau gagal

membayar cukai pendapatan, tindakan akan diambil di bawah Akta Cukai Pendapatan. Di antaranya ialah seksyen 113(2) di mana dikenakan penalti dan pada tahun 1992. Penalti sebanyak RM95 juta telah dipungut dari 287 kes.

Jadi, Tuan Yang di-Pertua, untuk menganjurkan masyarakat di paras membayar cukai, maka ada cara yang lembut dan maklumat-maklumat disampaikan kepada masyarakat umum. Sambil itu pula, ada juga langkah-langkah yang agak keras berdasarkan kepada peruntukan undang-undang.

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan sama ada Kerajaan memperuntukkan hadiah wang kepada mereka yang memberikan maklumat tentang orang awam atau rakyat yang gagal membayar cukai dan kalau ya, apakah senarai atau jumlahnya? Kalau tidak, adakah pihak Kerajaan bercadang untuk berbuat demikian untuk menggalakkan pembayaran cukai yang lebih kemaskini?

Yang kedua, Tuan Yang di-Pertua, adakah pihak Jabatan Hasil Dalam Negeri menyiasat tentang sumber-sumber pendapatan seseorang? Kalau pendapatan seseorang itu adalah disyaki bukanlah dari cara yang halal atau mungkin dari cara haram, adakah pihak Polis akan diberitahu tentang kedudukan sedemikian supaya tindakan boleh diambil oleh pihak Polis?

Dalam perkara ini, saya ingin bertanya sama ada Jabatan Hasil

Dalam Negeri sedar atau tidak bahawa Ketua Menteri Melaka, Tan Sri Abdul Rahim Tamby Chik (*Ketawa*) telah lari daripada membayar cukai ekoran daripada harta-benda yang begitu banyak dan luar biasa—setakat RM42 juta. Apakah jumlah cukai yang dikutip dari beliau dan apakah cara yang lebih berkesan akan dibuat? Apakah langkah yang akan diambil untuk mengutip cukai daripada Yang Amat Berhormat Ketua Menteri Melaka?

Tuan Abdul Ghani bin Othman: Tuan Yang di-Pertua, mengenai hadiah kepada sesiapa yang melaporkan pengelakan cukai, di bawah pengetahuan saya, saya tidak tahu hal itu. Ada atau tidak ada, saya tidak maklum tentang hal itu. Saya kena rujuk kepada pihak Jabatan yang berkenaan untuk menjawab soalan Yang Berhormat.

Mengenai kaedah mengesan pendapatan seseorang, dalam jawapan saya ada satu pusat penyiasatan di mana kes-kes cukai disiasat, bahkan serbuan dibuat ke atas premis perniagaan ataupun kediaman mereka yang berkenaan, buku-buku dirampas, akaun palsu serta dokumen-dokumen dan rekod yang berkaitan dengannya dikesan.

Jadi, Tuan Yang di-Pertua, pada tahun 1992, 330 kes telah pun disiasat. Pada tahun 1991, ada 429 kes seperti demikian; dan pada tahun 1990 sebanyak 344 kes. Jadi, ini merupakan cara untuk memastikan tidak ada pelarian cukai dan setiap daripada kita tertakluk kepada peruntukan undang-undang dan juga amalan-amalan seperti yang saya sebutkan sebentar tadi.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat Che Ibrahim bin Mustafa.

(Soalan No. 10.—Y. B. Che Ibrahim bin Mustafa tidak hadir)

PEMBUANGAN SISA TOKSIK, PANTAI REMIS—TUNTUTAN GANTI RUGI

11. Tuan Lau Dak Kee minta Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar menyatakan apakah alasan-alasan yang menyebabkan Kementerian-nya gagal menuntut ganti rugi daripada Kerajaan Singapura berhubung dengan pembuangan sisa toksik di Pantai Tanjong Batu, Pantai Remis, Perak yang mengandungi logam tembaga, ohromium, oadmium, manganese, nikel, zink raksa dan sulfur yang amat berbahaya kepada alam sekitar dan kehidupan nyawa daripada sebuah syarikat di Singapura sejak tiga tahun yang lalu. Apakah kandungan laporan penyiasatan untuk mengumpulkan maklumat dari pihak Polis telah diserahkan kepada Kementerian-nya dan mengapa Kerajaan Pusat masih teragak-agak menuntut pampasan mengikut Konvensyen Basel atau melalui saluran diplomatik.

Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar (Tuan Peter Chin Fah Kui): Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, laporan daripada Polis mengenai penyiasatan tentang pembuangan sisa industri di Pantai Tanjong Batu, Pantai Remis, Perak telah diterima oleh Jabatan Alam Sekitar pada 21hb. September 1992. Hasil penyiasatan mendapati bahawa tiada kes boleh di

ketengahkan di bawah seksyen 284, Kanun Keseksaan.

Tuntutan pampasan mengikut Konvensyen Basel juga tidak dapat dibuat memandangkan negara Malaysia belum lagi menjadi parti kepada Konvensyen Basel pada masa itu. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Malaysia buat masa sekarang sedang dalam proses untuk meratifikasikan Konvensyen tersebut.

Tuan Haji Abdul Hadi bin Haji Awang: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah pernah dibuat perbincangan ataupun rundingan dengan pihak Kerajaan Singapura berhubung dengan pembuangan sisa berbahaya itu. Sekiranya ada, apakah hasil perbincangan itu dan kalau tidak, mengapa tidak?

Tuan Peter Chin Fah Kui: Tuan Yang di-pertua, memang ada perbincangan antara pihak Jabatan Alam Sekitar di Singapura dengan pihak Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar. Selain dari itu ada satu Jawatankuasa antara Singapura dengan Malaysia ditubuhkan di mana perkara-perkara seperti ini akan dirujuk dan tindakan akan diambil jika ada kes-kes seperti ini berlaku. Tetapi, pada kes ini, kita hanya boleh mengambil tindakan dengan secara mengikuti undang-undang yang kita ada di dalam negara ini, dan bukan secara Basel Convention atau lain-lain perjanjian dengan pihak Singapura. Oleh sebab itu, maka kes ini buat masa sekarang tidak dapat diketengahkan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Masa untuk pertanyaan-pertanyaan bagi Jawab Mulut telah pun tamat.

(Masa untuk Pertanyaan-pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 10 dan 12 hingga 34 adalah dijilid dalam buku berasingan).

UNDANG-UNDANG DI BAWA KE DALAM MESYUARAT

RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN 1994

Bacaan Kali Yang Pertama

Rang Undang-undang bernama Suatu Akta bagi menggunakan sejumlah wang daripada Kumpulanwang Disatukan untuk perkhidmatan bagi tahun 1994 dan bagi memperuntukkan wang itu untuk perkhidmatan bagi tahun itu; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Timbalan Menteri Kewangan; di bacakan kali yang pertama; akan dibacakan kali yang kedua pada hari Jumaat, 29hb. Oktober 1993.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN TAMBAHAN (1993)(NO. 2) 1993

DAN

USUL

ANGGARAN PEMBANGUNAN (TAMBAHAN) (BIL. 3) 1993

Jawatankuasa

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula pertimbangan atas "Rang Undang-undang Perbekalan Tambahan (1993) (No. 2) 1993 dan Anggaran Perbelanjaan Pembangunan

(Tambahan)(Bil. 3) 1993 dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis".
(Hari Pertama)

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

(Timbalan Yang di-Pertua
mempengerusikan Jawatankuasa)

Tuan Lim Guan Eng: (Bangun)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Ya, Kota Melaka bangun, atas apa?

Tuan Lim Guan Eng: Point of order, Tuan Pengerusi. Saya merujuk kepda point of order 23(1) . . . .

Tuan Lim Guan Eng: Kerana saya ingin meminta Tuan Pengerusi mengadakan satu siasatan atau enquiry mengapa setakat ini 4 soalan saya dibunuh, tidak dibenarkan ditanya langsung dan sama ada ini ada berkaitan dengan soalan seperti hari ini yang saya rasa tak boleh naik kerana ia bertanya mengenai amalan rasuah oleh Ketua Menteri Melaka.

Saya rasa ini satu perkara penting kerana sebab-sebab yang diberikan untuk menolak soalan-soalan saya, saya adalah tidak boleh diterima dan saya tak tahu apakah kriterianya

Mengenai aturan soalan, nampaknya sungguhpun kita telah bersidang satu minggu, soalan saya masih belum naik dan masih tak ada peluang. Saya tak tahu apakah kriteria sebenarnya. Saya harap Tuan Pengerusi boleh mengadakan satu siasatan supaya soalan saya tidak ditolak tiap-tiap kali kerana ia bertanya mengenai amalan rasuah Ketua Menteri Melaka, tak boleh timbul.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Sebenarnya, saya rasa Yang Berhormat lebih wajar kalau sekiranya Yang Berhormat bangkitkan point of order yang berkenaan sebelum kita masuk ke peringkat Jawatankuasa. Walaupun demikian, saya tetap hendak memberi jawapan kepada Yang Berhormat. Sebenarnya, saya rasa apa yang dibangkitkan itu adalah sama seperti yang pernah dibangkitkan oleh Ahli Parlimen dari Bandar Kuching tempoh hari dan saya kekalkan keputusan yang dibuat oleh Tan Sri Speaker, iaitu semua soalan ataupun rungutan-rungutan yang mengenai soalan yang tidak timbul itu akan disemak.

Maksud B. 1 (Jadual)—

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Kepala Bekalan B. 1, di bawah Jabatan Perdana Menteri terbuka untuk dibahas sekarang. Tanjong.

3.39 ptg.

Tuan Lim Kit Siang (Tanjong): Tuan Pengerusi, saya mahu menyentuh satu perkara sahaja di bawah permohonan tambahan untuk B.1 yang mengenai pengurusan pentadbiran hal-hal berkaitan dengan persidangan Dewan Negara dan Dewan Rakyat. Tujuan saya ialah mengenai Dewan Rakyat.

Sebenarnya perkara yang saya mahu bangkitkan ada bersangkut-paut dengan point of order yang ada diminta oleh Yang Berhormat dari Kota Melaka. Nampaknya dalam sidang Dewan ini, ada satu paten, nampaknya ada satu arahan dikeluarkan kepada Jabatan Parlimen, bahawa mengenai soalan-soalan berkait dengan rasuah mengenai penyelewengan, semua diturunkan sehingga tidak boleh timbul

dibangkitkan untuk disoal dalam masa satu jam soal jawab lisan.

Dan saya boleh dan saya percaya tentulah Ahli-ahli Parlimen Parti-parti Pembangkang yang lain boleh beri banyak contoh. Untuk saya sendiri, hari ini saya ada satu soalan mengenai perisytiharan aset yang sebenarnya Nombor 11 dalam Order Paper yang dicatatkan yang meminta Perdana Menteri menyatakan sama ada beliau akan menggalakkan satu Kerajaan yang bersih, jujur dan accountable dengan memperkenalkan perundangan baharu mewajibkan pemimpin dan Pegawai Kerajaan Tertinggi menyatakan harta keluarga mereka; dan menyatakan apakah jumlah harta persendirian yang dinyatakan oleh semua Menteri Kabinet selepas Pilihanraya Umum pada tahun 1982, 1986 dan 1990. Soalan 11 ini telah jatuh menjadi soalan ke-30 hari ini. Soalan ke-30. Tidak ada harapanlah untuk naik. Kenapa? Takut jawab?

Kita disuruh untuk memandang ke Timur. Kerajaan Negeri Jepun baru, yang menjatuhkan Parti Liberal Demokratik, apabila ditubuh mengisytiharkan harta benda mereka. Bukan sahaja Menteri-menteri masing-masing tetapi Menteri-menteri kolektif. Kita tahu apa nilai harta benda Kabinet Jepun. Kenapa takut untuk kita tahu apa nilai harta benda Kabinet Malaysia. Adakah oleh kerana sungguhpun di Jepun, GNP 12 kali lebih tinggi daripada GNP Malaysia? Kalau hendak isytiharkan nilai harta benda Kabinet Malaysia, mungkin 20 kali lebih besar daripada nilai kolektif Kabinet Jepun. Adakah itu sebabnya? Manakah wawasan "Pasukan Wawasan" yang menitikberatkan jujur, bersih tetapi tidak ada semangat pasukan wawasan dalam isu yang

pokok untuk membanteras rasuah dan penyelewengan. Sehingga dalam Dewan yang mulia ini nampaknya Urusetia Dewan Parlimen diberi arahan untuk turunkan semua soalan-soalan mengenai rasuah yang mana menjejaskan prinsip kebebasan Parlimen—menghakiskan prinsip ini.

Bukan itu sahaja. Semalam pun saya ada satu soalan minta Perdana Menteri menyatakan sama ada Kabinet menerima atau menolak dua syor Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara di atas skandal RM300 juta Bukit Kiara Kuala Lumpur Golf and Country Club iaitu:-

- (a) bahawa Dewan Bandaraya Kuala Lumpur membatalkan kontrak memandangkan pelanggaran syarat oleh syarikat Solarvest dalam mempelawa orang awam menjadi ahli KLGCC sebelum pelancaran projek tersebut ; dan
- (b) merujuk penswastan Bukit Kiara Golf Club kepada Badan Pencegah Rasuah untuk siasatan.

Nombor 6 dalam buku ini. (*Sambil menunjukkan Buku Bercetak Order Paper*) Nombor 6, tetapi Urusan Harian jatuh kepada nombor 30. Itulah sengaja. Sengaja. Oleh kerana ada arahan daripada “Pasukan Wawasan”. “Pasukan Wawasan” tema semangat baru. Janganlah sentuh perkara rasuah dalam Malaysia khususnya dalam jawatan tinggi politik, patut menjadi kelaziman dalam Malaysia. Dalam Malaysia dengan “Pasukan Wawasan”. Adakah ini ertinya? Adakah ini maknanya? Inilah yang mustahak dan apabila soalan diturunkan tidak ada peluang untuk dijawab dalam masa satu jam.

Tidak ada soalan tambahan boleh dikemukakan. Ini pun memberi peluang kepada Kerajaan mengelakkan daripada memberi jawapan yang tepat. Jika ditanya pun memberi jawapan yang tidak betul. Semalam saya ada dapat soalan bertulis. Apa guna soalan bertulis apabila yang kita mahu ialah jawapan lisan. Contohnya mengenai jawapan soalan ini ialah bahawa:-

- “(a) Kontrak yang telah ditandatangani di antara DBKL dengan syarikat Solarvest adalah satu kontrak yang sah.”

Walhal PAC kata tidak sah. Jawapan ini kata sah. Tetapi bukan dalam masa Soal Jawab Mulut, dalam jawapan bertulis “yang sah di sisi undang-undang”.

“Sehingga ini DBKL tidak mempunyai asas yang kukuh bagi membatalkan kontrak yang ditandatangani ini. Pelanggaran yang dinyatakan oleh Yang Berhormat ini bukanlah suatu pelanggaran yang boleh memberikan hak untuk membatalkan kontrak yang berkuatkuasa di antara kedua-dua pihak”

Bukan apa yang dikatakan oleh saya, oleh PAC. Oleh PAC!

Tuan Ruhaine bin Haji Ahmad:
(Bangun)

Tuan Lim Kit Siang: Lagi satu pembela korupsi dan penyelewengan yang berdiri. Adakah ini seorang lagi pembela korupsi dan penyelewengan? “Pasukan Wawasan” dan “Pasukan Korupsi”?

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Tanjong, hendak beri dia jalankah atau tidak?

Tuan Lim Kit Siang: Tidak payah. Saya habiskan perkara ini dahulu. "Pasukan Wawasan", Pasukan Korupsi".

"Perjanjian sudah pun termetri dan sah serta mengikut prosedur. Memandangkan bahawa tidak ada apa-apa keterangan ataupun kenyataan yang memerlukan mereka untuk membuat penyiasatan, maka pihak BPR tidak membuat apa-apa siasatan. Mana-mana pihak yang tidak berpuas hati boleh melaporkan kepada BPR untuk tindakan seterusnya".

Ini lah perakuan yang dibuat oleh Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara di Parlimen dan kalau tidak silap Pengerusi pun ada contact BPR. Ada buat laporan, bukan? Mungkin lah Pengerusi boleh buat keterangan ada buat laporan kepada BPR. Tetapi diketepikan. Tidak dipedulikan. Apa guna PAC? PAC dalam mata Kerajaan pun tidak wujud selain daripada mahu jadi hamba kepada Kerajaan "Pasukan Wawasan" sekarang dan sebab itu tidak berani membenarkan. ....

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: (Bangun)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Tanjong. Dia bangun lagi. Hendak beri jalan?

Tuan Lim Kit Siang: . . . . kuncu-kuncu "Pasukan Wawasan". Duduk! Tidak guna.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Point of order.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Point of order Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Point of order. Itu boleh.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: 36 (6). Tuan Pengerusi telah pun menjelaskan masalah soalan tadi. Jadi, dia mengambil kesempatan masa Soal Jawab Mulut dia bercakap. Sebenarnya yang dia cakap ini Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat. Yang Berhormat, point of order yang ke berapa? Sebutkan.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: 36(6). Menimbulkan sakit hati. Dia hendak bercakap on assumption. Dia mana ada bukti Parlimen mengarah.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Ya. Cukuplah Yang Berhormat.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Dia atas assumption sahaja yang di cakap.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Cukuplah!

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Apa Ketua Pembangkang tidak ada standard macam ini. Come on man, please! Tidak ada standard. . . . (Pembesar suara dimatikan)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, saya rasa point of order 36(6) itu tidak tepat. Walaupun demikian, saya hendak beri nasihat kepada Tanjong juga di sini, saya rasa Yang Berhormat boleh buat Usul yang berasingan ataupun dalam Perbahasan Belanjawan nanti bolehlah bangkitkan apa Yang Berhormat fikir wajar. Tetapi Maksud B.1 ini nampaknya tidak kena-mengena

langsung dengan apa yang disuarakan setakat ini.

Tuan Lim Kit Siang: Pengurusan dan Pentadbiran. Hal-hal mengenai Dewan. Tambah allowance. Tambah allowance mengenai hal ehwal dalam Dewan.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Tidak, Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Jangan hendak sakit hati. Janganlah kerusi pun takut.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat tenang dulu. Yang Berhormat sila rujuk kepada apa yang tertera dalam Kertas Perintah 26 ini. Sebab ini memang cukup jelas bahawa Maksud B.1 ini bersabit dengan beberapa elaun tetap, bayaran elaun tetap dan kemudahan kepada Ahli-ahli Parlimen berdasarkan pindaan kepada Akta Ahli Parlimen dan. ....

Tuan Lim Kit Siang: Ya. Mengenai urusan mereka.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Nanti dulu. Dan juga Persidangan AIPO dan sebagainya.

Tuan Lim Kit Siang: Saya tidak mahu sebut mengenai AIPO. Mengenai tambahan elaun. Bukan gaji buta. Mengenai pengurusan mereka. Mengenai soalan mereka. Mengenai bagaimana soalan dilayan di dalam Dewan ini. Itulah 100% tepat. Yang Berhormat dari Parit Sulong kata "sakit hati". Tentu sakit hati oleh kerana apa yang kita cakap benar.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: (Bangun)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Dia bangun lagi.

Tuan Lim Kit Siang: Kunci-kunci "Pusukan Wawasan" ini. ....

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Sebenarnya soalan ini adalah subjek kepada pemilihan. ....

Tuan Lim Kit Siang: Tidak guna kita. . .

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: . . dia sudah tahu tetapi dia hendak buat isu dalam Dewan. . . .
(*Pembesar suara di matikan*)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, dia tidak beri jalan.

Tuan Lim Kit Siang: So kedua-duanya sekarang mahu "jump the band wagon" lah.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat boleh minta peluang untuk bercakap.

Tuan Lim Kit Siang: Jump the band wagon. Harap jadi apa? Setiausaha Parlimen "Pasukan Wawasan"? Atau jadi Timbalan Menteri atau Setiausaha Politik sahaja?

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Tanjong. Kalau tidak beri jalan teruskan. Jangan cuba berdialog di sini. Teruskan!

Tuan Lim Kit Siang: Ya. Kalau dia mahu kacau, dia mahu kena.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Teruskan.

Tuan Lim Kit Siang: Saya tidak mahu kemukakan apa-apa usul. Saya mahu timbulkan dalam perbahasan ini, yang tepat ini.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Selagi Yang Berhormat tidak

terpesong, saya beri. Kalau terpesong, saya akan berhentikan.

Tuan Lim Kit Siang: Ya. Dan lagi satu contoh. Contoh banyak. Kalau hendak beri contoh, 100 contoh pun boleh. Tidak terpesong oleh kerana penyelewengan di peringkat besar-besaran telah dilakukan oleh—saya tidak tahu siapa dalam Parlimen.

Tuan Pengerusi Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Kerusi satu sahaja yang menentukan sama ada terpesong atau tidak, bukan Tanjong.

Tuan Lim Kit Siang: Kerusi tidak taulah. Saya tidak tahu siapa. Saya tahu Kerusi satu, tetapi ada tiga orang. Selain daripada tiga orang, ada orang yang lain. Kalau kerusi satu, apabila Yang Berhormat dari Bandar Kuching menimbulkan mengapa soalnya hilang, Kerusi masa itu Tuan Yang di-Pertua (Tan Sri Zahir) tidak akan kata bahawa dia akan siasat. Dia akan tahu. Dia akan beri jawapan.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Teruskan.

Tuan Lim Kit Siang: Ini bererti bahawa Kerusi satu tetapi ramai orang.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Teruskan.

Tuan Lim Kit Siang: Ramai orang. Dia tidak tahu siapa yang bertanggungjawab.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Kalau hendak melepaskan geram, sini bukan tempatnya

Tuan Lim Kit Siang: Tidak lepas geram, tetapi orang yang tidak boleh duduk di Kerusi boleh melepaskan Kerusi.

Apa yang kita hendak tahu siapa yang bertanggungjawab menerima arahan semacam ini untuk menjejaskan prinsip kebebasan Parlimen ini sehingga perkara rasuah sudah menjadi satu “banned subject”.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: (*Bangun*)

Beberapa Ahli DAP: Duduklah!

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Ada yang bangun lagi.

Tuan Lim Kit Siang: Saya akan beri satu contoh.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Nanti dulu! Dia bangun lagi atas apa? Dia minta penjelasan.

Tuan Lim Kit Siang: Kepada kunci-kunci Pasukan “Wawasan Korupsi”, penyelewengan, tak mahu beri.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Dia tidak beri. Parit Sulong, sila duduk.

Seorang Ahli DAP: Duduklah!

Tuan Lim Kit Siang: Tidak ada harapanlah! Setiausaha Politik mungkin.

Seorang Ahli DAP: Duduklah, duduklah!

Tuan Lim Kit Siang: Setiausaha Akhbar pun tidak tahu boleh dapat atau tidak! (*Ketawa*) Pada 19hb. Oktober, 1993, saya ada satu lagi soalan masa itu. Apakah soalan itu? Saya minta Yang Amat Berhormat Perdana Menteri menyatakan nama Menteri, Timbalan Menteri, Setiausaha Parlimen, Menteri-menteri Besar dan Ketua Menteri yang telah diperintah di bawah seksyen 11 Ordinan Darurat

(Kuasa-kuasa Perlu) atau pun Emergency (Essential Powers) Ordinance untuk menyatakan harta mereka; sama ada Ketua Menteri Melaka, Tan Sri Rahim Tamby Chik, telah pun diperintah untuk menyatakan harta beliau dan harta isteri dan keluarga, agen dan pemegang amanah dalam dan luar negeri, berikutan berapa laporan berkenaan kekayaan luar biasa beliau; dan sama ada harta yang dinyatakan oleh Presiden MIC, Dato' Seri Samy Vellu berhubungan dengan siasatan BPR ke dalam skandal perampasan saham Telekom MAIKA adalah melebihi RM10 juta, RM100 juta atau RM200 juta. Soalan menurut printed Order Paper ialah nombor 14 dan ada chance—sangat bahaya, ada chance, tetapi sudah jatuh ke bawah sebagai nombor 25 dalam Aturan Urusan Mesyuarat harian—tidak ada chance langsung. Jawapan bertulis diberi ialah seperti berikut:

“Yang Berhormat Tuan Othman bin Abdul (Setiausaha Parlimen Jabatan Perdana Menteri): Tuan Yang di-Pertua, pengisytiharan oleh anggota-anggota pentadbiran termasuklah Menteri Besar dan Ketua Menteri tidak dilaksanakan di bawah Ordinan Darurat (Kuasa-kuasa Perlu). Sebaliknya, pengisytiharan harta tersebut adalah dibuat mengikut arahan pentadbiran oleh Perdana Menteri. Yang Amat Berhormat Perdana Menteri berpuas hati dengan pengisytiharan yang dibuat oleh mereka yang berkenaan”.

Sengaja tidak mahu faham soalan ini oleh kerana soalan ini ialah nama Menteri, Timbalan Menteri, Setiausaha Parlimen, Menteri Besar dan Ketua Menteri yang diperintah di

bawah seksyen 11 Ordinan Darurat untuk menyatakan harta mereka ialah diperintah oleh Peguam Negara melalui ACA (Badan Pencegah Rasuah) supaya mengisytiharkan harta-benda oleh kerana ada *prima facie* case untuk siasatan lanjut dibuat oleh Badan Pencegah Rasuah. Tetapi Yang Berhormat Setiausaha Parlimen sengaja mengelirukan dan katakan apabila Menteri-menteri diwajibkan untuk mengisytiharkan harta-benda mereka oleh Perdana Menteri bukan di bawah seksyen 11 Ordinan Darurat tetapi Regulations.

Kalau dalam masa Soal-Jawab dia ketengahkan jawapan ini, tentulah dia tidak layak lagi, patut letak jawatan. Tetapi dia sekarang lari (escape). Inilah dua tujuan. Satu tujuan supaya soalan mengenai korupsi tidak timbul. Kedua, Kerajaan boleh lari daripada jawapan yang patut dibuat apa pengisytiharan. Adakah Tan Sri Rahim Tamby Chik diarah di bawah seksyen 11 untuk mengisytiharkan harta-benda oleh kerana beberapa laporan dibuat mengenai kekayaan luar biasa. Adakah benar bahawa ada serbuan dibuat oleh ACA dalam pejabatnya, pejabat Ketua Menteri? Apa yang diisytiharkan oleh Yang Berhormat Dato' Seri S. Samy Vellu, apakah hartanya? RM10 juta, RM100 atau RM200 juta? Kenapa tidak berani menjawab? Itulah satu conspiracy. Apa yang kita lihat adalah satu pattern, satu conspiracy untuk mempertahankan korupsi dalam tanah air kita.

Untuk menghalangkan Dewan yang mulia ini, memeriksa, menyoalkan dan membangkitkan hal korupsi, saya rasa kita perlu rasa malu, khasnya apabila kita sekarang ada satu “Pasukan Wawasan”. Apa maknanya “Pasukan Wawasan”? “Wawasan” apa? “Wawasan Korupsi”!

Tuan Ruhanie Bin Haji Ahmad:
(*Bangun*)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat dari Parit Sulong bangun lagi.

Tuan Lim Kit Siang: Oh! Ini betul-betul pembela “Wawasan Korupsi” sehingga dia boleh berdiri (*Ketawa*) Kepada orang yang rela membela “Wawasan Korupsi”, saya tidak mahu beri masa. Saya tidak mahu beri masa kepada seorang yang sanggup berdiri untuk mempertahankan “Visi Korupsi”. Duduk!

Seorang Ahli DAP: Duduklah!

Tuan Lim Kit Siang: Dan inilah kenapa Parlimen digunakan dalam dua minggu ini? Kita harap sesiapa dalam Parlimen faham peranan Parlimen ini. Kita tidak akan benarkan perkara semacam ini berlaku. Kita ada tanggungjawab kepada rakyat, kepada negara dan tanah air kita.

Kalau “Pasukan Wawasan” sebenarnya hendak lawan korupsi, jadi beranilah dalam Dewan ini menjawab soalan-soalan mengenai korupsi. Jangan lari. Jangan jadi semacam Yang Berhormat dari Rompin semalam, yang kata “Oh! Orang yang timbulkan masalah korupsi adalah dia rasa perfect.” Apa jawapan ini? Apa justifikasi ini? Inilah keruntuhan moral dalam “Pasukan Wawasan” UMNO sekarang.

Akhirnya, kita mahu satu panduan yang jelas bagaimana soalan-soalan diberi keutamaan. Bukan dibuat sesama rakan. Kita mahu kriteria yang terbuka dimana boleh diperiksa, boleh diukur supaya tidak ada arahan sulit dikeluarkan dalam Kerajaan kepada Parlimen di mana Parlimen

menjadi “boneka executive” sehingga soalan-soalan korupsi jatuh. Sebenarnya, ia digugurkan. Saya harap hal inilah prinsip muktamad dan saya harap bahawa kita boleh ada satu kriteria yang terbuka di mana Ahli-ahli Parlimen semua parti boleh duduk dan menentukan apa kriteria. Bukan semacam tikam—tidak tahu bila soalan itu naik, bila soalan itu turun. Apa soalan jangan tanya, oleh kerana kalau tanya, tentu turun. Inilah membudak-budakkan kedudukan martabat Dewan yang mulia ini.

Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Nilam Puri.

4.00 ptg.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu (Nilam Puri): Tuan Pengerusi, B.1 hal Parlimen ini, saya ingin menyentuh soal kenaikan elaun Ahli-ahli Parlimen dan sebagainya yang berjumlah lebih daripada RM7 juta. Ahli-ahli Parlimen mestilah lebih efisien di dalam tugas-tugas mereka terutama sekali dalam mengambil tanggungjawab bersama dalam hal ehwal apa yang berlaku di Malaysia ataupun di dalam Kerajaan ini. Sekarang ini kita lihat Parlimen yang menubuhkan jawatankuasa-jawatankuasa seperti Public Accounts Committee (PAC). Kemudian pula Jawatankuasa Select Committee. Selain daripda itu tidak ada jawatankuasa-jawatankuasa yang besar yang ditubuhkan oleh Parlimen. Jadi, peranan Ahli-ahli Parlimen tidak menyeluruh.

Kita harapkan supaya jawatankuasa-jawatankuasa yang penting ditubuhkan supaya semua Ahli Parlimen lebih

aktif, sesuai dengan kenaikan elaun yang mereka perolehi. Misalnya, di peringkat awal dahulu, di Parlimen ada jawatankuasa-jawatankuasa tersebut. Tetapi selepas itu dimansuhkan dan tidak ada lagi. Misalnya, mestilah Parlimen ini menubuhkan juga Jawatankuasa Ahli-ahli Parlimen peringkat antarabangsa, jawatankuasa yang mengambil tahu ataupun yang membincangkan hal pertanian dan pemakanan. Begitu juga jawatankuasa berkenaan dengan alam sekitar atau jawatankuasa berkenaan dengan hak asasi manusia.

Sekarang ini, misalnya, bila Ahli-ahli Parlimen hendak membuat rombongan ke luar negeri untuk meninjau Bosnia-Herzegovina. Kita lihat meraba-raba untuk mencari siapa yang menjadi wakil. Akhirnya yang pergi itu, siapa yang pilih kita tidak tahu tetapi 'claim' sebagai Ketua Parlimen Malaysia iaitu Dominic Puthuchearry dan membawa seorang lagi saudara Yang Berhormat Wee Choo Keong. Kita tidak ada masalah mereka ini pergi dan kita boleh bersetuju. Tetapi sekarang ini mereka pergi ke luar negeri hendak 'claim' atas apa. Adakah atas Jawatankuasa Hal Ehwal Parlimen ini diperingkat antarabangsa? Seperti kita lihat Parlimen-parlimen di negeri lain, mereka ada jawatankuasa-jawatankuasa tersebut. Begitu juga Ahli Parlimen kita yang pergi bercakap dalam forum-forum hak asasi manusia. Selalunya ditanya, "kamu ini mewakili apa?" Cuma kita boleh menjawab, kalau saya bercakap, saya mewakili PAS. Saya tidak boleh bercakap saya mewakili satu jawatankuasa Parlimen. Begitu juga kalau yang bercakap itu daripada DAP. Dia akan bercakap dia mewakili DAP. Dia tidak boleh bercakap dia mewakili satu badan yang dibentuk oleh Parlimen.

Tuan Pengerusi, saya berharap perkara ini perkara yang perlu disegerakan kerana Malaysia sekarang ini telah terlibat di peringkat antarabangsa secara aktif, di mana Dato' Seri Dr. Mahathir bin Mohamad sekarang ini dikatakan pemimpin yang terkenal di peringkat antarabangsa. Tetapi dia yang terkenal, Parlimennya tidak terkenal. Parlimen ini tidak terkenal di peringkat antarabangsa tetapi di peringkat antarabangsa orang lebih mengenali Parlimen Itali, Parlimen British ataupun Kongres Amerika yang ada komiti-komiti mereka yang dibentuk untuk mengendalikan sesuatu perkara yang penting. Sebab itu, kita harap perbelanjaan juga, mesyuarat dan perbelanjaan ditanggung oleh Parlimen apabila dibentuk jawatankuasa-jawatankuasa ini. Dengan itu, barulah Ahli-ahli Parlimen ini boleh aktif.

Sekarang ini Ahli-ahli Parlimen aktif megikut individu. Kalau dia itu di peringkat individunya aktif, dia ada kontek di peringkat antarabangsa, maka Ahli Parlimen itu aktif. Tetapi di peringkat Ahli Parlimen yang lain yang tidak tahu mencari ruang, maka 5 tahun dia dalam Parlimen ini, kalau tidak aktif di dalam sesi Soal-Jawab, bercakap dan sebagainya, kadang-kadang orang tidak tahu pun dia itu Ahli Parlimen. Suara dia pun kita tidak pernah dengar walaupun sekali dalam Parlimen, misalnya. Tetapi kalau duduk di dalam komiti-komiti tertentu, barangkali pandangan-pandangan dapat dikemukakan dalam mesyuarat komiti-komiti ini.

Oleh itu, saya memberi pandangan ini dan kita berharap supaya Parlimen kita lebih aktif pada masa yang akan datang. Sekian.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Kok Lanas.

4.04 ptg.

Tuan Haji Sukri bin Haji Mohamed (Kok Lanas): Terima kasih, Tuan Pengerusi. Berhubung dengan Maksud B.1 Parlimen, saya bangun untuk menyokong hujah rakan saya, Yang Berhormat dari Nilam Puri berhubung dengan beberapa jawatankuasa Parlimen yang sudah pun dibentuk setakat ini.

Yang pertamanya berhubung dengan Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara (PAC). Ini adalah satu jawatankuasa yang amat penting untuk menyatakan bahawa Kerajaan bertanggungjawab kepada Parlimen ini kerana di negara ini kita tidak ada sistem seperti Ombudsman di mana tanggungjawab Kerajaan adalah secara langsung kepada Parlimen. Parlimen ini hanya mempunyai kuasa melalui Public Accounts Committee untuk mempertanggungjawab dan membangkitkan perkara-perkara penyelewengan dan penyalahgunaan kuasa melalui jawatankuasa ini. Oleh yang demikian, jawatankuasa ini amat penting. Sebagai satu jawatankuasa penting, ia mestilah diberikan satu, dengan izin, legal instrument, kuasa undang-undang. Apabila diberi kuasa undang-undang, barulah keberkesanannya akan dapat kita lihat.

Sebagai contohnya, pada satu masa dahulu kita pernah dengar, apabila laporan daripada Bank Negara yang menyatakan kita hilang wang sebanyak RM9.3 bilion. Public Accounts Committee telah meminta pihak Gabenor Bank Negara supaya

memberi keterangan kepada PAC. Tetapi malangnya, beliau tidak dapat hadir. Dengan demikian, Public Accounts Committee atau jawatankuasa ini tidak dapat menjalankan tugasnya dengan baik. Tetapi sekiranya jawatankuasa ini dibekalkan dengan kuasa undang-undang (legal instrument) untuk mengsapina, menyaman mana-mana pihak untuk hadir dan kegagalan mereka hadir membawa akibat waran tangkap dan sebagainya. Ini akan memberikan satu kesan tentang tugas dan bidangkuasa yang diletakkan di bawah Public Accounts Committee.

Yang keduanya, Tuan Pengerusi, sebagai sebuah jawatankuasa yang mewakili Parlimen, jawatankuasa ini mesti diwakili oleh setiap parti-parti yang ada di dalam Parlimen ini. Bukan sahaja tertumpu kepada Barisan Nasional tetapi parti-parti Pembangkang yang lain mestilah menganggotai jawatankuasa ini.

Sepertimana yang kita tahu sekarang ini, sebahagiannya ada mempunyai perwakilan tetapi wakil Semangat 46 seorang pun tidak ada di dalam jawatankuasa ini. Sehingga kini tidak ada seorang pun wakil. Jadi, saya minta jikalau sebenarnya komiti ini untuk memperlihatkan satu tugas yang berkesan ke atas prinsip akauntabiliti terhadap Jabatan-jabatan Kerajaan yang ada di negara ini, ia mestilah diubah dari segi dua perkara:

- (i) struktur susunan dan kuasa-kuasanya; dan
- (ii) keanggotaannya.

Saya minta perkara ini mendapat perhatian daripada pihak yang berkenaan.

Yang ketiga, Tuan Pengerusi, saya hendak membangkitkan berhubung dengan Asian Forum of Parliamentarians on Population and Development yang sedang berjalan sekarang ini, yang dirasmikan pagi tadi oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan. Saya sendiri pun tidak faham. Jawatankuasa ini dikatakan Asian Forum of Parliamentarians. Bagaimana jawatankuasa ini berjalan, siapa yang menganggotainya, di bawah perkara mana ianya ditubuhkan, sebab kita tidak tahu-menahu tentang perkara ini, Yang kita tahu, menerima jemputan. Adakah Asian of Forum of Parliamentarians on Population and Development ini sebuah pertubuhan yang didaftarkan di bawah Akta Pertubuhan yang menjadi cawangan Malaysia? Sepertimana AIPO adalah jelas. AIPO, iaitu ASEAN Inter-Parliamentary Organization, adalah jelas. Kita mempunyai satu cawangan yang berdaftar di Parlimen Malaysia dan keanggotaannya adalah jelas. Tetapi tidak seperti Asian Forum of Parliamentarian on Population and Development yang sedang berjalan sekarang. Sebab itulah, apabila timbul persidangan-persidangan yang diadakan seperti ini, peruntukan tambahan ini diperlukan sebab perancangan tidak boleh dibuat. Apakah kalau ianya sebuah pertubuhan yang berdaftar menjadi cawangan Malaysia, sudah tentulah pihak berkenaan boleh membuat suatu budget tiap-tiap tahun untuk dimasukkan di dalam pembentangan budget tiap-tiap tahun supaya perjalanan persidangan tersebut tidak akan tergendala.

Jadi, saya minta penjelasan berhubung dengan Asian Forum of Parliamentarians on Population and

Development ini. Adakah ianya sebagai sebuah badan berdaftar yang menjadi cawangan di Malaysia ini dan siapa yang menjadi anggota-anggotanya? Negara-negara mana yang menjadi anggota dan siapakah yang menganggotai jawatankuasa ini? Adakah ianya tertumpu kepada Ahli-ahli Parlimen ataupun orang-orang yang tidak bersangkut-paut dengan Parlimen. Berhubung dengan ianya sedang berjalan di negara kita hari ini, perasmianya pagi tadi, bagaimanakah jawatankuasa ini dibentuk? adakah ianya tergolong daripada Ahli-ahli Parlimen atau terdapat juga anggota-anggota luar dan bagaimana pengendalian yang dibuat berhubung dengan jawatankuasa ini?

Itu sahaja, Tuan Pengerusi. Terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Bukit Mertajam.

4.09 ptg.

Tuan Chian Heng Kai (Bukit Mertajam): Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya bangun untuk mengambil bahagian di dalam perbahasan Belanjawan B.1 Parlimen

Tuan Pengerusi, di sini kita diminta meluluskan peruntukan wang sebanyak RM7 juta Belanjawan Parlimen yang telah dibelanjakan. Boleh dikatakan sebahagian besar iaitu RM6 juta adalah untuk membayar elaun tunggakan Ahli-ahli Parlimen. Saya percaya belanja ini adalah untuk menggerak perkhidmatan Ahli Parlimen dengan lebih berkesan dan saya tidak ada sebarang bantahan tentang Belanjawan ini.

Di sini saya mahu membangkitkan satu perkara, iaitu pada pendapat

saya, bukan kita mahu membelanjakan lebih banyak elaun kepada Ahli Parlimen, tetapi elok kalau kita boleh melayan Ahli-ahli Parlimen dengan lebih adil. Oleh kerana di pihak kami di sini selalu menghadapi kesulitan, kerana kita mewakili rakyat untuk memohon beberapa projek dan boleh dikatakan kebanyakan permohonan kita ditolak oleh pihak Kerajaan. Ini adalah satu sikap yang tidak adil oleh pihak Kerajaan terhadap Ahli Parlimen Pembangkang. Ini bukan tuduhan saya sahaja, tetapi baru-baru ini dan pada hari ini saya ada membaca suratkhbar yang menyatakan bahawa Yang Berhormat Menteri Pertanian sendiri pun telah mengakui bahawa dia sekarang seperti Ahli Parlimen Pembangkang. Pegawai-pegawai Kerajaan takut, apabila beliau mengadakan satu upacara, pegawai-pegawai Kerajaan tidak mahu hadir 'seperti dia seorang pembawa AIDS' takut pada dia, oleh kerana dia bukan puak Anwar—itu semua orang tahu. Itu adalah satu amalan yang biasa dalam Kerajaan iaitu mengambil sikap yang adil kepada pihak Pembangkang.

Tuan Pengerusi, di sini saya mahu membangkitkan satu perkara berkenaan dengan kawasan saya. Saya pernah menulis sepucuk surat kepada Yang Berhormat Menteri Kerja Raya untuk membina satu jejantas di kawasan saya iaitu Kampung Tok Tenggara, Bukit Tengah, tetapi permohonan saya ditolak oleh Yang Berhormat Menteri Kerja Raya. Baru-baru ini saya ada membaca surat khabar yang mengatakan seorang pemimpin tempatan dari GERAKAN telah mengumumkan bahawa projek itu telah diluluskan di sana. Saya ingin bertanya adakah perkara ini betul atau tidak? Saya menyokong bahawa

jejantas itu patut dibina di sana, tetapi apabila Menteri yang berkenaan hendak menggulung, mungkin beliau tidak ada maklumat itu. Jadi saya berharap Yang Berhormat Menteri Kerja Raya apabila sampai portfolionya boleh memberitahu saya dengan lebih tepat, adakah jejantas itu telah diluluskan dan berapa perbelanjaan akan digunakan dan di mana lokasinya? Itulah yang saya mahu satu jawapan. Oleh kerana saya tidak nampak mengapa sebagai seorang Wakil Rakyat yang mewakili pendudukan di kawasan saya, apabila saya memohon tidak dapat diluluskan, tetapi apabila pemimpin GERAKAN mohon, Kerajaan boleh meluluskan projek itu. Itu adalah satu perkara yang tidak adil.

Tuan Pengerusi, satu perkara lagi saya mahu bangkitkan sekali lagi di sini iaitu berkenaan dengan kelengkapan di Bilik Ketua Pembangkang. Perkara ini telah dibangkitkan beberapa kali di sini tetapi sehingga sekarang tidak ada tindakan dan kalau Tuan Pengerusi ada masa kelapangan, dijemput Tuan Pengerusi pergi ke sana melawat dan melihat keadaannya serupa sahaja. Kalau di lain-lain bahagian atau bilik, mungkin telah dilengkapi dengan kelengkapan yang moden, tetapi sehingga hari ini Bilik Ketua Pembangkang tidak ada komputer, tidak ada mesin fax, dan tidak ada photostat machine. Itu yang sebenarnya kalau kita meninggikan perkhidmatan seorang Ahli Parlimen khasnya Ketua Pembangkang, itulah alat-alat yang mesti dibekalkan kepada Ketua Pembangkang.

Tuan Pengerusi, perkara akhir yang saya mahu bangkitkan berkenaan dengan Parlimen iaitu saya ada dua Pertanyaan Mulut yang telah ditolak,

bukan semuanya tetapi sebahagian sahaja yang telah ditolak. Apa yang saya nampak alasan atau sebab ditolak itu tidak adil. Saya boleh baca, Tuan Pengerusi, berkenaan dengan pertanyaan saya dan sebab ditolak. Saya mahu semua Ahli-ahli Parlimen sendiri boleh fikir dan lihat sama ada sebab penolakan ini adakah adil ataupun tidak. Soalan saya iaitu:

“meminta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan walaupun skandal kereta Yang Di-Pertua Majlis Perbandaran Pulau Pinang merupakan perkara di bawah bidangkuasa Kerajaan Negeri Pulau Pinang, bukankah beliau bertanggungjawab untuk menghapuskan apa-apa skandal yang berlaku di mana-mana satu Kerajaan Tempatan sebagai seorang Menteri Kerajaan Tempatan. Jika ya, sudahkah beliau mengambil apa-apa tindakan, jika tidak mengapa.”

Sebab yang ditolak ialah perkara yang dibangkitkan adalah terletak di bawah bidangkuasa Kerajaan Negeri, ini memang saya faham. Apa yang saya mahu bertanya ialah bukankah sebagai seorang Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, beliau berhak untuk membetulkan segala skandal yang berlaku di Kerajaan Tempatan. Dan mengapa ini pun beliau tidak mahu jawab atau adakah Parlimen sudah menjadi satu tempat perlindungan untuk mempertahankan atau untuk menyelamatkan Menteri-menteri untuk menjawab pertanyaan-pertanyaan yang agak tajam.

Tuan Pengerusi, satu lagi soalan saya ialah:

“(a) meminta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos

menyatakan amaun saham Syarikat Telekom Malaysia Berhad yang diperuntukkan kepada masyarakat Melayu dan China seperti apa yang telah diperuntukkan kepada masyarakat India melalui syarikat MAIKA Holdings dan senaraikan nama-nama syarikat atau pertubuhan yang berkenaan;

(b) adakah benar bahawa cadangan beliau supaya membenarkan rakyat memasang cakera satelit parabola telah ditolak dalam Kabinet oleh Menteri Penerangan.

Jika bukan, bilakah kebenaran itu akan diumumkan.”

Sebab ditolak ialah menyalahi Peraturan Mesyuarat 23(2).

Tuan Pengerusi, Peraturan Mesyuarat 23(2) ialah untuk menyakitkan perasaan kaum dan saya tidak nampak pertanyaan saya ini ada menyakitkan perasaan kaum. Ini tidak ada. Sebenarnya saya mahu membela nasib kaum Melayu dan kaum Cina supaya semua kaum di Malaysia ini mendapat layanan yang saksama. Ini ditolak di bawah Peraturan Mesyuarat 23(2), yang menyatakan soalan ini akan menyakitkan perasaan kaum.

Juga berkenaan dengan memasang cakera satelit, itu pun satu pengumuman oleh Menteri Tenaga, Telekom dan Pos. Dia mengatakan tidak lama lagi akan dibenarkan, tetapi tiba-tiba ditolak dan dikatakan tidak dibenarkan. Itu mana ada sakit hati? Ini mungkin sakit hati di antara Menteri Tenaga, Telekom dan Pos dengan Menteri Penerangan—ini

sakit hati antara dua orang sahaja! (Ketawa) Mana ada kena-mengena dengan kaum Melayu dan India Itu tidak ada.

Tuan Pengerusi, ini sebenarnya harus ditimbang oleh Tuan Pengerusi. Dan di sini hanya Setiausaha Dewan Rakyat sendiri membuat satu keputusan bahawa ini ditolak. Dan saya tidak nampak, tidak tahu sama ada Tuan Pengerusi, sebelum itu adakah membaca soalan saya ini. Dan saya berharap Parlimen kita ini sungguhpun kedaulatan telah dilucutkan oleh pihak Kerajaan, tetapi saya berharap pegawai-pegawai boleh mempertahankan kedaulatannya. Dan kita pihak Pembangkang akan menyokong kalau mereka mahu berbuat demikian.

Tuan Pengerusi, di sini saya ada satu contoh bagaimana Parlimen negara lain—Parlimen New Zealand, baru-baru ini saya ada melawat di sana—ia mempunyai satu peraturan, setiap Ahli Parlimen boleh membuat satu 'urgent question' pada hari itu. Misalnya pada hari ini, saya ada satu question yang urgent, saya boleh submit pada pagi ini. Jikalau Tuan Pengerusi ingat soalan ini ada kena mengena, Menteri harus menjawab dan Ahli Parlimen yang berkenaan boleh mengemukakan soalan tambahan. Dan ini memang kita bukan mahu semua mencontohi Parlimen negara lain, tetapi ini satu amalan yang bagus. Saya berharap Parlimen kita boleh menimbang supaya kita boleh mengikuti amalan ini dan memberi lebih bermakna kepada Demokrasi Berparlimen kita. Sekian, terima kasih.

Dr. Tan Seng Giaw: (Bangun)

Tuan Lau Dak Kee: (Bangun)

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Kepong. Selepas ini Jabatan Perdana Menteri menjawab.

4.22 ptg.

Dr. Tan Seng Giaw (Kepong): Tuan Pengerusi, Maksud B.1 Saya tidak akan mengambil masa yang panjang. Cuma mengenai bayaran beberapa elaun tetap kepada Ahli-ahli Parlimen, saya pun bersetuju dengan Ahli dari Nilam Puri, semua Ahli Parlimen mestilah mempertingkatkan prestasi untuk rakyat kerana alasan bayaran elaun yang ditambah.

Walau bagaimanapun, kemudahan-kemudahan yang didapati di Parlimen ini, saya nampak di Kantin sekarang, sudah tukar orang, nampak cantik juga, kerana frontpagenya sekarang ada cara yang baru, nampak sangat menarik.

Walau bagaimanapun, perkhidmatan mestilah dipertingkatkan dan juga harga-harga barang mestilah berpatutan. Kita tidak boleh anggap kerana ini Ahli Parlimen, kita mesti letak harga yang lebih tinggi. Misalnya, memang Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna mestilah melawat ke Kantin untuk memastikan bahawa tanda harga diletak di tiap-tiap barang dijual di Kantin.

Tuan Pengerusi, sekarang satu keping roti RM1, walhal di luar 50 sen. Coca-cola ais RM1.50 walhal di luar 80 sen. Perahan oren RM1.80 di luar RM1. Roti canai RM1 tetapi diluar 50 sen sahaja ataupun tidak sampai. Apakah sebabnya harga melambung begitu tinggi? Mungkin kadar inflasi di dalam Parlimen lebih tinggi daripada di luar. (Ketawa)

Larut dan Padang Terap, saya hendak jimatkan wang Ahli-ahli Parlimen. Jadi, frontage cantik saya bersetuju dan saya tekan sekali lagi, perkhidmatan mesti dipertingkatkan dan juga harga berpatutan. Kalau di luar dijual 50 sen, di sini dia ambil 70 sen, Ahli Parlimen bayar 20 sen saya boleh terima, tetapi sampai 100% itu terlalu banyak. Sebab itulah saya berharap Kantin Parlimen dan kemudahan-kemudahan lain mestilah berpatutan untuk kemudahan semua Ahli Parlimen. Sekian, teima kasih.

Tuan Lau Dak Kee: Tuan Pengerusi, saya minta 5 minit sahaja, boleh?

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Sila.

4.27 ptg.

Tuan Lau Dak Kee (Ipoh): Terima kasih, hanya 5 minit sahaja.

Tuan Pengerusi, berkenaan dengan Parlimen, saya hendak mengemukakan sedikit rayuan terhadap kita semua Ahli Parlimen di sini yang telah dilayan dan dijaga keselamatannya oleh Bentara-bentara Sambilan. Nampaknya ahli-ahli Bentara Sambilan itu telah bekerja di sini, saya ingat dari permulaan hingga sekarang ini mungkin lebih 10 tahun. Tetapi, nampaknya elaunnya belum dikaji semula sampai setakat ini—sudah 10 tahun lebih. Hanya apabila dia bertugas di sini tiap-tiap hari daripada 11.00 pagi hingga malam atau apabila Parlimen dilanjutkan, mungkin tengah malam, tetapi hanya RM26 sehari sahaja. Kalau tolak tambang, tolak makan tengahari, tolak sarapan malam dan tambang lagi, saya ingat tidak ada berapa yang tinggal untuk dibawa balik ke rumah.

Oleh kerana itu saya minta Kerajaan, oleh kerana sekarang ini kakitangan-kakitangan Parlimen ini sudah menjadi kakitangan-kakitangan JPA, maka adakah mereka dibayar setaraf dengan SSB? Kalau belum, minta kaji semulalah, bukan hanya Bentara Sambilan tetapi Bentara-bentara di sini juga yang telah begitu lama gaji mereka pun belum dapat dipertimbangkan dengan sewajarnya.

Maka saya minta Kerajaan ambillah sikap terbuka untuk mengkaji semula. Dan juga bagi Steno-steno yang mencatatkan percakapan kita di sini juga, saya minta Kerajaan juga menimbang semulalah, semua kakitangan-kakitangan, khasnya bagi orang-orang yang menjaga keselamatan di kawasan Parlimen ini. Saya dapat tahu kakitangan-kakitangan Parlimen tidak begitu ramai, saya minta Kerajaan akan menimbangkan untuk mengambil beberapa kakitangan lagi untuk menjaga keselamatan dalam kawasan Parlimen ini supaya Parlimen ini dapat dijaga dan lebih selamat lagi.

Tuan Pengerusi, akhirnya saya minta Kerajaan akan mengambil perhatian, ramai Penolong Setiausaha-setiausaha Parlimen atau Timbalan Setiausaha Bagi Parlimen setakat mana yang saya tahu belum dapat mengambil alih sebagai Setiausaha Bagi Parlimen sepanjang Parlimen ditubuhkan. Nampaknya mereka sudah bekerja sebagai Assistant Secretary ataupun Timbalan Setiausaha memang berharap-harap sampai satu hari dapat ambilalih apabila ada kekosongan itu. Tetapi nampaknya tiap-tiap kali mereka kecewa. Minta Kerajaan timbang semula kerana berasaskan mereka ada pengalaman.

Tuan Wee Choo Keong: (Bangun)

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ada yang minta jalan, Yang Berhormat!

Tuan Lau Dak Kee: Sila.

Tuan Wee Choo Keong: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya minta penjelasan daripada Yang Berhormat dari Ipoh bahawa beliau ada sebut mengenai dengan salary scale of Parliament staff. Tetapi saya hendak bertanya beliau, sama ada beliau sedar atau tidak bahawa Kerajaan ini memandang rendah pada Parlimen. Seperti satu contoh, PAC sudah buat satu keputusan di bawah Pengerusinya, Yang Berhormat dari Padang Terap bahawa DBKL ini menarik balik tanah seluas 376 ekar di Bukit Kiara yang dijunjung kepada orang asing di Singapura, sudah buat satu keputusan pada bulan Jun tahun lepas supaya DBKL menarik balik tanah ini dan juga menamatkan surat perjanjian antara DBKL dengan Solarvest, sebuah syarikat kecil Lum Chang di Singapura.

Pada hari ini DBKL tidak ambil apa-apa tindakan, dan Kerajaan pun buat buta tuli dan buat tidak tahu. Sama ada ini satu contoh yang terang menunjukkan bahawa Kerajaan ini tak peduli Parlimen langsung dan membuatkan Parlimen ini menjadi 'rubber stamping' sahaja untuk masuk keluar, cop pas, keluar sahaja. Perbincangan kita di sini pun seperti budak-budak bermain sahaja, sama ada ini betul atau tidak?

Tuan Lau Dak Kee: Saya memang bersetujulah sebab segala perbelanjaan seperti Anggaran-anggaran Tambahan, Anggaran-anggaran Perbelanjaankah pada tahun yang akan datang itu walaupun satu sen, patut diluluskan dalam Parlimen. Tetapi apa yang

ditetapkan oleh Parlimen itu tidak dilaksanakan oleh Kerajaan. Maka saya nampak jikalau Kerajaan hendak mengamalkan demokrasi berparlimen, maka apa pendapat-pendapat dan ketetapan-ketetapan daripada Parlimen itu patut ditunaikan.

Tuan Pengerusi, di sini saya harap Kerajaan akan lebih peka terhadap masalah-masalah yang telah wujud begitu lama di dalam Parlimen ini. Saya harap mungkin satu hari semua kakitangan di Parlimen ini akan bekerja dengan lebih cekap, lebih bersemangat dan mustahak lagi ada harapan yang lebih cemerlang dan lebih berharapan. Kalau tidak, mungkin semangat mereka pun tidak akan diperingkatkan. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Sila jawab.

4.34 ptg.

Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri (Tuan Douglas Uggah Embas): Tuan Pengerusi, bagi pihak Jabatan Perdana Menteri, saya ingin mengucapkan terima kasih kepada beberapa orang Ahli Yang Berhormat yang telah memberi pandangan mengenai Anggaran Belanjawan di bawah Jabatan Perdana Menteri—Parlimen.

Yang pertama bercakap tadi ialah Yang Berhormat dari Tanjong yang menyoalkan tentang masalah soalan untuk dijawab mulut. Begitu juga beberapa Ahli Yang Berhormat lain menyentuh perkara yang sama. Saya begitu terkejut melihat Ketua Pembangkang begitu emosi mengenai perkara ini, kerana beliau yang mempunyai pengalaman yang lama

telah pun melihat bagaimana peluang telah diberi pada masa yang lepas untuk beberapa jawapan ataupun soalan yang dibentangkan dari mana-mana pihak, tidak mengira sama ada itu mengenai sesiapa ataupun mana-mana pihak. Yang Berhormat Ketua Pembangkang juga, saya rasa tidak patut mengambil peluang di sini kerana bukan pihak Pembangkang sahaja yang merasakan kecewa oleh kerana soalan mereka tidak dijawab dalam masa satu jam. Pihak Ahli Dewan Rakyat dari Barisan Nasional juga merasa diri mereka kecewa. Maka dalam segi ini, pihak yang menyusun soalan ini perlu berbuat berhati-hati dan memberi peluang kepada semua. Saya rasa tidaklah wajar bagi seorang seperti Ketua Pembangkang yang mempunyai pengalaman yang begitu luas mengambil peluang seperti yang telah diambil oleh beliau tadi.

Beliau juga ataupun Ahli-ahli Yang Berhormat lain diberi peluang dari masa ke semasa untuk menyuarakan pandangan Yang Berhormat masing-masing mengenai apa-apa dasar Kerajaan, tindakan-tindakan Kerajaan dan sebagainya, baik pun dalam soalan ataupun dalam ucapan. Kita telah melihat dari sejarah bahawa Kerajaan tidak menghadkan ataupun tidak menghalang sesiapa untuk membuat perdirian. Kerajaan juga dari masa ke semasa memang sentiasa menjelaskan, baik pun Perdana Menteri ataupun Menteri-menteri yang lain menjelaskan apa-apa yang perlu dijelaskan dan tidak pernah lari dari tanggungjawab kita untuk memberi accountability kepada Parlimen.

Mengenai soalan-soalan bagi jawab mulut, pihak yang berkenaan perlu mengikut peraturan-peraturan tertentu.

Begitu juga, mereka harus menjaga berbagai kepentingan supaya ianya tidak akan menimbulkan berbagai masalah. Mereka tidak dapat menurut kehendak sesuatu pihak, kerana itu akan menimbulkan berbagai masalah yang lebih besar dari kita jangkakan. Saya harap Ahli-ahli Yang Berhormat bersabar apabila soalan tidak dapat dijawab pada masa Soal-Jawab.

Yang Berhormat dari Nilam Puri tadi menyentuh mengenai kenaikan elaun dan penubuhan jawatankuasa. Pihak Parlimen akan menimbangkan perkara ini.

Begitu juga pandangan Yang Berhormat dari Kok Lanas yang telah menyentuh untuk meningkatkan kebolehan Public Accounts Committee dengan memberi lebih kuasa dan meningkatkan jumlah anggotanya.

Yang Berhormat dari Bukit Mertajam tadi juga membangkitkan mengenai perkara soalan. Yang kedua, beliau juga meminta Kerajaan melayan lebih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat. Sebenarnya Kerajaan memang melayan semua Ahli Yang Berhormat dengan sama rata, baik dari segi elaun ataupun kemudahan-kemudahan.

Mengenai projek, memang ada peraturan bahawa seseorang Ahli Yang Berhormat boleh mengemukakan permohonan masing-masing kepada pihak berkenaan dan terpulanglah kepada pihak pegawai pembangunan ataupun Pegawai Daerah untuk menimbangkan sesuatu projek.

Tuan Chian Heng Kai: Saya ingin tahu dan minta Yang Berhormat Setiausaha Parlimen memberitahu saya

dalam satu projek yang sama mengapa saya mohon tidak diluluskan dan pihak GERAKAN memohon boleh dapat diluluskan. Apa sebabnya?

Tuan Douglas Uggah Embas: Tuan Pengerusi, saya fikir mungkin Yang Berhormat perlu kaji semula bagaimana cara Yang Berhormat buat permohonan. Mungkin itulah sebabnya permohonan Yang Berhormat tidak dapat ditimbang oleh Kerajaan.

Mengenai Pejabat Ketua Pembangkang, Parlimen dengan sedaya upayanya dan seboleh-bolehnya akan cuba untuk meningkatkan taraf pejabat tersebut supaya ia dapat memberi perkhidmatan yang baik kepada Ketua Pembangkang.

Yang Berhormat dari Kepong menyentuh mengenai kemudahan di kantin. Untuk makluman Yang Berhormat, bahawa harga-harga barang yang dijual di kantin adalah mengikut harga tender. Saya rasa harga roti RM1.00 itu, rotinya mungkin lebih besar daripada di luar yang harganya 50 sen dan lebih sedap. Saya harap Yang Berhormat melanggan kantin ini bukan hanya masa Parlimen sahaja.

Yang Berhormat dari Ipoh menyentuh mengenai kakitangan di Parlimen. Memang pihak Parlimen dari semasa ke semasa akan membuat satu kajian (review) kepada beberapa syarat perkhidmatan kepada pegawai-pegawai, termasuklah jawatan Bentara. Memang tujuan pihak Parlimen hendak memberi syarat yang baik kepada kakitangan-kakitangannya. Dengan itu. . . . .

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Ipoh Bangun.

Tuan Lau Dak Kee: Tuan Yang di-Pertua, kalau saya tidak salah, Setiausaha Parlimen ada menyatakan bahawa Parlimen dari semasa ke semasa sentiasa mengkaji mengenai gaji dan elaun kakitangan-kakitangan Parlimen. Bolehkah Setiausaha Parlimen memberitahu Dewan ini bilakah kajian yang terakhir yang telah diadakan dan apa cadangannya yang telah dibentangkan kepada pihak Parlimen dan bilakah pihak Parlimen akan melaksanakannya? Dan berapa kalikah sepanjang 10 tahun, seperti Bentara dan Bentara Sambilan gaji mereka disemak semula? Dan dalam jangkamasa tempoh 10 tahun ini, berapa kali kajian telah diadakan?

Tuan Douglas Uggah Embas: Tuan Pengerusi, saya tidak mempunyai maklumat yang tepat, tetapi Parlimen memang berhasrat untuk mengkaji syarat jawapan-jawapan tersebut supaya pegawai dan ahli-ahli yang bertugas akan diberi kemudahan yang baik seperti di jabatan-jabatan lain.

Dengan jawapan itu, saya sekali lagi mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat yang telah memberi pandangan mengenai Parlimen. Apa-apa perkara yang belum sempat saya jawab akan diambil perhatian oleh Parlimen untuk diambil tindakan seterusnya. Terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah RM7,156,800 untuk Maksud B.1 jadi sebahagian daripada Jadual di bawah Jabatan Perdana Menteri hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM7,156,800 untuk Maksud B.1 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Maksud B. 17 (Jadual)—

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Kepala Bekalan B.17 di bawah Kementerian Belia dan Sukan terbuka untuk dibahas. Kepong.

4.44 ptg.

Dr. Tan Seng Giaw (Kepong): Tuan Pengerusi, sepatutnya Menteri Sukan datang sendiri untuk menjawab kerana saya nampak Setiausaha Parlimen hanya berperanan untuk menjawab, tetapi rancangannya dibuat oleh Menteri. Kalau beliau tidak mempunyai maklumat yang cukup untuk menjawab, maka susahlah sedikit. Saya kawan lama dengan Setiausaha Parlimen dan saya mempunyai beberapa masalah yang hendak saya sampaikan di sini iaitu berkenaan dengan Sukan Commonwealth (SUKOM) 1998. Nampaknya ada tambah tiga acara pasukan iaitu hoki, lelaki dan wanita. Ragbi dan kriket tidak pernah diadakan di SUKOM. Setakat mengadakan ketiga-tiga sukan berpasukan ini, adakah Malaysia mampu untuk bertanding di dalam ketiga-tiga acara ini? Nampaknya standard kriket di Malaysia tidak begitu tinggi, begitu juga dengan ragbi. Kalau kita pergi ke Hong Kong, Hong Kong akan dapat menewaskan kita dengan banyak mata dan standard ragbi dan kriket kita sangat rendah.

Begitu juga hoki, walaupun kita ada jurulatih daripada Australia, tetapi nampaknya tidak begitu berkesan,

walaupun Yang Berhormat dari Grik itu tidak setuju, tetapi kita tengok tiap-tiap hari ada laporan di Berita Sukan di dalam akhbar, di mana kita nampak dengan serta-merta standard kita adalah sangat rendah dan perbalahan di antara badan-badan sukan pun masih berterusan. Apakah yang telah dibuat untuk menyelesaikan masalah perbalahan antara badan-badan sukan, termasuk yang diketuai oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri Perpaduan? Badan yang diketuainya juga nampaknya tidak begitu sihat. Ini salah satu punca yang menyebabkan standard sukan di Malaysia tidak begitu tinggi.

Tuan Pengerusi, pihak Kerajaan iaitu Majlis Sukan Kebangsaan telah menganggarkan amaun sejumlah RM1.4 juta untuk SUKOM dan setakat ini, setahu saya, pihak Kerajaan hendak memberi geran sebanyak RM25 juta dan Sports TOTO Malaysia memberi RM7 juta dan bakinya memang pihak Majlis Sukan mesti mendapat wang daripada punca-punca yang lain. Satu program JAYA 1998 telah pun ditubuhkan. Apakah prestasi program JAYA ini sekarang? Adalah lebih baik kalau Menteri itu sendiri yang datang kerana dia kadangkala sudah hendak jawab hal-hal seperti ini. Saya hendak tolong Yang Berhormat dari Kemaman sedikit, kerana ada banyak lagi masalah yang saya akan timbulkan.

Nampaknya di dalam tempoh 5 tahun lagi pihak Majlis akan memperuntukkan RM1.5 juta untuk jurulatih-jurulatih asing dan RM1.2 juta untuk jurulatih-jurulatih tempatan. Peruntukan yang terbesar ialah untuk badminton. Malang sekali prestasi sekarang sangat kurang, setelah mencapai satu keputusan yang

cemerlang dengan mengembalikan Piala Thomas ke tanah air, nampaknya selepas itu prestasi turun. Saya setuju kita tidak boleh mengharapkan prestasi itu sentiasa tinggi dan memang kadangkala naik dan kadangkala turun. Saya setuju, tetapi sekurang-kurang kita boleh nampak potensi dan gelaran “jaguh kampung”. . . . .

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Larut minta jalan.

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Ucapan yang sama di mana dia sudah berucap pada sesi yang lalu.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi, dia tidak serupa. Tambah pula prestasi turun lagi.

Tuan Pengerusi, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sendiri ada kata, jangan kita dianggap sebagai “jaguh kampung” lagi. Selepas dia sebutkan iatu, prestasi turun lagi. Apakah masalahnya? Adakah kerana kita beri hadiah dan ganjaran yang terlalu tinggi dan terlalu banyak? Adakah kerana perbalahan di dalam badan-badan sukan semakin hari semakin buruk dan ada unsur-unsur politik, unsur-unsur personaliti dan sebagainya di dalam sukan?

Walaupun Yang Amat Berhormat Perdana Menteri menjadi seorang Pengerusi Majlis untuk SUKOM, tetapi nampaknya oleh kerana dia sangat sibuk; pergi CHOGLM di Limassol, pergi melawat negara China dan sebagainya dan tidak sempat untuk menjadi Pengerusi di

dalam majlis seperti itu sehingga prestasi sukan menurun. Jadi, itu satu masalah di mana saya nampak tidak dapat diperbaiki.

Tuan Pengerusi, ada satu lagi iaitu mengenai levi yang dikenakan ke atas semua sukan untuk menubuhkan satu dana latihan sukan atau games training fund. Apakah telah terjadi dengan dana itu walaupun telah ditubuhkan pada awal tahun ini sahaja? Bolehkah Yang Berhormat menerangkan apakah yang telah terjadi kepada levi ini? Levi dikutip dan ada sesetengah ahli sukan terutamanya badminton yang tidak puas hati dengan levi yang dikenakan ke atasnya. Apakah yang terjadi dengan dana tersebut dan saya berharap dapat dijawab.

Akhir sekali, mengenai dengan tempat untuk latihan. Adakah tempat-tempat latihan sekarang mencukupi untuk menampung keperluan di semua bidang sukan di mana pihak Malaysia menumpunya, terutamanya badminton. Saya percaya memang ada banyak kemudahan untuk badminton sekarang. Walaupun tidak sempurna, tetapi lebih banyak daripada sukan yang lain seperti gymnastics, athletics, shooting, cycling, aquatic, boxing, weight lifting, netball, lawnball dan squash. Adakah tempat-tempat latihan yang cukup untuk semua sukan ini? Adakah rancangan untuk kompleks sukan baru di Bukit Jalil? Apakah yang telah terjadi dengan rancangan ini dengan projek di mana setelah kita diberitahu bahawa pihak UEM pula yang diberi kontrak untuk membina sebuah kompleks sukan yang baru?

Walaupun saya mengulangi hal ini kali yang kedua—semalam sudah sekali dan pada sesi yang lepas pun

kita sudah bangkitkan dua, tiga kali hal ini—kerana kita hendak tahu apakah yang telah terjadi dengan projek itu? Adakah pihak UEM masih dilantik untuk memajukan projek ini dan adakah kompleks ini akan digunakan untuk latihan-latihan sepertimana yang dirancangkannya? Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Diminta jawab.

4.54 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Belia dan Sukan (Dato' Ismail bin Said): Tuan Pengerusi, saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat dari Kepong. Seorang pakar penyakit kulit sudah pun bertukar menjadi pengkritik sukan yang terkemuka di Parlimen ini. Beliau telah pun mengemukakan banyak masalah dan juga persoalan. Terima kasih, saya ucapkan.

Yang sebenarnya rancangan yang dijalankan oleh Kementerian Belia dan Sukan bukanlah merupakan perancangan Yang Berhormat Menteri semata-mata. Ianya difikirkan dan juga dirumuskan bersama. Bukannya Yang Berhormat Menteri sahaja yang bertanggungjawab. Jadi, saya rasa saya bolehlah menjawab soalan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat dari Kepong itu.

Yang Berhormat nampaknya masih lagi meragui kemampuan kontinjen negara kita apabila kita berdepan dalam Sukan Komanwel kelak berdasarkan kepada prestasi yang kita capai pada hari ini. Sebab itulah sebagaimana Yang Berhormat kata tadi, kita telah pun menyediakan beberapa peruntukan menjalani

latihan-latihan yang komprehensif dan juga secara intensif untuk menaikkan lagi taraf prestasi atlit di semua peringkat.

Untuk maklumat Yang Berhormat, bukan itu sahaja bahkan Kementerian kita melalui Majlis Sukan Negara telah pun memperkenalkan lagi satu program yang dipanggil PASCA di mana kita hendak menawarkan satu skim latihan sukan jangka panjang, terutama sekali untuk meletakkan sasaran kepada atlit yang mampu mencapai kecemerlangan di Sukan Komanwel pada tahun 1998 kelak dan seterusnya mungkin pencapaian ini akan memberi kesan kepada kejohanan bertaraf antarabangsa menjelang tahun 2000. Itulah di antara program-program latihan yang sedang kita jalankan.

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Tuan Pengerusi, adakah pihak Kementerian Belia dan Sukan boleh mempertimbangkan supaya Ahli Yang Berhormat dari Kepong diambil menjadi Penasihat Sukan kerana Profesor Khoo Khay Khim iaitu Professor History yang mana mengkritik sukan, diambil jadi penasihat, duduk dalam.

Dato' Ismail bin Said: Tuan Pengerusi, permohonan Ahli dari Larut itu susah saya hendak timbangkan kerana saya nampak Yang Berhormat dari Kepong ini mempunyai negative thinking mengenai sukan dan tidak pernah memberi kata-kata semangat. Apa yang beliau kata ialah kegagalan, kegagalan dan atlit kita tidak mampu. Jadi, macam mana saya hendak mengambil beliau sebagai penasihat ataupun untuk perkara-perkara lain. Jadi, minta maaf Yang Berhormat dari Larut, saya tidak boleh timbangkan. *(Ketawa)*

Tuan Pengerusi, itulah program-program yang sedang dijalankan oleh Kementerian saya untuk mempertingkatkan lagi prestasi kontinjen negara kita dalam acara-acara sukan yang akan dipertandingkan pada tahun 1998 kelak.

Mengenai dana, sebagaimana yang dipersoalkan oleh Yang Berhormat dari Kepong tadi iaitu levi kepada atlit negara kita, saya akan siasat kedudukan dana ini. Walau macam manapun, sukacita saya boleh beri jaminan kepada Yang Berhormat dari Kepong bahawa dana ini akan kita gunakan dengan penuh accountability.

Mengenai tempat latihan sama ada cukup ataupun tidak, kalau hendak kata cukup, memang tidak cukuplah. Sebab itulah kita juga ada merancang beberapa tempat latihan bagi sukan di mana tidak ada tempat latihan yang sempurna dan insya Allah, akan lengkaplah tempat-tempat latihan untuk upacara-upacara sukan yang akan disertai oleh negara kita kelak.

Akhir sekali, Yang Berhormat menanyakan masalah Kompleks Sukan Bukit Jalil. Sudah pun dibangkitkan oleh beliau pada persidangan yang lepas, jawapannya projek ini sedang berjalan mengikut jadual. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah RM5,691,300 untuk Maksud B.17 jadi sebahagian daripada Jadual di bawah Kementerian Beliau dan Sukan hendaklah disetujukan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak RM5,691,300 untuk Maksud B.17 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Maksud P.18 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 3), 1993)—

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Kepala Pembangunan P.18 di bawah Kementerian Perusahaan Utama terbuka untuk di bahas. Padang Terap.

5.00 ptg.

Dato' Dr. Affifudin bin Haji Omar (Padang Terap): Tuan Pengerusi, saya merujuk kepada Butiran 038000, iaitu Ladang Hutan yang mana tambahan sebanyak RM10 juta sebagai pinjaman adalah dikehendaki untuk menampung projek ladang hutan spesis cepat tumbuh dan ladang hutan bermutu tinggi. Dewan ini adalah diminta meluluskan peruntukan tambahan sebanyak RM10 juta yang saya sebut tadi yang telah didahulukan daripada simpanan luar jangka.

Tuan Pengerusi, saya menyokong penuh projek dan program ladang hutan ini kerana ianya menepati kepada janji kita untuk mewujudkan sustained development sebagai satu usaha environmental friendly development, dengan izin. Cuma yang saya ingin membangkitkan beberapa persoalan di sini ialah, saya lihat banyak projek ladang hutan ini diadakan di tempat-tempat yang sesuai dengan pertanian. Jadi, misalnya di kawasan-kawasan tanah datar yang subur dijadikan ladang hutan. Misalnya di kawasan Kubang Pasu, di kawasan Perdana Menteri sendiri dan sebahagian daripada kawasan saya, Padang Terap yang berhampiran dengan Kubang Pasu.

Tanah-tanah subur yang sesuai untuk dijadikan tanah pertanian digunakan untuk menanam hutan jati. Saya bersetuju dengan rasional kita menanam jati, iaitu selepas 10 hingga 15 tahun, kita akan mendapat satu kayu balak yang tidak berapa besar, panelnya 15 kaki, mungkin yang berharga RM10,000 selepas 15 tahun. Tetapi kalau dikira, andainya tanah itu digunakan untuk pertanian yang lebih mendatangkan hasil dengan cepat, saya fikir opportunity cost atau kos melepas tanah yang ditanam dengan jati itu adalah lebih tinggi jikalau ianya digunakan untuk pertanian jangka pendek ataupun jangka sederhana.

Jadi, di sini, saya ingin bertanya kepada pihak Kementerian, apakah kriteria-kriteria yang digunakan untuk dijadikan sesuatu kawasan itu ladang hutan? Saya ingin mencadangkan, jikalau belum lagi dipertimbangkan, kawasan-kawasan yang hendak dijadikan ladang hutan mestilah kawasan-kawasan yang marginal untuk pertanian, iaitu kawasan-kawasan yang soil 'profile' nya, dengan izin, adalah cetek, iaitu tanaman-tanaman pertanian yang lain tidak subur, peningkatan produktiviti tidak mungkin dilakukan tanpa meningkatkan kos dan tanpa mendapat margin yang tinggi.

Kalau ini digunakan, saya fikir satu pemakaian sumber yang cekap dan yang lebih efisien dapat digunakan oleh pihak Kerajaan di dalam penggunaan sumber alam. Setakat ini saya tengok banyak kawasan-kawasan yang opportunity cost ataupun kos melepas dari segi penanaman pertanian digunakan untuk tanaman hutan. Sebagaimana yang saya katakan tadi,

saya tidak menafikan bahawa ladang hutan adalah penting, tetapi apa yang saya faham, ladang hutan digunakan untuk ditanam di kawasan-kawasan yang kita agihkan untuk perhutanan, kawasan yang mana produktiviti pertaniannya adalah marginal. Saya harap mendapat satu penjelasan yang terperinci daripada pihak Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Perkara kedua yang saya ingin bangkitkan, saya ingin bertanya apakah spesis-spesis yang dimasukkan di dalam apa yang dipanggil di sini, spesis cepat tumbuh dan bermutu tinggi? Saya diberitahu bahawa satu spesisnya ialah spesis yang ditanam di Sabah. Saya pun lupa nama spesisnya, yang berasal dari Australia. Apakah penanaman pokok-pokok getah sepertimana Yang Berhormat Timbalan Menteri sebut dahulu, pokok-pokok getah yang cepat penumbuhan girth ataupun lilitannya dapat dijadikan satu daripada bahan-bahan tanaman untuk ladang hutan ini.

Apakah pokok-pokok buah-buahan yang pupus, yang pada masa ini dalam keadaan hampir pupus seperti durian kampung ataupun durian hutan, seperti manggis, seperti lain-lain buah-buahan tradisional yang pupus disebabkan oleh pembangunan pertanian di kawasan-kawasan yang didapati spesis-spesis ini.

Akhir sekali Tuan Pengerusi, saya ingin tahu apakah spesis setakat ini yang paling berjaya dan sebanyak manakah kawasan yang telah ada ditanam dan apakah kalau boleh projection pendapatan hutan yang akan dinikmati oleh negara di dalam perancangan pihak Kementerian?

Sekian, terima kasih, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin) : Larut.

5.06 ptg.

Dato' Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan (Larut): Tuan Pengerusi, terlebih dahulu saya menyokong tambahan yang diminta ini dan suka mencadangkan, selain daripada penanaman ladang hutan sepertimana yang disebut tadi, pihak Kementerian juga mengambil berat tentang menanam pokok-pokok yang tidak ditanam di hutan sepertimana kita lihat di Negeri China. Dalam lawatan saya baru-baru ini, mereka mengambil peluang menanam pokok-pokok di sepanjang jalan, sama ada di dalam bandar ataupun di luar bandar. Apabila pokok ini besar dan boleh dipotong, mereka potong menjadikannya kayu balak, kayu untuk eksport dan diganti dengan pokok lain selepas itu.

Begitulah secara cycle, dengan izin. Jadi, perkara seperti ini juga mengindahkan alam dan ini bermakna bahawa di tepi-tepi jalan, sama ada jauh ataupun dekat dengan juga mengeluarkan hasil di masa hadapan. Begitu juga tanaman-tanaman dan pokok-pokok ini, saya rasa hendaklah dikawal dengan rapi kerana kalau kita pergi ke negeri-negeri lain pula, kita melihat hutan mereka amatlah indah untuk kita berjalan, berjogging dan lain-lain.

Jadi di Malaysia ini, kita lihat apabila pokok di tanam di tepi-tepi bandar, pokok itu tidak dijaga seperti di Negeri Jepun umpamanya, tiap-tiap pokok itu dijaga oleh 3 orang buruh, iaitu mengkaji penyakitnya, kesuburannya diawasinya dengan rapi dan pokok-pokok itu besar, subur, hidup dan menjadikan alam di Negeri Jepun begitu indah sekali.

Jadi, perkara seperti ini juga hendaklah diberi perhatian supaya kita dapat benar-benar mengatakan ataupun memberitahu kepada negara lain bahawa kita juga mempunyai alam yang baik untuk tempat bersiar dan juga di samping bersiar itu kita dapat mengeksportkan ataupun menggunakan pokok-pokok yang kita tanam itu selain daripada mengindahkan bandar.

Sekian.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Arau.

5.18 ptg.

Tuan Shahidan bin Kassim (Arau): Tuan Pengerusi, saya cuma ada dua persoalan sahaja. Yang pertama, kawasan mana yang hendak ditanam. Saya bersetuju dengan sahabat saya, kita tak patut mengambil kawasan yang sesuai untuk pertanian, tetapi saya cuma bercanggah sedikit. Kawasan tanah terbiar ini kita hendak buat apa? Apakah mungkin kita menghutankan semula tempat itu?

Lagi pun, kita biarkan itu kita hendak buat apa? Tetapi itu tak apalah, saya pulangkan kepada kementerian dan Kerajaan Negeri hendak memikirkannya. Cuma sekarang ini persoalan yang timbul di sini ialah yang pertamanya, kawasan pembalakan yang telah ditinggalkan. Kita tahu setengah pembalok membuka jalan, setengahnya macam di Gunung Panglima, iaitu Gunung Hantu, berdekatan Kuala Kubu, dia buka hampir satu ekar dan sehingga puncak gunung itu hilang terus. Saya ingat di antara puncak yang menarik, iaitu dia punya puncak itu, batunya sebesar bangunan Parlimen, terletak di atas

satu benda yang kecil sahaja sudah hilang. Hilang, ke mana ia pergi saya pun tidak tahu. Tetapi yang saya tahu kawasan itu lebih besar daripada highway, dia punya jalan yang hendak pergi ke gunung itu sekarang. Dulu tidak ada jalan dan saya tahu itu adalah kawasan pembalakan haram. Jadi bila kita tanya orang-orang berdekatan, "kenapa pembalakan haram dibuat begitu hebat?" Dia kata dia hendak menunggu sehingga Akta itu diwartakan, sebelum Akta yang dicadangkan itu diwartakan mereka hendak curi habis-habisan. Jadi mereka mengambil kesempatan daripada Akta yang telah diperkenalkan. Kita sibuk di sini, dia orang sibuk di sana.

Jadi saya hendak cadangkan di sini, apakah boleh kita menanam di kawasan yang telah dibuat jalan itu. Saya tidak pasti bagaimana kita hendak buat. Tetapi kawasan itu terlampau luas. Kalau kita tengok jalan-jalan yang dibuat di kawasan pembalakan di seluruh Malaysia, ia hampir akan sama besar dengan kawasan Hutan Simpan Endau-Rompin, mungkin terlampau besar, tetapi semua jalan itu kalau dicantumkan ia menjadi sama besar seperti satu kawasan Hutan Simpanan. Hutan simpan di Kedah saya ingat lebih besar daripada Kedah. Mungkin Hutan simpan di Perak boleh kita ambil contoh sebagai besarnya kawasan jalan yang dibuat oleh pembalak-pembalak. Jadi kita tanam semula spesies pokok yang bermutu tinggi dan cepat tumbuh. Saya rasa itu yang paling tepat supaya kawasan jalan yang telah dibina dapat ditutup semula.

Kemudian saya ingin bertanya, GSA yang kita beri kebenaran

kepada Orang-orang Asli, walaupun sekarang ini mereka sudah tidak buat, tetapi masih ada, kalau kita naik kapal terbang waktu siang, semasa kapal terbang hendak turun, kita boleh nampak masih ada kawasan-kawasan pertanian pindah. Ia masih meneruskan penebangan dan kawasannya makin luas sekarang, lebih-lebih lagi mereka mendapat pertolongan bulldozer daripada taukeh-taukeh yang menaja (sponsor) mereka untuk menanam.

Contohnya, baru-baru ini kita dapat maklumat bahawa di Perak di mana kawasan pertanian yang begitu luas yang dibuat dalam kawasan hutan simpan yang orang tidak tahu dan dibuat atas nama Orang Asli. Jadi apakah boleh pihak Yang Berhormat berbincang dengan Kerajaan Negeri supaya kawasan ini juga terpaksa di tanam dengan jenis-jenis yang telah disebutkan. Itu pun saya rasa kalau dicantumkan kawasan yang telah ditebas untuk tujuan pertanian pindah ini, ia juga kalau dicantum semua sama besar dengan kawasan hutan Simpan.

Itulah cara yang saya rasa paling cepat untuk kita hendak memulihkan semula kawasan-kawasan yang telah dirosakkan oleh pembalak-pembalak sama ada pembalak halal ataupun pembalak haram. Kedua-duanya sama sebab kedua-duanya akan mengambil kesempatan daripada undang-undang yang tidak berapa ketat. Demikian juga tidak ada undang-undang yang khusus untuk kita kenakan kepada Orang Asli untuk membuka kawasan hutan, membakar, menanam dan sebagainya. Jadi kita terpaksa memikirkan cara-cara yang sesuai untuk memulihkannya.

Akhir sekali, sebab Ahli Parlimen dari Padang Terap tadi menyebut pasal kayu jati, negeri yang paling banyak

sekali kayu jati di Malaysia ialah Perlis dan kedua Kedah. Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat oleh kerana Perlis dan juga Kedah sesuai dengan kayu jati, bagi kawasan-kawasan yang tidak sesuai dengan pertanian, apakah boleh kita perbesarkan industri ini. Di Perlis sekarang ini, pokok itu sudah boleh ditebang. Yang paling tua sekali saya rasa sudah hampir 50 tahun. Kalau Yang Berhormat Dato' kata 15 tahun harganya RM10,000. 50 tahun saya rasa sudah hampir RM30,000. Sebuah kereta Proton Saga ialah sebatang balak di Perlis. Itu sebab kawan-kawan kita di sempadan, mereka lepaskan gajah, bila gajah datang, kita minta mereka datang ambil balik gajah mereka, bukan gajah mereka balik kosong—gajah mereka balik dengan balak ikut belakang.

Jadi, saya rasa sudah sampai masanya kita buat sesuatu. Saya pun tidak pasti tetapi sebab saya peminat hutan, saya tahu. Jadi bila kita pergi, kita tengok sudah sampai masanya kita menambahkan perusahaan kayu jati di Perlis ataupun di Kedah ataupun kita cadangkan ditanam kayu jati spesis baru seperti Yang Berhormat telah sebutkan. Jadi, kita sokong tetapi yang kita hendak tanya kepada yang Berhormat, RM10 juta ini cukup untuk menampung kawasan besar mana? Saya rasa RM10 juta terlampau kecil untuk memulih kawasan hutan yang begitu besar yang telah pun dirosakkan.

Tuan Pengerusi: Kepong.

5.15 ptg.

Dr. Tan Seng Giaw (Kepong): Tuan Pengerusi, bolehkah Yang Berhormat menerangkan kawasan-kawasan di

mana projek ladang dan spesis dan ladang hutan bermutu tinggi, di mana ada projek-projek ini dan keluasan projek-projek yang telah pun diusahakan di negara ini? Saya setuju dengan Yang Berhormat dari Padang Terap mengenai spesis yang ditanam untuk cepat tumbuh. Misalnya "acacia", mungkin itulah nama yang dicari oleh Yang Berhormat. Acacia pada pendapat saya, walaupun saya bukan seorang pakar di dalam bidang hutan dan spesis pokok. Acacia tidak mempunyai mutu yang begitu tinggi dan kayu-kayu acacia pun tidak begitu cantik dan walaupun boleh ditebang dalam kurang daripada 20 tahun, kerana kalau 15 tahun tetapi mutu (quality) pokok ini tidak tinggi dan tidak begitu cantik dan menimbulkan masalah ekologi. Kerana pokok ini bukan berasal daripada Malaysia. Baik kita tanam jati kerana kesan kepada ekologi tidak akan terjejas. Jati pokok Malaysia juga. Tetapi acacia bukan. Bolehkah Yang Berhormat menerangkan bagaimana pokok-pokok cepat tumbuh seperti spesis acacia ini ditanam di Malaysia, kerana kita bimbang ekologi Malaysia akan terjejas dan juga tidak begitu produktif kerana mutu kurang.

Kalau tidak silap saya pokok acacia itu mudah patah. Kalau mudah patah, jadi tidak akan begitu ekonomik. Bolehkah disebutkan jenis-jenis yang lain dan cepat tumbuh yang telah pun ditanam di Malaysia dan akan di tanam di Malaysia. Saya berharap tidak akan di tanam dengan banyak kerana kawasan negara kita tidak sesuai untuk pokok-pokok asing yang begitu banyak.

Yang kedua mengenai logging technology. Teknologi yang digunakan untuk ladang-ladang ini. Sebagai ladang

ataupun hutan produktif, adakah satu rancangan untuk menghasilkan kayu dan pengeluaran hutan secara berkekalan berdasarkan catuan tebangan tahunan, tebang memilih dan pusingan pembalakan dan kalau ada bolehkah Yang Berhormat terangkan apakah cara yang digunakan untuk Malaysia dan teknologi logging yang akan digunakan untuk memastikan pengeluaran hutan secara berkekalan (sustainable logging atau sustainable forest).

Satu perkara lagi Tuan Pengerusi, mengenai biodiversity conservation. Saya setuju dengan Yang Berhormat Menteri mengenai biodiversity conservation ini dan ianya mesti dikenakan ke atas temperate forest ataupun boreal forest, kerana bukan sahaja kita di kawasan tropika menghadapi masalah conservation, bahkan juga lebih teruk lagi kawasan-kawasan hutan temperate. Apakah usaha yang telah dibuat daripada pihak Malaysia untuk mengadakan biodiversity conservation dari segi pemeliharaan alam sekitar kerana kita hendak menseimbangkan pembalakan dan penanam hutan dengan alam sekitar. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Timbalan Menteri jawab.

5.21 ptg.

Timbalan Menteri Perusahaan Utama (Dato' Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor): Tuan Pengerusi, bagi pihak Kementerian Perusahaan Utama, saya ingin menyampaikan ucapan terima kasih kepada keempat-empat orang Ahli Yang Berhormat, yang telah sudi memberi pandangan dan cadangan-cadangan untuk me-

ningkatkan lagi ladang-ladang hutan di negara kita.

Pertamanya, daripada Ahli Yang Berhormat dari Padang Terap yang ingin mengetahui mengapa ladang hutan yang ditanam dengan kayu jati itu, kebanyakannya di Kedah dan lain-lain ditanam di tanah pertanian yang agak subur. Untuk pengetahuan Ahli Yang Berhormat bahawa kayu jati adalah sejenis kayu yang bermutu tinggi, sebagaimana yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat. Biasanya kalau kayu itu bermutu tinggi, maka ia memerlukan tanah yang agak bermutu. Jadi, inilah masalah yang kita hadapi bahawa kawasan-kawasan yang sesuai dengan kayu jati hanya di utara sahaja, iaitu di Kedah, Perlis dan Pulau Langkawi. Itu sahaja kawasan yang sesuai. Jadi, sebab itulah percubaan-percubaan telah dibuat di kawasan utara dan didapati amat menggalakkan. Kita faham bahawa kalau digunakan tanah-tanah yang begitu subur untuk pertanian, maka mungkin ia mendatangkan hasil yang lebih baik. Namun demikian, kita mesti mengimbangkan pengeluaran kayu-kayan untuk kegunaan bagi industri hiliran kita sendiri, khususnya kayu-kayu jati yang bernilai.

Ahli Yang Berhormat dari Padang Terap juga minta kawasan-kawasan ladang ditanam semula. Ladang hutan ini terdapat kawasan-kawasannya sebagaimana yang saya katakan tadi di Pahang, Kelantan, Terengganu, Perak, Negeri Sembilan dan juga di Sarawak.

Tentang apakah spesis-spesis yang dikatakan cepat tumbuh itu, yang banyaknya, ditanam sebagaimana Yang Berhormat dari Kepong kata

iaitu acacia, beliau bijak, bukan pakar kulit sahaja, mungkin pakar tanah juga, bahawa yang senang ditanam ialah acacia. Acacia—boleh ditanam di mana sahaja—tanah beriskah tanah terbiar, atau tanah apa pun, ia menjadi. Jadi, dengan sebab itulah kebanyakan tanah-tanah yang terbiar ataupun tanah-tanah kurang sesuai dengan pertanian, biasanya ditanam dengan acacia. Dan sehingga ini lebih 100,000 ekar telah pun ditanam dengan acacia. Tentang spesis lain—yang ditanam di negara kita ialah Yameni, Batai, Gimia dan lain-lain lagi.

Spesis yang saya sebutkan tadi, sebagaimana yang saya katakan, telah banyak ditanam. Namun demikian saya sedang mengkaji untuk tanaman ladang hutan ini secara besar-besaran daripada spesis kayu getah. Tetapi sehingga ini, percubaan-percubaan telah pun dijalankan di Pahang dan beberapa tempat di Negeri Sembilan didapati berjaya. Jadi, mungkin kajian yang lebih mendalam akan terus di jalankan.

Menyentuh tentang apa yang dikemukakan oleh Yang Berhormat dari Larut, beliau minta ditanam dengan pokok-pokok hutan di bandar dan di tepi jalan raya, saya rasa ini telah pun diamalkan oleh Majlis Perbandaran, Bandaraya dan Majlis-majlis Daerah. Soal pengurusan, itu terpulanglah kepada Bandaraya atau Majlis-majlis Daerah yang berkenaan.

Tentang pokok-pokok tepi jalan dan taman-taman luar negara yang indah, boleh berjogging, itu pun saya rasa negara kita pun ada banyak kawasan-kawasan hutan lipur yang telah dikenal pasti. Tetapi kadang-kadang Ahli-ahli Yang Berhormat memuji yang luar itu cantik tetapi

yang di dalam negeri sendiri tidak cantik. Saya rasa ini patut dibetulkan, termasuk Yang Berhormat dari Kepong sendirilah, yang selalu banyak memuji negara luar sahaja walhal dalam negara kita tidak kurang indahnya.

Mengenai perkara yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat dari Arau, mengapa pokok jati telah tua—50 tahun, tidak ditebang, ini ada sebab-sebabnya. Sekarang ini usaha untuk menanam pokok jati ini sedang dipergiatkan. Jadi, pokok yang tua, yang besar itu memang terpaksa disimpan untuk mendapat biji benih. Kalau yang muda, biasanya benih itu tidak begitu baik atau matang, jadi diperlukan pokok yang tua-tua ini, barulah dapat mengeluarkan benih yang agak lebih baik. Jadi, dari satu segi sepatutnya ditebang tetapi kita memerlukan benih untuk disemai.

Dato' Dr. Affudin bin Haji Omar:

Tuan Pengerusi, dalam hal ini saya ingin dapat penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri, apakah teknik "tissue culture" di dalam pembiakan kayu jati ini telah digunakan oleh FRIM ataupun Jabatan Perhutanan yang mana akan dapat menyelesaikan masalah benih daripada bijinya?

Dato' Haji Tengku Mahmud bin Tengku Mansor:

Tuan Pengerusi, memang benar untuk kayu getah kita temui teknologi ini, tetapi bagi kayu jati, belum lagi. Insya Allah, kita akan tumpukan bila tiba masanya.

Masalah yang dikatakan bolehkah ditanam pokok hutan di kawasan hutan-hutan yang diteroka secara haram—terutama di jalan-jalan yang dibuat oleh pembalak haram di

gunung-gunung, ini saya rasa kalau hutan simpan kekal, boleh. Tetapi kalau hutan itu bukan hutan simpan kekal, tidak boleh sebab masa yang diperlukan oleh kayu-kayu ini—30 tahun, 40 tahun mungkin tidak sempat hendak menunggu 30 tahun, kerana kawasan itu akan digunakan oleh Kerajaan-kerajaan Negeri.

Menyentuh apa yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kepong di mana terdapatnya ladang hutan, saya telah sebutkan tadi; tentang jenis kayu yang ditanam ialah kebanyakannya acacia, saya sudah beritahu.

Tentang apakah hutan yang produktif ini ditanam dengan spesis yang baik, memang ada iaitu pokok-pokok yang terdiri daripada spesis-spesis Balau, Nyatoh, Cengal dan sebagainya. Tetapi ini dalam kawasan-kawasan yang dikatakan hutan ditebang memilih tadi, sebagaimana yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat. Dan saya percaya Ahli Yang Berhormat banyak membuat rujukan sehingga dapat bercakap dengan lebih praktikal. Terima kasih banyak-banyak. Inilah yang kita hendak Ahli-ahli Yang Berhormat dari DAP menolong kita seberapa yang boleh, bagi kita menambahkan lagi kecekapan kita.

Jika yang lain itu saya tidak sempat menjawab, saya minta maaf kerana perkara yang ditimbulkan itu akan diambil perhatian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM10,000,000 yang disebutkan dalam Maksud P.18 di dalam Anggaran Pembangunan Tambahan Ketiga bagi tahun 1993 di

bawah Kementerian Perusahaan Utama hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM10,000,000 untuk Maksud P.18 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 3), 1993.

Maksud P.19 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 3) 1993)—

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, Kepala P.19 di bawah Kementerian Pertanian terbuka untuk dibahas.

(Tiada perbahasan)

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM10 yang disebutkan dalam Maksud P.19 di dalam Anggaran Pembangunan Tambahan Ketiga bagi tahun 1993 di bawah Kementerian bagi diputuskan, dan disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan dan di setujui.

Wang sebanyak RM10 untuk Maksud P.19 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.)(Bil. 3) 1993.

Maksud B. 20 (Jadual)—

Maksud P.20 (Anggaran Pembangunan (Tamb.)(Bil. 3) 1993)—

Tuan Pengerusi: Maksud Kepala B.20 dan P.20 di bawah Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri terbuka untuk dibahas. Kepong.

5.30 ptg.

Dr. Tan Seng Giaw (Kepong): Tuan Pengerusi, saya hendak mem-

bangkitkan beberapa perkara mengenai MATRADE yang ditubuhkan pada awal tahun 1993 dan juga mengenai SITTDEC.

Yang Pertama, Tuan Pengerusi saya hendak mengetahui setakat ini selain daripada sumbangan daripada Malaysia, adakah sumbangan daripada negara-negara yang lain untuk SITTDEC. Kerana, ini bukan untuk G15 sahaja tetapi untuk memupuk pelaburan perdagangan dan pemindahan teknologi untuk negara-negara ketiga. Siapa lagi yang memberi sumbangan untuk SITTDEC dan apakah total amount yang akan diperlukan untuk mengadakan di Kuala Lumpur? Setakat ini apakah perkembangan untuk SITTDEC dan bagaimana ia dapat menolong menggalak dan memberi maklumat mengenai palaburan perdagangan dan pemindahan teknologi. Mungkin terlalu awal untuk memberi maklumat, walau bagaimana pun ini satu usaha di mana kita harap dapat memajukan perdagangan dan perindustrian di negara-negara ketiga.

Ini memang satu usaha yang kita mesti memainkan peranan yang penting kerana semakin maju Malaysia, kita mesti mengambil bahagian dengan lebih banyak aktiviti di negara-negara ketiga. Kerana, setakat kita sahaja maju, itu tidak cukup. Kita mesti memberi pertolongan kepada negara-negara yang kurang maju untuk meningkatkan lagi kemajuan Malaysia. Seperti di dalam negara juga, kalau satu golongan yang lebih maju, golongan-golongan lain yang mundur, itu tidak cukup, tidak boleh memajukan negara dengan menyeluruh dan akan menimbulkan masalah sosio-ekonomi.

Tuan Pengerusi, selain daripada SITTDEC, apakah peranan yang

dimainkan oleh MATRADE setakat ini kerana saya nampak pelaburan daripada pelabur-pelabur tempatan masih kurang, Walau pun Yang Berhormat Menteri MITI telah pun mengadakan satu skim Inisiatif Pelaburan Dalam Negara (DII). Adakah insentif ini dapat menarik perhatian pelabur-pelabur tempatan? Di dalam jumlah pelaburan Rancangan Malaysia Keenam ialah dianggarkan RM80 bilion, setakat ini lebih RM60 bilion. Di antaranya, kurang daripada 40% daripada pelabur tempatan dan lebih 60% daripada pelabur asing. Ini memang tidak seperti nisbah yang ditetapkan untuk pelabur tempatan dan pelabur asing. Memang kita tahu beberapa faktor yang wujud sehingga pelabur-pelabur tempatan tidak berminat di dalam pelaburan Malaysia ini.

Saya hendak bertanya mengenai memorandum ataupun perjanjian yang telah pun dimeterai di Beijing pada bulan Jun ini. Setakat manakah perjanjian dan memorandum ini dapat dilaksanakan. Biasanya setelah kita mengadakan Memorandum of Understanding dan juga perjanjian, peratusan yang dijayakan pun tidak begitu tinggi. Bolehkah Yang Berhormat menerangkan setakat mana kita dapat menerangkan kerana ini juga mungkin salah satu tugas untuk MATRADE bagi memajukan perdagangan di luar Malaysia.

Satu lagi lawatan yang dibuat oleh Yang Berhormat "The Madam Rapid Fire" ke Brussels, Amsterdam, Copenhagen, Munich, Stuttgart dan Zurich pada awal tahun ini, apakah hasilnya untuk menarik pelabur-pelabur asing bagi teknologi tinggi seperti micro-electronics, computers, bio-technology and communications

dan juga untuk heavy equipment machinery and automotive parts. Apakah kejayaannya? Ini penting kerana EC merupakan satu blok perdagangan yang terbesar di dunia yang mempunyai bilangan kependudukan lebih 340 juta orang berbanding dengan AFTA ASEAN yang mempunyai 320 juta. Ini memang satu pasaran yang terbesar di dunia. Setakat manakah kita berjaya untuk menambahkan perdagangan dengan EC? Kerana, pada tahun yang lepas, kita mengeksport hampir RM16 bilion kepada EC yang merupakan 15.5 % daripada eksport Malaysia keseluruhannya. Ini sangat tinggi. Kerana itulah saya hendak mengetahui setakat manakah Yang Berhormat "Madam Rapid Fire" ini dapat mencapai kejayaan di EC pada awal tahun ini.

Mengenai usaha MATRADE untuk memperkembang dan memajukan perdagangan antarabangsa lagi, saya nampak di negara-negara yang maju sekarang termasuk Amerika Syarikat dan Eropah, kadar pertumbuhannya masih kurang lagi. Kalau keadaan ini berterusan, maka Malaysia akan rasa tekanan yang besar dan pertumbuhan ekonomi di negara ini akan terjejas. Apakah usaha yang telah dibuat oleh MATRADE untuk memperluaskan perdagangan ini, to broaden the safety net, so that we can withstand the chill of another downturn. Apakah usaha yang telah dibuat? Ini memang satu fungsi yang penting untuk MATRADE bagi memperluaskan perdagangan antarabangsa.

Ada satu lagi mengenai memperluaskan aktiviti perdagangan kita di pasaran-pasaran Asia, Afrika dan Amerika Latin, kerana ada dua

lawatan yang dibuat oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri ke Amerika Latin. Apakah prestasinya untuk memaju dan mempelbagaikan perdagangan Malaysia di benua-benua yang telah saya sebutkan tadi selain daripada perdagangan dengan EC?

Itu sahajalah, sekian terima kasih.

Tuan Pengerusi: Timbalan Menteri menjawab.

5.40 ptg.

Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri (Tuan Chua Jui Meng): Tuan Pengerusi, saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat dari Kepong, yang menimbulkan beberapa perkara yang penting mengenai SITTDEC dan MATRADE di bawah bidang kuasa Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri (MITI).

Sumbangan dari negara-negara lain yang menyertai projek SITTDEC sehingga kini hanya India sahaja yang telah menyumbang sebanyak US\$25,000. Kita akan berbincang perkara ini dalam satu mesyuarat yang akan diadakan di New Delhi pada hujung tahun ini, di mana Lembaga Pengarah (Board of Directors) SITTDEC yang terdiri daripada 14 Negara-negara Selatan yang menyertai projek SITTDEC akan membincangkan perkara yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat dari Kepong itu . . . .

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi, India memberi sumbangan RM60,000 dan kita memberi sumbangan lebih RM5 juta, macam mana keadaan ini berlaku? Kita negara kecil tidak sampai 18 juta orang, India berapa juta penduduknya sekarang—800 juta orang. Ini memang sangat malanglah.

Tuan Chua Jui Meng: Walaupun Malaysia ini kecil, dia kecil seperti cili padi, rasa baru tahu. Kita sememangnya merasa bangga, kerana Malaysia ada pengaruh yang begitu besar dalam kalangan Negara-negara Selatan menjadikan host kepada satu projek yang begitu penting untuk menggalakkan perdagangan dan pelaburan antara Negara-negara Selatan. Itu adalah menunjukkan atau mencerminkan pengaruh besar yang Malaysia ada pada masakini dalam kalangan negara-negara membangun.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi, penjelasan. Bukan sahaja pengaruh, dengan kadar ekonomi dan taraf ekonomi yang meningkat kita mesti memainkan peranan yang penting di bidang antarabangsa. Itu memang satu cara yang baik. Kita tidak boleh menjadi lebih maju kalau kita sekatkan aktiviti itu kepada negara-negara maju sahaja. Bagi negara sendiri, kita mesti memperluaskan aktiviti apabila kita maju, bukan sahaja berpengaruh.

Tuan Chua Jui Meng: Yang Berhormat dari Kepong hendaklah faham apa yang saya katakan tadi. Selain daripada India, kita akan bincanglah di dalam Lembaga Pengarah-pengarah SITTDEC pada hujung tahun ini di New Delhi.

Pada masa ini SITTDEC telah menarik penyertaan sebanyak 403 pedagang-pedagang daripada kalangan negara-negara membangun iaitu satu penyertaan sebagai permulaan sahaja. Kita berhasrat dalam satu tempoh, mungkin dalam 5 tahun selepas ini kita akan menarik sebanyak 10,000 participations, dengan izin, dalam program SITTDEC, 10,000 pedagang-pedagang di seluruh Negara-negara Selatan. Itulah hasrat SITTDEC.

Melalui SITTDEC, sekarang kita dapat menyalurkan maklumat yang penting mengenai perkara-perkara yang berkaitan dengan pelaburan, berkaitan dengan perdagangan dan teknologi exchange di antara Negara-negara Selatan. Antara success stories yang telah dimajukan oleh SITTDEC ialah umpamanya sebuah syarikat di Malaysia telah menjualkan kopi daripada Chile ke Russia melalui sistem maklumat yang telah dibekalkan oleh SITTDEC. Lagi satu teknologi ialah untuk menggunakan 'coil' iaitu rubberised coconut fibre, dengan izin, untuk menghasilkan kusyen dan tilam. Dan lagi satu, kita mengendalikan perbincangan dalam projek usahasama pembinaan beberapa hotel dan sebagainya. Itulah antara success stories yang telah dimajukan oleh SITTDEC dan kita akan terus memajukan projek ini, bukan sahaja kita menjadi host, tetapi kita telah memberikan latihan kepada kakitangan-kakitangan National Focal Point di Nigeria dan Zimbabwe.

Tuan Pengerusi, mengenai MARTRADE, kekhuatiran Yang Berhormat dari Kepong mengenai kekurangan pelaburan tempatan yang dikatakan kurang daripada 40%. Sukalah saya katakan di sini hasrat kita dalam Rancangan Malaysia Keenam ialah untuk menarik sebanyak RM80 bilion dalam sektor pembuatan. Sehingga kini, iaitu daripada tahun 1991 hingga bulan September, 1993 kita telah meluluskan sebanyak RM68 bilion dalam bidang pembuatan. RM68 bilion ini adalah hampir 8% daripada objektif dan matlamat Rancangan Malaysia Keenam, iaitu RM80 bilion. Itu adalah satu success story yang baik untuk Malaysia dan akan mendorong lagi peningkatan ekonomi Malaysia.

Daripada RM68 bilion yang telah diluluskan sehingga bulan September tahun ini, hampir RM30 bilion ialah daripada tempatan iaitu domestic investment, iaitu melebihi 40%. Tetapi MITI mengaku, iaitu belum sampai hasrat kita, sebab dalam Rancangan Malaysia Keenam kita berhasrat iaitu pelaburan dalam sektor pembuatan, daripada tempatan merupakan 60% daripada jumlah pelaburan yang kita ingin menarik dalam bidang yang begitu mustahak ini, tetapi tidak dapat dicapai. Daripada absolutnya, bukan relatifnya, pencapaian pelaburan tempatan masih memuaskan dan lebih banyak lagi mesti diusahakan oleh Kementerian saya, Menteri saya kakitangan serta anggota-anggota di MITI untuk menarik lebih banyak pelaburan domestic untuk melabur di bidang pembuatan di tanah air kita.

Mengenai hasil daripada Memorandum of Understanding yang telah ditandatangani oleh pengusaha-pengusaha kita di Negeri China pada bulan Jun 1993, adalah terlalu awal untuk kita memberikan maklumat yang lebih terperinci. Tetapi hasil daripada lawatan saya ke Pulau Hainan (Hainan Province) baru-baru ini menunjukkan satu prestasi yang baik, iaitu daripada maklumat yang diterima di kawasan itu, pelaburan Malaysia di sana telah meningkat sehingga pada masa kini sebanyak 47 projek telah diluluskan dengan pelaburan sebanyak RM312 juta di Hainan Province. Mengenai projek-projek yang lain, di tempat-tempat yang lain, saya tidak ada maklumat dan terlalu awal untuk saya menjawab soalan ini.

Mengenai misi pelaburan yang diketuai oleh Menteri saya ke Copenhagen dan bandar-bandar yang lain di Eropah, saya tidak ada

maklumat di sini. Saya minta maaf, kerana ini adalah satu soalan yang begitu spesifik. Biasanya bila kita menghantarkan misi ke negara-negara lain, kita menghantar setiap tahun mungkin 10 atau 12 misi untuk menarik pelaburan, tetapi biasanya misi itu berhasil oleh kerana sebagaimana yang ditunjukkan oleh angka-angka yang saya katakan tadi, RM68 bilion telah dilaburkan di sektor pembuatan. Itu bukan satu pencapaian yang remeh-temah sahaja, Yang Berhormat.

Betullah apa yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat daripada Kepong iaitu 'slow down' atau pencapaian ekonomi yang tidak begitu menggalakkan di kalangan negara-negara yang telah maju. Oleh kerana kalau kita nampak sejak tahun 1990 hingga kini, puratanya iaitu pencapaian peningkatan ekonomi di kalangan O.E.C.D. countries hanya 1% sahaja. Dan Eropah atau EC pada tahun ini diramalkan akan mencapai 0% dalam pertumbuhan ekonominya. Jepun masih menghadapi masalah resesi dan kesan kemerosotan ekonomi Jepun akan kita forecast, akan continue untuk tahun ini juga. Dan Amerika Syarikat walaupun sudah tumbuh ekonominya tetapi tidak menggalakkan, 1%, 2% tidak cukup untuk membantu negara-negara lain untuk, dengan izin, 'pull out the world economy'.

Hanya di Asia Timur, negara-negara seperti negara-negara 'The Four Asian Tigers', negara China umpamanya telah menjadikan 'engine of growth of the world economy', dengan izin. Dan kita nampak Malaysia umpamanya mungkin tahun ini kita mencapai 8.5% dan ianya ulangi lagi prestasi yang cemerlang beberapa tahun kebelakangan ini. China

umpamanya tahun ini akan meneruskan pencapaian yang cemerlang 14%. Nasiblah untuk Malaysia, kerana negara kita berada dalam satu kawasan yang begitu makmur dan progresif dalam hal ekonomi. Dan oleh kerana kebanyakan dari aktiviti-aktiviti kita dalam ekonomi umpamanya perdagangan antarabangsa Malaysia dilaksanakan dengan negara seperti negara-negara di dalam Asia Timur 60%, ini menyebabkan kita dapat 'cushion effects' daripada resesi dan kemerosotan ekonomi yang telah di hadapi oleh negara-negara yang maju. Itulah keadaan yang kita hadapi pada masa kini.

Tuan Pengerusi, mengenai usaha kita untuk menggalakkan lagi perdagangan dan hubungan ekonomi kita dengan negara-negara lain melalui aktiviti-aktiviti MATRADE, ini akan berterusan, oleh kerana pada tahun ini kita akan melaksanakan banyak lagi misi-misi perdagangan dan pelaburan ke negara-negara Selatan, umpamanya ke Papua New Guinea; kalau kita memasuki Taiwan, Taiwan pun boleh memasuki negara-negara Selatan; ke Latin Amerika-Mexico, Brazil, Chile dan Argentina; ke Korea Selatan; misi ke Turkey dan Egypt; misi ke Republic of China; misi ke Vietnam dan Cambodia dan misi ke negara-negara ASEAN. Ini semua dilaksanakan oleh MATRADE pada tahun ini untuk menggalakkan dan mendorong lagi perdagangan dua-hala dan pelaburan antara negara-negara di kawasan selatan.

Satu usaha baru iaitu kita akan menubuhkan lebih banyak lagi Pejabat-pejabat MATRADE di luar negeri dan dengan penubuhan 8 lagi Pejabat-pejabat MATRADE yang

baru umpamanya Santiago di Chile, sebab Chile itu merupakan satu negara di Latin Amerika yang menunjukkan dinamisme dalam ekonomi mereka. Di Jepun sudah sedia kita ada satu pejabat di Tokyo tetapi kita akan membuka satu lagi iaitu di Osaka, lagi satu Pejabat MATRADE di Osaka. Satu Pejabat MATRADE di Shanghai, selain daripada Beijing. Kita sudah ada di Beijing tetapi Pejabat MATRADE belum ada di Shanghai. Satu pejabat lagi di Mexico City, ibu negara Mexico dan satu lagi di Chicago, Amerika Syarikat. Satu lagi di Rotterdam dan di Bombay, India. Sebab India sedang membangun, itulah sebab kita tubuhkan di Bombay dan satu lagi di Tunis, Tunisia.

Itulah di antara langkah-langkah dan banyak lagi yang dilaksanakan oleh MATRADE untuk memajukan perhubungan ekonomi Malaysia dengan negara-negara lain. Sekian, terima kasih

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah RM28,953,200 untuk Maksud B. 20 di bawah Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM28,953,200 untuk Maksud B. 20 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM5,229,800 yang disebutkan dalam Maksud P. 20 di dalam Anggaran Pembangunan Tambahan Ketiga bagi tahun 1993 hendaklah di luluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak RM5,229,800 untuk Maksud P.20 di luluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 3) 1993.

Maksud B. 22 (Jadual)—

Tuan Pengerusi: Maksud Bekalan B.22 di bawah Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan terbuka untuk dibahas. Kepong.

5.56 ptg.

Dr. Tan Seng Giaw (Kepong): Tuan Pengerusi, memang saya ada nampak usaha-usaha yang telah dibuat oleh pelbagai organisasi untuk memajukan dan menjayakan 'Visit Malaysia Year 1994' atau 'Tahun Melawat Malaysia 1994'.

Di sini saya hendak membangkitkan beberapa perkara iaitu pertama, mengenai hotel. Walaupun Yang Berhormat Menteri telah menerangkan bahawa pihak Kementerian telah berusaha untuk mengadakan lebih 20 hotel-hotel bertaraf ekonomik untuk pelancong-pelancong tahun depan, dan saya nampak projek-projek ini tidak begitu sempurna lagi, dan bilangan bilik untuk hotel di semua peringkat bukan sahaja peringkat mewah bahkan juga peringkat pertengahan dan peringkat ekonomik belum mencukupi untuk bilangan pelancongan yang akan melawat Malaysia yang dianggarkan lebih daripada 5.5 juta orang untuk Tahun Melawat Malaysia akan datang. Dan dengan bilangan orang yang begitu banyak, memang bilik-bilik hotel sekarang tidak mencukupi.

Saya bukan sahaja menyebutkan hotel mewah sahaja, tidak seperti yang dianggap oleh Ahli Yang Berhormat dari Padang Terap ataupun Arau, tetapi untuk semua peringkat.

Begitu juga di Langkawi, salah satu destinasi tarikan pelancong terutamanya selepas 5.00 petang hingga 2.00 pagi, memang hotel-hotel di situ tidak cukup. Begitu juga harga. Harga naik dengan begitu cepat. Dan inilah merupakan satu masalah, harga sewaan bilik hotel di semua peringkat, semakin hari semakin meningkat. Inilah gejala yang tidak begitu baik, kerana bagaimana kita dapat menarik pelancong ke Malaysia kalau kadar sewaan bilik itu kian meningkat? Walaupun inflasinya tidak begitu banyak, tidak lebih daripada 3% sahaja, tetapi harga itu lebih daripada 3%. Ini merupakan satu masalah yang penting, yang perlu diselesaikan untuk tahun hadapan

Tuan Pengerusi, satu lagi masalah mengenai perkhidmatan-perkhidmatan yang diadakan, termasuk perkhidmatan teksi. Kita mesti memastikan teksi-teksi bukan sahaja di Kuala Lumpur, bahkan di seluruh negara, kerana saya nampak ada kereta teksi yang tidak begitu baik. Usia lima tahun pun masih digunakan dan mengeluarkan asap yang hitam. Bukan sahaja masalah Kementerian Pelancongan sahaja, bahkan juga masalah Kementerian Pengangkutan, kerana tidak memastikan teksi-teksi yang ada di Malaysia tidak mengeluarkan asap yang hitam. Ini memang satu masalah. Kualiti pemandu, kesopanan pemandu dan juga harga teksi mesti ditetapkan dan memastikan semua ini sejajar dengan negara-negara yang lebih maju untuk menarik pelancong ke Malaysia. Dari segi ini, mungkin satu peruntukan

boleh diadakan untuk memastikan kualiti dan perkhidmatan taksi di seluruh Malaysia dipertingkatkan.

Saya pun bersetuju dengan Yang Berhormat Menteri kerana dia mengalu-alu kritikan daripada pelbagai pihak untuk menjayakan tahun depan. Sayalah yang paling banyak di dalam Dewan ini membuat kritikan mengenai industri pelancongan. Setakat ini, Tuan Pengerusi, saya nampaknya perhubungan di antara Malaysia dengan negara-negara ASEAN adalah tidak mencukupi untuk memajukan industri pelancongan. Saya dapati satu kesilapan tadi iaitu sasarannya (target) untuk tahun depan ialah hampir lapan juta orang—bukan lima juta, hampir lapan juta orang. Itu sasaran yang sangat tinggi, kerana pada Tahun Melawat Malaysia yang lepas lebih lima juta orang. Ia mempunyai hasrat yang lebih tinggi sekarang, hendak sampai ke lapan juta orang, itu juga kalau kita boleh capai.

Walau bagaimanapun, kalau hendak capai setakat itu, memang perhubungan koordinasi dengan negara-negara ASEAN adalah terpenting, kerana pelancongan ini bukan sahaja untuk Malaysia. Pelancong-pelancong datang untuk satu kawasan, satu package tour. Bolehkah usaha yang lebih giat lagi diadakan untuk menyelaraskan dan perhubungan yang lebih rapat dengan negara-negara jiran? Mungkin package tour bukan sahaja untuk destinasi di Malaysia, bahkan juga package untuk negara-negara ASEAN juga bersama-sama dengan Malaysia. Ini satu cara bermakna Tahun Melawat Malaysia boleh menjadi juga Tahun Melawat ASEAN secara sambilan. Negara-negara ASEAN akan

menikmati pula Tahun Melawat Malaysia. Itulah hasratnya.

Saya juga pernah bangkitkan, mungkin bukan sahaja kita hendak galakkan pelancong-pelancong dari Eropah, Jepun dan Taiwan, tetapi kita hendak galakkan lebih ramai lagi pelancong-pelancong ASEAN. Mungkin kita boleh adakan satu permit khas bagi warganegara ASEAN, permit untuk pelancongan warganegara ASEAN bagi memudahkan pelancong-pelancong ASEAN memasuki Malaysia dan juga mungkin memasuki negara-negara dalam ASEAN. Mungkin ini satu perkara yang boleh dipertimbangkan oleh Kementerian supaya kita dapat menjayakan tahun melawat akan datang.

Tuan Pengerusi, dalam pada ini saya hendak menekankan bahawa walaupun saya mengalu-alukan lebih ramai pelawat ke Malaysia berkunjung ke Taman-taman Negara, tetapi perlulah kita mempertingkatkan kawalan alam sekitar. Kerana, bila pelawat-pelawat ini mengunjungi Taman-taman Negara, misalnya, mereka kadangkala tidak begitu mencintai Taman kita dan merosakkan dengan sampah sarap dan lain-lain aktiviti yang tidak sihat untuk memelihara Taman-taman Negara kita. Dari segi ini, saya nampak Kementerian Pelancongan tidak begitu mengambil pusing. Ini merupakan satu kelemahan.

Forest Research Institute atau Institut Penyelidikan Hutan Negara di Kepong akan dibuka menjadi satu destinasi lagi bagi para pelancong. Memang itu satu hasrat yang baik juga akan membawa pengunjung ke Kepong. Tetapi secondary forest ini yang usianya lebih 90 tahun, pokok-

pokok sangat cantik dan banyak spesis-spesis yang berharga dan bernilai. Semasa pihak Kementerian Pelancongan hendak memajukan Forest Research Institute ini—Institut Penyelidikan Hutan Malaysia—menjadi salah satu destinasi yang menarik bagi para pelancong, kita mesti menekan bahawa perlunya bagi Kementerian menitikberatkan hal alam sekitar supaya institut ini (FRI) dapat dikekalkan sebagai kawasan yang cantik dan spesis-spesis ini tidak akan mati selepas pelancong-pelancong melawatnya.

Setakat itulah, sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Arau.

6.09 ptg.

Tuan Shahidan bin Kassim (Arau): Tuan Pengerusi, saya hendak bertanya beberapa soalan. Yang pertama, ada berapa kategori pelancong? Saya jawab, yang pertama, mahal; yang kedua, separuh mahal, yang ketiga, murah. Tetapi saya hendak bertanya Yang Berhormat, semasa kita membuat promosi adakah terdapat keseimbangan dari segi kita buat promosi. Macam kita buat promosi di Eropah, adakah pelancong itu pelancong mahal, pelancong murah ataupun pelancong pertengahan? Saya berpendapat kebanyakan pelancong daripada Eropah adalah pelancong murah. Dia bawa haversack, dia pergi naik Gunung Tahan. Tetapi pelancong yang kita beri promosi kurang, iaitu daripada Singapura dan Taiwan, itu pelancong mahal, dia datang main judi. Kita tak buat promosi apa pun, sebab dia tahu ada kasino, dia datang.

Jadi, saya hendak bertanya Yang Berhormat adakah Kementerian

membuat kajian, sebab kita hendak menarik pelancong ini dan apabila kita belanja RM10.00 kita harus dapat tarik belanja RM100.00. Adakah kita belanja RM100.00, kita hanya dapat tarik RM10.00? Jadi, saya hendak bertanya berapa banyakkah kita telah belanjakan untuk membuat promosi di Eropah dibandingkan dengan jumlah pelancong yang datang ke sini, dan di manakah kategori pelancong Eropah datang ke sini? Kalau macam pelancong itu datang melawat hutan rekreasi di Kepong, itu kira murah, tak mahal. Tetapi kalau dia datang pergi shopping dekat Lot 10, mahal. Itu saya maksudkan. Yang saya bercakap ada logik, ada fakta. Ataupun dia pergi main golf walaupun di Padang Terap, mahal.

Jadi, berapa banyakkah Kerajaan belanja untuk membuat promosi di negara-negara tertentu dan jumlah pelancong yang telah datang sehingga kini. Saya hendak tahu berapa banyak promosi yang telah dibuat di Taiwan, di Jepun, di Hong Kong, Singapura serta Indonesia dibandingkan dengan promosi yang dibuat di Eropah. Adakah kita menganggap oleh kerana mereka ini datang tak berhenti-henti, kita tak kisah kepada mereka.

Jadi, oleh kerana promosi ini dibuat terus pada tiap-tiap tahun tanpa henti-henti, orang-orang yang membuat promosi, penari-penari—saya tengok Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan—dia pun beri perhatian kepada bahagian dia, seni dan melancong. Tetapi untuk orang melancong itu dia bukan datang hendak tengok seni itu sahaja. Ramai pelancong yang datang dan berapa persen pelancong datang hendak tengok seni? Saya hendak bertanya Yang Berhormat daripada jumlah yang

ramai datang ini, adakah pelancong daripada Hong Kong, Taiwan, Singapura ada kesempatan masa untuk melihat kesenian? Adakah kajian telah dibuat? Saya hendak bercakap, sebab Yang Berhormat tengok mata semacam dekat saya, (*Ketawa*) jadi dia teringat 4hb. November, susah—lebih baik saya cakap tunduk sahaja—senang. Dia ingat saya tak undi dia, tak apalah.

Tuan Pengerusi, saya hendak bertanya sejauh manakah orang-orang yang menolong promosi ini mendapat apa-apa ganjaran. Saya dimaklumkan bahawa penari-penari kita hanya dibayar gaji RM200 sebulan yang tidak ada kerja ataupun mungkin RM300. Jadi, kalau mereka dapat peluang pergi ke luar negeri, balik, tak ada apa juga. Jadi, pelancong-pelancong kadang-kadang mungkin bila buat promosi tarian itu, masa itu dia tengok bagus. Bila datang ke Malaysia, dia tengok lain. Yang mana yang menari dahulu, mari tengok yang ini lain, itu maksud saya, tidak ada kesinambungan. Macam iklan rokok Kent, ada bot bohong sahaja, tak ada apa. Di mana travel agent Kent, kita hendak pergi cari di mana dia buat. Jadi, tidak ada apa.

Persoalan saya ialah ada kesinambungan supaya ganjaran yang sewajarnya. Kalau betul kita telah mendapat sampai RM5 bilion pendapatan, apa salah mereka yang terlibat dalam promosi itu diberi ganjaran yang wajar sedikit. Bukan senang hendak menari. Tan Sri tak boleh menari. Saya tak boleh, semua pinggang sudah besar. Orang menari ini ialah orang yang telah diberi kepakaran. Pak Nik lagi tak boleh menari langsung. (*Ketawa*) Kepong keras macam kayu, susah. Setengah

wanita kita pun sudah tak boleh menari sebab tahulah sahaja. Orang menari ini terpaksa kontrol makan, semua kontrol. Jadi, dia terpaksa kontrol itu, beri ganjaran lebih sedikit. Kontrol pinggang—pingganglah terutamanya, kontrol perut dan sebagainya.

Jadi, ini menimbulkan banyak masalah, tetapi ganjarannya terlampau rendah. Pakaiannya mahal, kadang-kadang pakaian yang menyalut badannya lebih mahal daripada gajinya tiga bulan. Jadi, saya cadangkan supaya ganjaran yang lebih sedikit diberikan supaya mereka ini ada kesinambungan apabila orang datang ke sini berkata yang dia tengok di Holland itu sama dengan dia sudah tengok di Kuala Lumpur. Bila datang ke Kuala Lumpur, dia kata tidak ada apa.

Kemudian saya hendak bertanya Yang Berhormat, Kementerian Yang Berhormat ini membuat promosi pelancongan. Yang kita tunjuk ialah kebudayaan. Sekali-sekala ada trade fair yang saya rasa Kementerian Pelancongan boleh tumpang sekaki supaya orang datang melancong ke sini. Tetapi adakah tidak kepakaran lain, benda-benda lain yang boleh ditunjukkan selain daripada industri kita, selain daripada kesenian kita, lain-lain yang kita hendak tunjukkan yang kita ada kepakaran. Apabila orang-orang itu datang ke sini, pemandu pelancong kita hanya tahu yang itu sahaja, sebab pemandu pelancong ini bukan dilatih untuk lain-lain. Dia tahu tunjuk Masjid Negara dan sebagainya. Tetapi bila dia pergi ke tempat-tempat yang lebih mencabar, dia tak tahu. Jadi, saya maksudkan di sini supaya pemandu pelancong itu juga hendaklah

mereka yang pakar dalam bidang-bidang seperti rock climbing, itu yang saya maksudkan, Tuan Pengerusi. Makna kata, di Malaysia ada aktiviti-aktiviti yang lebih mencabar.

Saya hendak bertanya Yang Berhormat, sebab ini ada hubung kait. Dari segi kategori umur, umur berapa sampai ke umur berapa yang banyak melancong? Kalau Jepun dan Taiwan ia dikira 50 tahun ke atas. Berdasarkan kepada kategori umur, kalau 50 tahun ke atas kita boleh menari, sebab tentulah dia seronok tengok yang itu. Kalau umur di antara 20 sampai 40 tahun, kita kena bawa ke Gunung Tahan ataupun hutan Kepong boleh, tetapi bukan di tempat pameran itu, dalam hutan itu lagi, sebab walaupun Yang Berhormat dari Kepong duduk di Kepong tetapi dia tak pernah masuk hutan Kepong. Saya lebih pakar hutan di Kepong daripada dia, sebab saya selalu masuk ke dalam hutan. Dia cuma tahu dari di luar sahaja hendak tarik undi, tetapi dalam hutan kera tak boleh mengundi, dia tidak masuklah.

Jadi, kategori umur orang yang datang melawat dan daripada situ kita lihat negeri mana yang mereka paling banyak melancong. Saya hendak sebut ini Yang Berhormat, sebab apabila Kementerian Yang Berhormat pergi buat promosi, bukan katakan Kedah bayar RM1 juta, Johor bayar RM5 juta, Terengganu bayar RM10 juta, Kuala Lumpur bayar sekian banyak, tidak ada siapa bayar. Adakah Kerajaan Pusat? Apa sebab Negeri Perlis tak boleh tumpang sekaki? Fasal apa mereka datang, mereka tak pergi Perlis ataupun tak pergi negeri-negeri yang berkenaan. Tidak ada negeri yang beri sumbangan kepada Yang Berhormat, saya hendak beritahu. Parlimen ini yang meluluskan kepada Yang Berhormat.

Jadi, bila mereka datang ke sini, berilah dia tumpang sekaki pergi ke Perlis, pergi Kedah—Kedah selalu pergi ke Langkawi. Perlislah senang cerita, sebab di Perlis ada banyak tempat yang menarik. Gua yang paling unik dalam dunia ada di Perlis. Tetapi orang dari Kementerian Yang Berhormat setengahnya tak tahu pun bahawa gua yang paling unik dalam dunia ada dua sahaja—satu di Brazil dan satu lagi di Perlis. Mana boleh cari, Tuan Pengerusi, Perlis dan Brazil dalam dunia—Gua Kelam. Mana ada gua boleh tembus sebelah menyebelah, orang boleh naik motor dan lain-lain lagi. Jadi, tak lama lagi mungkin boleh buat highway dalam gua itu. Ini satu yang menarik. Janganlah pergi menari sahaja, ceritalah negeri-negeri ini ada gua ini dan sebagainya, ada ular berbisa daripada Perlis, ada Mona Fandey pula. (*Ketawa*) Itu tambahan.

Ini serius, sebab saya jarang cakap fasal Perlis, saya cakap fasal negara, global, tetapi negara sudah menang semuanya, kena tengok negeri pula. Jadi, hendak pastikan supaya bila pergi, termasuk misi perdagangan, mana ada orang bayar duit pada Rafidah Aziz, Selangor bayar berapa, tak ada. Tak ada orang bayar duit. Dia pergi atas nama Kerajaan Pusat. Bila balik, orang tak melabur di Perlis. Jadi, Perlis hendak keluar daripada Pusatkah? Itulah yang meradang, bukan fasal apa.

Kemudian, Kementerian Kesenian, Kebudayaan dan Pelancongan juga. Kelantan tidak apalah kerana dia cari fasal sendiri. Kerajaan Pusat memerintah elok-elok, dia hendak ambil buat sendiri. Ha, ambillah, buat sendiri, bila tidak boleh buat esok serah balik sebab Kerajaan Barisan bisa sahaja buat apa yang patut untuk rakyatnya. Jadi, PAS kalau tidak

boleh buat, serah balik. Kita boleh memerintah dengan baik. Tetapi kalau dok keras kepala hendak memerintah juga, perintahkan yang menderita ialah rakyat termasuk orang PAS sendiri. Tetapi pemimpin dia tidak apalah, dia boleh buat baik dengan orang Barisan, boleh cari makan di sana-sini tetapi rakyat dia susah. Dia boleh berniaga buku, saya boleh berniaga buku, jadi kita boleh buat kerja macam-macam Mohamad Sabu. (*Ketawa*) Dia ada kedai buku, saya ada kedai runcit. Jadi, kami berdua boleh kawan baik.

Saya hendak tanya Yang Berhormat mengenai promosi pelancongan; ini bukan sahaja promosi penyu di Terengganu. Saya setuju penyu di Terengganu kena sebab undi Terengganu penting ataupun. . . . . (*Ketawa*) Ini tidak boleh silap cakap, Sarawak tidak apa ataupun Sabah pun clear. Jadi, penyu di Terengganu; bagi di Kelantan, tempat yang ada UMNO itu bagus, yang ada PAS susah sedikit sebab nanti hukum hudud itu untuk orang Islam sahaja. Confused. Saya rasa hukum hudud ini S.46 pun terlepas kot. Jadi, itu jangan silap cakap.

Yang dikatakan hudud itu tidak kira Islam atau bukan Islamkah mesti kena. Tidak boleh kata orang bukan Islam tidak kena. Tidak boleh! Semua orang mesti kena. Jadi hudud PAS dengan hudud UMNO lain. UMNO—semua orang mesti kena. Kalau hendak buat, buat untuk semua tetapi PAS dia kata, orang bukan Islam tidak payah. Aniaya habislah orang Islam! (*Disampuk*) Betul atau tidak, ini dalam surat khabar?

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Ya. Dia sudah bangun.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Tuan Pengerusi, “hukum hudud aniaya untuk orang Islam”, saya minta ditarik balik kerana itu soal akidah, Hak lain itu tidak apalah; hendak kata PAS/UMNO tetapi “hukum hudud aniaya untuk orang Islam” tarik balik kerana itu adalah soal akidah.

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya kata hukum hudud. . . Cuba baca habis-habis Mohamad Sabu. Hukum hudud untuk semua. Mana boleh kata hudud untuk orang bukan Islam dengan orang Islam. Selagi orang itu berada di bumi Islam, dia mesti menerima hukum hudud.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Tuan Pengerusi, nampak dia cuba hendak lari. Kita tengok *Hansard* esok. Tadi dia kata, “Aniayalah orang Islam kerana hukum hudud”—tidak boleh. Tetapi kalau hendak pertikaikan soal method dan cara, itu saya tidak ada masalah. Tetapi kalau “hukum hudud untuk orang Islam aniayalah orang Islam”, ini satu penghinaan kepada Allah S. W. T. Ini sahabat, kita minta soal sahabat. Ini bukan soal UMNO/PAS.

Tuan Shahidan bin Kassim: Demikian juga kita bercakap, kita hendak quote ayat Al-Quran hak sekerat yang hujung itu, saya ingat lingkup kita. Saya bercakap daripada A sampai ke Z fasal hukum hudud, saya kata, “Adakah hukum hudud ini untuk orang Islam sahaja, orang bukan Islam terlepas”. Kalau orang bukan Islam berzina dengan orang Islam, orang bukan Islam terlepas?

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Tuan Pengerusi. . . . Tuan Pengerusi, saya concentrate yang tadi.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tidak, saya kata sekiranya orang Islam kena hukum, teraniayalah. Teraniaya orang Islam!

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Jadi, hukum hudud teraniaya orang Islam?

Tuan Shahidan bin Kassim: Bukan, kita buat hukum hudud. . . .

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Kalau kita berpegang kepada prinsip. . . . .

Tuan Shahidan bin Kassim: Nanti, nanti, nanti . . . . .

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, Yang Berhormat kedua-dua, Yang Berhormat kedua-dua. . . .

Tuan Shahidan bin Kassim: Tidak, hukum hudud ini. . .

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Kalau begitu pendirian UMNO Alhamdulillah, Clearlah sekarang. . .

Tuan Shahidan bin Kassim: Tidak, pendirian UMNO. . . .

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Nilam Puri, dia tidak beri jalan. Biarlah.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tidak, pendirian UMNO—hukum hudud untuk semua, itu pada pandangan saya. UMNO pun tidak berani cakap sekarang sebab bila sampai ke hukum hudud masing-masing buat pendirian. Bagi saya, “untuk semua, sama ada Islam atau bukan Islam” tetapi kalau orang Islam sahaja yang dihukum teraniayalah. Itu sahaja yang saya maksudkan. Teraniayalah orang Islam kerana orang Islam dengan orang bukan Islam katalah melakukan. . . .

Tuan Haji Mohamad bin Sabu:
(Bangun)

Tuan Pengerusi: Dia bangun lagi, hendak beri jalan atau tidak?

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya beri.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Tuan Pengerusi, tahniahlah kalau-kalau hukum hudud itu teraniaya orang Islam. Jadi, masih lagi dalam kepala pemikiran Yang Berhormat Arau bahawa hukum ini hukum yang uncivilized. Jadi, saya ucapkan terima kasih atas pengakuan itu dan akan adalah dalam *Hansard* iaitu “hukum hudud teraniaya orang Islam”. Terima kasih.

Tuan Shahidan bin Kassim: Kepada saya, kalau dia hendak bercakap, dia hendak mengatakan dan memaksa saya bercakap mengikut kehendak dia, itu dia punya fasal. Saya pun orang Islam, saya tidak gentar. Tidak payah hendak bawa. . . . Macam Pak Nik cakap hari itu, “orang UMNO semua tidak terima Al-Quran”. Macam dia cakap hari itu. Saya sudah berapa kali hendak bawa dia tetapi saya tidak sampai hati, saya tidak bawa. Tetapi saya boleh bawa, bila-bila saya boleh bawa. Barisan boleh bawa naik ke atas pun kalau Barisan hendak tetapi Barisan tidak mahu bawa. Boleh gantung Pak Nik ini, cakap betul. Kalau Mohamad Sabu cabar, saya boleh bawa. Pak Nik cabar saya hari ini. Esok saya boleh bawa naik ke atas.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, tidak usah cabarlah.

Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad: Tuan Pengerusi, saya minta dia bawa esok.

Tuan Pengerusi: Itu dia, pula!

Tuan Shahidan bin Kassim: Tidak payahlah. Saya hendak perjelaskan

balik hukum hudud tetapi ini saya tidak mahu panjangkanlah. Hukum hudud pada pandangan saya adalah untuk semua tetapi kalau dalam hukum hudud itu hanya orang Islam sahaja yang dihukum, orang bukan Islam tidak dihukum, teraniayalah. Bukan saya kata teraniaya orang Islam yang mengikut hukum hudud. Teraniayalah orang Islam yang kena hukum, tiba-tiba orang yang bukan Islam tidak kena hukum. Itu perbetulkan balik. Faham cakap daripada awal sampai habis. Bukan hendak paksa saya mengikut kehendak dia. Tuhan tahu kehendak saya. Takkan hendak suruh Tuhan hukum saya, tidak hukum dia. Tidak ada! Itu dia paksa saya cakap mengikut kehendak dia. Tidak pernah terjadi dalam dunia. Saya kata, “kalau dalam hukum hudud, orang bukan Islam tidak kena hukum. teraniayalah orang Islam ini”.

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Ya, Yang Berhormat, dia bangun pula. Hendak beri jalan atau tidak?

Tuan Haji Mohamad bin Sabu: Saya sekali-kali tidak memaksa. Tarik balik perkataan “saya memaksa”. Jadi, kalau saya boleh paksa Ahli Parlimen Arau bercakap, hebatlah saya. Jadi, tidak ada pemikiran sendirilah Yang Berhormat Arau, tetapi Yang Berhormat Arau adalah seorang pemimpin Backbencher yang sepatutnya berfikiran lebih waras dan soal hukum hudud itu, semasa bincang di peringkat seminar dan diadakan di Concorde hari itu UMNO pun tidak hadir. Orang-orang lain semuanya hadir untuk berbincang secara mendalam.

Tuan Shahidan bin Kassim: Fasal apa tidak jemput saya? Kalau jemput, saya hadirilah.

Tuan Pengerusi: Tidak apalah, janganlah. . . .

Tuan Shahidan bin Kassim: Tidak, dia dengan saya lebih kurang sahaja, Tuan Pengerusi, dari segi latar belakang agama. Mengaji tidak jauh sampai mana tetapi agama Islam ini bukan sesuatu untuk Pak Nik dan Ustaz Hadi—tidak ada. Ini boleh belajar. Kita boleh belajar. Tuan Pengerusi pun boleh hafal Al-Quran kalau pulun betul-betul, tidak ada masalah. Agama Islam ini bukan kata ini sahaja orang yang pandai. Kita boleh belajar. Salahkah kalau jemput saya? Panggillah saya pergi. Saya pergi. Saya tidak pernah gentar pergi tang mana ada perjumpaan PAS saya pergi. Malah PAS ada dua, tiga kali jemput saya, saya pergi. Tetapi dua, tiga kali dia selamatkan saya bila orang PAS boo saya. Dia selamatkan saya, dia kata saya bagus. (*Ketawa*)

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, panjang lagikah Yang Berhormat?

Tuan Shahidan bin Kassim: Ada sedikit lagi sebab ini hendak kena selesaikan masalah hukum hudud.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, berkenaan dengan hukum hudud itu, adakah bersangkutan dengan apa yang ada di dalam perbelanjaan itu? (*Ketawa*)

Tuan Shahidan bin Kassim: Tidak, fasal dia pusing cakap saya, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Yalah, adakah bersangkutan dengan perbelanjaan?

Tuan Shahidan bin Kassim: Tidak, fasal orang Kementerian ini, bila dia

hendak pergi buat promosi, orang akan tanya dia sama ada hukum hudud itu ada atau tidak ada di Malaysia. Dia kena tahu. (*Ketawa*)

Tuan Pengerusi: Tidak, benda ini. . . .

Tuan Shahidan bin Kassim: Tidak lama lagi katakan pelancong pergi ke Kelantan. Pergi Kelantan, tahulah pelancong, tiba-tiba terjatuh hati kepada orang Islam. Apa akan jadi kepada pelancong itu? Kena hukum atau tidak? Kena hukumkah?

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, tidak lagilah. Yang itu kita pun tahu. Yang Berhormat, benda ini. . . .

Tuan Shahidan bin Kassim: Tidak, saya baca dalam surat kahabar, dia kata hukum hudud ini bukan untuk orang Islam, selepas itu esok tukar untuk semua. Untuk semua saya setuju. Tetapi kalau untuk orang Islam sahaja, orang lain tidak kena, tidak adillah. Itu yang saya maksudkan. Tidak payahlah hang pusing aku Mohamad Sabu! Aku cakap, aku tahulah maksud bahasa aku cakap! Apa ini? (*Ketawa*)

Tuan Pengerusi: Ya, Yang Berhormat berucap panjang lagikah?

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Pengerusi, jadi saya hendak minta supaya soal bila kita pergi buat promosi pelancongan di luar negeri,

kalau orang bertanya fasal hukum hudud, hukum hudud ini memang ada, akan dicadangkan oleh Kerajaan Kelantan tetapi kita tidak tahulah akan lulus ataupun tidak, boleh. Dalam masa Yang Berhormat membuat promosi pelancongan tersebut sebab benda ini kena buat betul-betul kerana kalau tersilap nanti, banyak implikasinya. Walaupun Tuan Pengerusi tidak berapa seronok saya buat yang itu, tetapi saya hendak beritahu benda ini penting.

Apatah lagi pelancongan seronok “pergi ke Pantai Cinta Berahi atau sekarang dikenali sebagai Pantai Cahaya Bulan, tiba-tiba. . . . (*Disampuk*) Ini kena, walaupun tuan-tuan hendak gelak, tuan-tuan gelak. Saya tidak berjenaka, saya serius.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, bolehkah Yang Berhormat sambung esok?

Tuan Shahidan bin Kassim: Ya, boleh. (*Ketawa*)

Tuan Pengerusi: Majlis bersidang semula.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, Mesyuarat ditangguhkan sehingga pukul 2.30 petang esok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.30 petang.